

Bijlage Staat van de Financiën 2026-2030 Beïnvloedbaarheid van de lasten

Maart 2026

Bijlage Beïnvloedbaarheid van de lasten

In de begroting 2026 is per product een toelichting opgenomen op de beïnvloedbaarheid van de lasten. Hieronder is de beïnvloedbaarheid van de lasten opgenomen gebaseerd op huidige cijfers van de begroting 2027. De toelichting is in meer detail opgenomen, om zo goed mogelijk aan te geven op welke onderdelen het mogelijk is keuzes te maken.

Inhoudsopgave

1. Opgave Kansengelijkheid.....	4
2. Opgave Verstedelijking.....	20
3. Opgave Duurzaamheid.....	33
4. Opgave Gezondheid.....	38
5. Opgave Economie, kunst & cultuur.....	51
6. Opgave Veiligheid.....	56
7. Opgave Samen werken aan Zaanstad.....	61
8. Hoofdstuk Financiën.....	70

1 Opgave Kansengelijkheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	1.767	1%	1.800	1%	1.790	1%	1.790	1%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	7.525	5%	7.471	5%	7.132	4%	7.132	4%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	51.298	31%	51.189	31%	51.222	31%	51.297	31%
Niet beïnvloedbaar	103.342	63%	105.101	63%	105.055	64%	107.136	64%
Totaal	163.932		165.561		165.200		167.356	

1.1 Onderwijs

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	335	1%	335	1%	335	1%	335	1%
1 Onderwijsbeleid	335		335		335		335	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	941	3%	941	3%	941	3%	941	3%
2 Lokaal onderwijsbeleid	356		356		356		356	
3 Inzet combinatiefuncties sport en cultuur	242		242		242		242	
4 Subsidie Peuterspeelzalen	343		343		343		343	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	13.934	41%	13.738	40%	13.473	38%	13.548	36%
5 Onderwijshuisvesting	5.159		5.098		4.909		4.984	
6 Leerlingenvoer	4.923		4.873		4.823		4.823	
7 Personeelskosten	3.739		3.654		3.628		3.628	
8 Scholen schadeherstel	113		113		113		113	
Niet beïnvloedbaar	18.389	55%	19.076	56%	20.537	58%	22.618	60%
Kapitaallasten voor onderwijshuisvesting	9.681		10.369		11.830		13.910	
Onderwijsachterstandenbeleid (is een specifieke uitkering)	8.169		8.169		8.169		8.169	
Voorkomen schooluitval (is een specifieke uitkering)	539		539		539		539	
Totaal	33.600		34.091		35.287		37.443	

1. Onderwijsbeleid

Wat doen we:

- Brugfunctionarissen (€ 0,21 mln.): Wij zetten brugfunctionarissen in op basisscholen. Een brugfunctionaris slaat de brug tussen school, kind en gezin om gelijke kansen te bevorderen door vroege signalering van problemen, thuisbezoeken en het versterken van de ouderbetrokkenheid.
- Leerplichtontheffingen (€ 0,06 mln.): Voor een leerplichtonthefing is soms een verklaring van een arts of psycholoog noodzakelijk. Deze kopen wij in bij Argonaut.
- Diverse kleine posten lokaal onderwijsbeleid (€ 0,06 mln.): Zoals keuzegids van OVO, moestuinproject, kennisquiz, etc.

Wat is de impact als we stoppen:

- Brugfunctionarissen: worden in 2025 gefinancierd vanuit de OAB, als tijdelijke besparingsoptie. Dat kan in principe een structurele besparing worden, als je de huidige financiering vanuit OAB (ook als het een BFU is), handhaaft. Dit betekent wel dat het OAB budget steeds meer wordt vastgezet en er steeds minder ruimte is om tegenvallers op te vangen of nieuwe maatregelen in te zetten.
- Leerplichtontheffingen: zijn noodzakelijk.
- Diverse kleine posten: Het overgrote deel van onderwijsbudget is geormerkt. Met dit budget kunnen kleine projecten worden uitgevoerd.

2. Lokaal onderwijsbeleid

Wat doen we: Dit bedrag is grotendeels de dekking voor schoolmaatschappelijk werk PO en VO (cofinanciering, schoolbesturen betalen resterende deel).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er wordt een herontwerp overwogen, het effectiever vormgeven van preventieve ondersteuning van jeugdhulpverleners in het onderwijs, door het samenvoegen van -de taken van- schoolmaatschappelijk werkers, brugfunctionarissen, jeugdteammedewerkers, leerplichtambtenaren, jongerenwerkers, medewerkers Centrum Jong, wijkteammedewerkers schoolondersteuners etc.

Wat is de impact als we stoppen: Het is ook mogelijk om volledig te stoppen met de subsidie voor schoolmaatschappelijk werk. Dit heeft een direct, negatief effect op het bieden van passende ondersteuning aan leerlingen, ouders en onderwijs-/ jeugdhulpprofessionals:

- De inzet van schoolmaatschappelijk werkers wordt meer dan gehalveerd, waardoor er een grotere vraag komt voor de inzet van (duurdere) jeugdzorg- of jeugdveiligheidsketen.
- Daarbij lopen we het risico dat het onderwijs ook stopt met zijn financiering en er dan geen enkele inzet meer is m.b.t. schoolmaatschappelijk werk. Dit betekent dat een kleine 1.000 hulpvragen per jaar op een andere plek geadresseerd gaan worden. Met negatieve impact voor de gemeente als regievoerder, en andere organisaties -zoals het Jeugdteam, de brugfunctionarissen, de jongerenwerkers en de leerplichtambtenaren- als uitvoerders.
- Tevens druipt dit in tegen onze visie en het proces wat gelopen wordt m.b.t. de Onderwijs Jeugd Agenda.
- Levert spanning op in de relatie met het onderwijs en overige betrokken organisaties.

Op welke termijn: Afbouwen moet minimaal in 3 stappen (2027, 2028 en in 2029 naar nul)

3. Inzet combinatiefuncties sport en cultuur

Wat doen we: Uit dit budget betalen we de subsidie voor cultuurcoaches en de coördinator van het Sportakkoord. Dit zijn beide zogenoemde "combinatiefuncties" in het kader van de Brede regeling combinatiefuncties.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet aan de inspanningsverplichting voor cofinanciering op GALA (onderdeel Brede Combinatiefuncties en LSAll). Naast financiële impact, heeft stoppen ook maatschappelijke impact, met name op het preventief jeugdbeleid waarin gestuurd wordt op het terugdringen van gespecialiseerde jeugdzorg. De functionarissen sport en cultuur dragen bij aan de randvoorwaarden van het Zaanse Preventie Model, waarbij ingezet wordt op het realiseren van een beschermde omgeving waar jongeren zich kunnen positief ontwikkelen. Stoppen houdt in dat deze bijdrage niet meer geleverd wordt en de preventieve inzet verloren gaat. Daarnaast dragen de functionarissen cultuur bij aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen kunst en cultuur.

Op welke termijn: Er worden nu cultuurcoaches ingezet (middels incidentele subsidie voor een pilot). Deze incidentele subsidie is inmiddels 3 keer verleend en stopt formeel per 1-1-2028 (maximaal 4 keer). Daarnaast wordt een eigen medewerker als (verplichte) Coördinator Lokaal Sportakkoord hieruit gefinancierd.

4. Subsidie peuterspelen

Wat doen we: Peuteropvangorganisaties ontvangen subsidie voor kindplaatsen die bezet worden door kinderen met niet-werkende ouders. We vergoeden een deel van de kosten voor peuterspelen voor ouders die niet werken. In Zaanstad willen we dat alle peuters (ook zonder VVE indicatie) kunnen deelnemen aan peuterspelen. Daarom subsidiëren wij peuterspelen vanuit onderwijskansenbeleid voor niet-werkende ouders voor maximaal twee dagdelen.

Wat is de impact als we stoppen: Er worden in 2026 circa 94 kindplaatsen gesubsidieerd. Dat aantal daalt al 5 jaar op rij. Steeds meer ouders werken en maken dan gebruik van kinderopvang in plaats van peuterspelen. De gemeente Zaanstad verstrekt subsidie voor regulier peuterspelen voor ouders die geen kinderopvang ontvangen. Dit zijn veelal ouders die een uitkering ontvangen en door de subsidie van Zaanstad wel hun kinderen twee ochtenden in de week kunnen laten peuter spelen. Het reguliere peuterspelen en de vve zijn sterk met elkaar verbonden. De financiering van vve is gebaseerd op de verhouding tussen het aantal vve-kinderen en regulier peuterspelen op locaties, de ABC-indeling. Als we de reguliere peuterspelen niet meer zouden financieren voor de niet-KOT kinderen is de kans groot dat het aantal reguliere peuters nog verder terugloopt. En dit zou kunnen betekenen dat we geen goed onderscheid meer kunnen maken tussen A, B en C locaties. Ook bestaat de kans dat B en C locaties in delen van Zaanstad waar geen A-locaties zijn, niet meer lucratief zijn voor de kinderopvangorganisaties en hun deuren

sluiten. Dit betekent dat we dan geen dekkend vve-aanbod meer zouden hebben in de gemeente, iets waar wij als gemeente wettelijk wel voor verantwoordelijk zijn.

A-locaties: meer dan 50% vve-indicaties (meeste A-locaties hebben meer dan 80% vve kinderen)

B-locaties: tussen de 25 en 50% vve-indicaties

C-locaties: minder dan 25% vve-indicaties

Het stoppen van subsidiëren van regulier peuterspelen zou dus ook betekenen dat we wellicht moeten kijken naar een ander financieringssysteem van de vve.

Op welke termijn: Het gaat om subsidies die al jaren worden verstrekt. Afbouw zal in 3 stappen moeten plaatsvinden: 2027, 2028 en stoppen in 2029.

5. Onderwijshuisvesting

Wat doen we: We vergoeden vervanging, uitbreiding, nieuwbouw en constructiefouten van onderwijsgebouwen, dit is de zorgplicht van de gemeente.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: In beleid is opgenomen dat we voldoen aan het Zaans klimaatakkoord, daarom realiseren we op dit moment Energie neutrale gebouwen. Hiervoor wordt extra budget toegekend bovenop de zorgplicht.

Wat is de impact als we stoppen: Volledig stoppen met onderwijshuisvesting is niet mogelijk, want het is een wettelijke verplichting. Stoppen met Energie neutrale gebouwen bouwen voldoen we niet aan Zaans klimaatakkoord.

Op welke termijn: Dit vergt opnieuw besluitvorming met schoolbesturen en raad De financiële effecten van stoppen zijn na 5 jaar merkbaar. Dat zijn de doorlooptijden van onderwijshuisvesting projecten (van beschikking tot realisatie).

6. Leerlingenvervoer

Wat doen we: We vergoeden, onder bepaalde voorwaarden, de vervoerskosten van en naar school.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Beleidsaanpassingen moeten worden opgenomen in de verordening. Per 1/1/2026 is er een nieuwe verordening. Het is de verwachting dat het nieuwe beleid op termijn zal leiden tot een kostenbesparing, bovenop de ingeboekte besparing van € 0,6 mln. (in 2029) bij de voorjaarsnota 2025.

Wat is de impact als we stoppen: Volledig stoppen met leerlingenvervoer is niet mogelijk, want het is een wettelijke verplichting.

Op welke termijn: Wettelijke verplichting, dus volledig stoppen kan niet, maar je kan wel (deels) nieuwe criteria vaststellen (in afwijking van het VNG-model) die tot een verdere besparing leiden. Daarbij moet je rekening houden met minimaal 1 (school-) jaar overgang.

7. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 1.1 Onderwijs.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

8. Scholen schadeherstel

Wat doen we: We herstellen schades als gevolg van vandalisme en bijzondere omstandigheden.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Als schades fors oplopen is de mogelijkheid om een structurele oplossing te bieden ter verkering van schade.

Wat is de impact als we stoppen: stoppen is niet mogelijk, schadeherstel is een wettelijke taak

Op welke termijn: nvt

1.2 Actief burgerschap

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027		2028		2029		2030	
Beïnvloedbaar	954	9%	988	9%	988	9%	988	9%
1 Buurthuizenbudget (exploitatiekosten)	701		734		734		734	
2 Pact Zaandam Oost	138		138		138		138	
3 Wijkbudgetten	116		116		116		116	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	2.942	29%	2.959	28%	2.959	27%	2.959	27%
4 Pact Zaandam Oost	850		900		900		900	
5 Welzijnsactiviteiten	783		783		783		783	
6 Wijkbudgetten (subsidies)	497		497		497		497	
7 Buurthuizen (subsidie)	657		623		623		623	
8 Buurthuizenbudget (huurkosten)	156		156		156		156	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	4.773	46%	4.820	46%	4.784	44%	4.784	44%
9 Personeelskosten	4.590		4.636		4.600		4.600	
10 Antidiscriminatievoorziening	187		187		187		187	
Minimale kosten	-3		-3		-3		-3	
Niet beïnvloedbaar	1.652	16%	1.783	17%	2.238	20%	2.238	20%
Kosten voor noodopvang (hiervoor is een specifieke vergoeding)	947		1.648		1.813		1.813	
Fijn wonen	504		-		-		-	
Actief burgerschap (is een specifieke uitkering)	126		-		-		-	
Kapitaallasten opvang Oekraïense vluchtelingen	36		36		36		36	
Kapitaallasten maatschappelijke partners	39		99		389		389	
Totaal	10.322		10.549		10.968		10.968	

1. Buurthuizenbudget (exploitatiekosten)

Wat doen we: Betreft inhuur DOCK voor Kleurrijk, Poelenburcht en Zuidhoek. Daarnaast exploitatie nieuwbouw Durghorst en Huis vd Wijk.

Wat is de impact als we stoppen: Maatschappelijke impact is groot. Inhuur Dock is om 3 buurthuizen te exploiteren waar geen zelfstandige buurthuizen meer zijn, in de meest kwetsbare wijken (Zaandam Oost). Bij stoppen (en dus na Dock-periode geen nieuwe opdracht verlenen) betekent dit dat er in deze 3 wijken geen buurthuis meer is, geen openbare hoofd-ontmoetingsplek, en geen locaties waar activiteiten van partners plaatsvinden en ook dat de sociale wijkteams hier geen locatie meer hebben. Het betreft de basis-infrastructuur.

2. Pact Zaandam Oost

Wat doen we: Tot en met 2024 leverden we een bijdrage aan het realiseren van de eerste 2,5 uur Verlengde Leertijd (VLT) op een aantal scholen in Zaandam Oost. In 2025 en 2026 betalen we deze bijdrage uit middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) als tijdelijke besparingsmaatregel. Omdat onzeker is of dit ook vanaf 2027 vanuit OAB middelen betaald kan worden, is dit budget vanaf dat jaar weer beschikbaar voor VLT. Zie ook bij 1.4 Armoede punt 16.

Wat is de impact als we stoppen Omdat de uitbreiding van VLT uit de regeling Kansrijke Wijk wordt betaald, moeten we de eerste 2,5 uur onderbrengen in het OAB budget. Daarmee wordt het OAB budget steeds meer vastgezet en is er steeds minder ruimte om prijsverhogingen en tegenvallers op te vangen of nieuwe maatregelen in te zetten. Als we deze tijdelijke besparingsmaatregel structureel maken lopen we tegen grenzen aan en dreigt een tekort op het OAB-budget.

3. Wijkbudgetten

Wat doen we: overlegstructuur binnen de wijken, spreekuren wijkwethouders, brede wijkbijeenkomsten, wijkcommunicatie, activiteiten vanuit het wijkopgaveplan

Wat is de impact als we stoppen: dan kunnen de wijkmanagers hun werk niet meer uitvoeren. Er zijn dan geen contacten meer tussen wijkmanager, gemeente, bewoners, wijkorganisaties. De kennis en ervaring van bewoners wordt niet meer benut. Gemeentebestuur (collegeleden) kan zich niet meer presenteren. Inwoners zullen elkaar minder ontmoeten en elkaar spreken. Kracht van inwoners wordt niet meer optimaal benut. Leefbaarheid neemt af, vertrouwen in de gemeente neemt af.

4. Pact Zaandam Oost

Wat doen we: De raad heeft bij en na het vaststellen van Pact Poelenburg Peldersveld (ondertussen Pact Zaandam-Oost) structureel extra middelen vrijgemaakt o.a. voor inzet op jeugd, huiswerkbegeleiding, jongerenwinkel en programmaorganisatie. Deze middelen dienen bovendien als cofinanciering voor rijksmiddelen.

Wat is de impact als we stoppen: De raad heeft met het vaststellen van Pact Zaandam-Oost langjarig commitment gegeven (20 jaar) om de kinderen die nu opgroeien in Zaandam-Oost een kansrijke toekomst te geven. Met het Pact sloot de gemeente zich aan bij een alliantie van 40 partijen. Zo vormt het Pact een bondgenootschap tussen de gemeente, het Rijk, organisatie én bewoners in Zaandam-Oost. Samen werken deze partijen langs vijf lijnen aan een kansrijke toekomst: jeugd, participatie en armoede, veiligheid, fijn wonen en gezondheid. In het uitvoeringsplan Zaandam-Oost 2024-2027 zijn de afspraken en resultaten tot en met 2027 uitgewerkt, welke partner doet wat en hoe dat wordt betaald. Dit uitvoeringsplan wordt gedekt uit verschillende geldstromen (waaronder een deel van de gemeente, ca. 1,5 mln.). Het grootste gedeelte wordt gedekt uit Rijkssubsidies verbonden aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) (zie hoofdstuk Pact Zaandam Oost voor inzicht in de omvang van de geldstromen). Hiermee ondersteunt het Rijk via verschillende regelingen 20 focusgebieden, waarvan Zaandam-Oost er 1 is. Het Rijk investeert in Zaandam-Oost en verwacht dat Zaandam-Oost en haar partners dat ook doen. De algemene middelen van de gemeente voor Zaandam-Oost dienen op dit moment als cofinanciering voor rijksmiddelen (op dit moment voor de Regiodeal). Alhoewel de Regiodeal afloopt is de kans groot dat er van het Rijk na 2027 wordt verwacht dat de gemeente investeert in de alliantie (conform het gedachtegoed van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en de afspraken ondertekend in het 20jarige gebiedsplan. Stoppen heeft dus gevolgen voor de impact in het gebied Zaandam-Oost op alle gebieden, heeft impact op de samenwerking in het Pact en vraagt bovendien afstemming in het Pact Zaandam Oost.

Op welke termijn: Het uitvoeringsplan Pact Zaandam Oost 2024-2027, waar de gemeentelijke middelen onderdeel van zijn, is door het college vastgesteld en wordt in Q2 2026 geactualiseerd. De gemeentelijke middelen dienen als cofinanciering voor de Regiodeal 2 en loopt tot en met 2027. Afhankelijk van de contract-/subsidierelatie is termijn te bepalen (afbouw in subsidie, einde contractperiode). Het Rijk investeert fors in de NPLV gebieden en verwacht dat gemeenten dat ook doen.

5. Welzijnsactiviteiten

Wat doen we: we subsidiëren enkele organisaties die rechtstreeks werken voor de gemeente op gebied van actief burgerschap, stimuleren en organiseren van vrijwilligerswerk (zoals Zaankanters voor Elkaar) en buurtbemiddeling (BeterBuren).

Wat is de impact als we stoppen: verslechtering van de leefbaarheid, gezondheid, nabuurschap en prettig en veilig samenleven in de wijken. Vrijwilligerswerk wordt niet meer ondersteund en zal sterk teruglopen. Mensen worden niet meer 'aan elkaar gekoppeld' (maatjes). Burenconflicten zullen escaleren wat onveiligheid vergroot. Verslechtering van de relatie met buurtgemeente en corporatie ivm convenant.

Op welke termijn: Buurtbemiddeling is een convenant tot en met 2026. Zaankanters voor Elkaar is een subsidierelatie die afbouw nodig heeft. Afbouw zal in 3 stappen moeten plaatsvinden: 2027, 2028 en stoppen in 2029.

6. Wijkbudgetten (subsidies)

Wat doen we: VoorjeWijkie: Matchfunding en Initiatieven subsidie. Vanuit actief burgerschap ondersteunen en versterken we maatschappelijk initiatief en vrijwilligersorganisaties. De gemeentelijke bijdrage brengt een fors groter bedrag of maatschappelijke waarde op vanuit de samenleving (multipliereffect).

Wat is de impact als we stoppen: Het gaat veelal om kleine bedragen met grote maatschappelijke waarde, mede doordat het vrijwillige inzet van inwoners stimuleert. Daarmee

stoppen leidt daardoor tot relatief grote maatschappelijke impact en is (initiatief draait immers op betrokkenheid) niet makkelijk te herstellen.

Op welke termijn: VoorjeWijkie na 2027

7. Buurthuizen (subsidie)

Wat doen we: We ondersteunen zelfstandige buurthuizen (meestal kleine stichtingen). De buurthuizen worden bestuurd en gerund door vrijwilligers uit de diverse buurten. Ze vervullen een cruciale rol in de sociale basis van dorpen en de stad en ze bereiken inwoners (vaak kwetsbare mensen en ouderen) in hun eigen buurt. Buurthuizen organiseren activiteiten die inwoners zelfredzamer maken en preventief werken voor mentale en fysieke gezondheid. Ze vormen daarmee een deel van het voorveld.

Wat is de impact als we stoppen: Dan vallen buurthuizen om. Zonder buurthuizen kan de cruciale rol in de sociale basis niet meer wordt uitgevoerd. Dat betekent dat inwoners geen ontmoetingsplekken meer hebben, vereenzamen, leefbaarheid en sociale cohesie afnemen en de beweging naar meer collectief en meer preventie niet tot stand komt. Dit zal leiden tot hoge maatschappelijke kosten (ook op termijn). Ook zullen enkele wijkteams geen locatie meer hebben (waar ze huren in buurthuizen).

Op welk termijn: Afbouw zal in 3 stappen moeten plaatsvinden: 2027, 2028 en stoppen in 2029.

8. Buurthuizenbudget (huurkosten)

Wat doen we: Betreft nu de huur die wij betalen voor de buurthuizen die in beheer zijn bij DOCK (Kleurrijk, Poelenburcht en Zuidhoek).

Wat is de impact als we stoppen: Dan vallen deze buurthuizen om. En hebben we geen locatie meer voor de wijkteams die hier nu in gevestigd zijn.

Op welk termijn: Kleurrijk eindigt in 2030 en Poelenburcht eindigt bij overstap naar Huis vd Wijk. De Zuidhoek heeft een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 12 maanden. De gebruikersovereenkomst met Dock en de gemeente is gekoppeld aan dit huurcontract.

9. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 1.2 Actief Burgerschap (denk aan wijkmanagers, relatiemanagers, opgaveregisseur, kennisspecialist, et c)

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

10. Antidiscriminatievoorziening

Wat doen we: De subsidie voor Discriminatie.nl is een wettelijke taak; hier kunnen we niet mee stoppen (gemeente dient een antidiscriminatievoorziening te hebben).

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dit is een wettelijke taak.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet meer aan de wettelijke taak.

Op welke termijn: Niet van toepassing.

1.3 Werk, participatie en inburgering

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027		2028		2029		2030	
Beïnvloedbaar	385	0%	385	0%	385	0%	385	0%
1 Inburgering	158		158		158		158	
2 Opgavenbudget (oa de Herstelling, JobOn, Zaans netwerkcafe)	192		192		192		192	
3 Werkbegeleiders, sollicitatietraining en opleiding	36		36		36		36	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1.656	2%	1.565	1%	1.562	1%	1.562	1%
4 Opgavenbudget (maatschappelijke participatie, ABC metingen en 't Lokaal)	1.656		1.565		1.562		1.562	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	20.058	19%	20.101	19%	20.395	20%	20.395	20%
5 Personeelskosten	10.344		10.263		10.253		10.253	
6 Werkom (participatiewet)	8.405		8.557		8.865		8.865	
7 Opgavenbudget projecten	820		792		787		787	
8 Fraudebestrijding en invordering	207		207		207		207	
9 Onderzoek BBZ	198		198		198		198	
10 Jongerenloket	49		49		49		49	
11 Inburgering (eurowijzer)	36		36		36		36	
Niet beïnvloedbaar	83.246	79%	84.187	79%	82.225	79%	82.225	79%
Bijstand (is een specifieke uitkering)	64.928		66.428		66.428		66.428	
Werkom (WSW)	7.920		7.604		7.304		7.304	
Inburgering (is een specifieke uitkering)	3.429		3.429		3.429		3.429	
Loonkostensubsidie (is een specifieke uitkering)	2.618		2.618		2.618		2.618	
Volwasseneneducatie (is een specifieke uitkering)	2.039		2.039		2.039		2.039	
Storting in bestemmingsreserve arbeidsmarktregio (betreffen regio gelden)	1.773		1.947		408		408	
Maatschappelijke diensttijd (betreffen regio gelden)	220		-		-		-	
Storting in bestemmingsreserve laaggeletterdheid (betreffen regio gelden)	123		123		-		-	
Participatie sleutelpersonen (is een specifieke uitkering)	115		-		-		-	
Storting in bestemmingsreserve Arbeidsmigranten (gaat om gelden van een specifieke uitkering)	83		-		-		-	
Totaal	105.346		106.238		104.567		104.567	

1. Inburgering

Wat doen we: Het slagen van inburgering is niet alleen afhankelijk van het wettelijke taalaanbod dat we met SPUK-middelen financieren. Een bredere ondersteuning gericht op participatie en omgaan met geld verkleint de kans op langdurige afhankelijkheid van een uitkering en voorkomt schulden. Daarnaast wordt er goed gebruik gemaakt van de extra taalondersteuning in de wijk waardoor de taalverwerving toeneemt. Daarmee nemen de kansen op participatie toe, evenals de kansen in termen van gezondheid, opvoeding, veiligheid en welzijn.

Wat is de impact als we stoppen: Wanneer de taalontwikkeling en kansen op participatie afnemen, zullen de gevolgen daarvan onder andere te zien zijn in meer aanspraak op zorg en inkomensondersteuning. Het communicatiebudget wordt gebruikt ter ondersteuning van de uitvoering van het proces, denk aan de totstandkoming van gespreksmateriaal tijdens de Brede intake zoals de routekaart inburgering. Als we hiermee stoppen gaat dit ten koste van de kwaliteit van het proces.

2. Opgavenbudget (o.a. de Herstelling, JobOn, Zaans netwerkcafé)

Wat doen we: van dit budget financieren we verschillende laagdrempelige lokale voorzieningen zoals De Herstelling, Saens Tois, 155 Red een bedrijf, JobOn en Zaans netwerkcafé.

Wat is de impact als we stoppen: Deze initiatieven zijn erop gericht verschillende groepen te ondersteunen bij het verkrijgen van inkomen (werk en eigen onderneming) of bij participeren. Het betreft aanvullend aanbod naast de inzet van Werkom, het jongerenloket en de wijkteams.

Bezuiniging op deze initiatieven heeft tot gevolg dat de ondersteuning die is gericht op specifieke doelgroepen, waaronder zeer kwetsbare jongeren, niet langer kan worden aangeboden. Het heeft impact op de inwoners die afhankelijk zijn van een uitkering en raakt de opgezette infrastructuur die gericht is op het vergroten van kansen op werk, welbevinden en financiële onafhankelijkheid.

3. Werkbegeleiders, sollicitatietraining en opleiding

Wat doen we: We geven sollicitatietraining en opleiding voor deelnemers aan Zaanstart.

Wat is de impact als we stoppen: eind 2025 is besloten hiermee te stoppen vanwege het geringe aantal deelnemers, het financieel effect daarvan wordt in kaart gebracht.

4. Opgavenbudget (maatschappelijke participatie, ABC metingen en 't Lokaal)

Wat doen we: Met de aanpak Meedoen naar vermogen geeft Zaanstad uitvoering aan de Participatiewet en Participatiewet in Balans voor uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het budget voor deze opdracht is bij de voorjaarsnota 2024 door het college verhoogd binnen het beschikbare participatiebudget. De ABC metingen gebruiken we om de afstand tot de arbeidsmarkt en de belastbaarheid van de inwoners op een onafhankelijke en wetenschappelijke onderbouwde manier te meten, hierdoor kunnen uitkeringsgerechtigden met een passend traject starten.

Wat is de impact als we stoppen: het verlagen van de inzet gericht op ondersteuning naar participatie en meedoen heeft impact op het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering en raakt de opgezette infrastructuur die gericht is op vergroten van kansen op werk, welbevinden en financiële onafhankelijkheid. Ook kunnen de zorgkosten en schuldenproblematiek verder toenemen, omdat mensen die geen perspectief krijgen op participatie vaker en langer afhankelijk worden van hulpverlening. Meedoen naar vermogen draagt bij aan het voorkomen van sociale isolement en gezondheidsproblemen, wat de druk op Wmo-voorzieningen en de wijkteams verlaagt. De ervaring leert dat bezuinigingen op preventieve en activerende maatregelen later leiden tot hogere kosten voor de gemeente. Ook heeft de aanpak een positief effect op de hoogte van de BUIG uitkering. De Pwet in balans geeft gemeenten expliciet opdracht om ook ondersteuning te bieden aan uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Met de Zaanse aanpak Meedoen naar vermogen geeft Zaanstad al uitvoering aan deze opdracht.

Op welke termijn: dit is een structurele taak in de Participatiewet, ook zal er sprake zijn van frictiekosten omdat deze opdracht bij de wijkteams is belegd. Op zijn vroegst kan dit per 1 januari 2028 gefaseerd afgebouwd worden vanwege contracten die hieronder liggen.

5. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 1.3 Werk, Participatie en inburgering.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

6. Werkom (Participatiewet)

Wat doen we: Werkom voert voor Zaanstad en Purmerend een groot deel van de Participatiewet uit. In 2022 is de nieuwe Koers voor Werkom vastgesteld; een organisatie die naar buiten is gericht en inwoners ondersteunt bij hun arbeidsmobiliteit en werkgevers stimuleert om inclusief te ondernemen. Deze vernieuwing moet ertoe leiden dat Werkom beter in staat is om mensen duurzaam te begeleiden naar kansrijk werk.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Bij het bepalen van de nieuwe koers is gekeken welke innovaties en investeringen er nodig zijn om een toekomstbestendig en financieel gezond bedrijf te zijn, sindsdien werkt Werkom hier voortvarend aan. Het Rijk heeft voor 10 jaar een impulsbudget beschikbaar gesteld om deze beweging te ondersteunen. Niet investeren zal aan de achterkant tot hogere kosten voor de gemeente als eigenaar zorgen.

Wat is de impact als we stoppen: dan zullen we deze wettelijke taken zelf moeten gaan uitvoeren, wat we niet zo effectief kunnen als Werkom, dus met hogere kosten tot gevolg.
Op welke termijn: we hebben een GR samen met de gemeente Purmerend, er zijn frictiekosten mee gemoeid. Op zijn vroegst kan dit per 1 januari 2028 gefaseerd afgebouwd worden vanwege contracten die hieronder liggen.

7. Opgavenbudget projecten

Wat doen we: vanuit het Rijk zijn er middelen (indexatie) toegevoegd om de doelgroep nieuw beschut de juiste ondersteuning te bieden, het gaat om het creëren van beschutte werkplekken bij Werkom of bij werkgevers.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het aantal mensen dat in aanmerking kan komen voor een beschut werk indicatie neemt jaarlijks toe. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om mensen met een indicatie een beschutte werkplek aan te bieden, Werkom organiseert dit voor ons.

Wat is de impact als we stoppen: beschut werk is een belangrijke route voor mensen die alleen in een 'beschutte' omgeving onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. Zonder inzet van deze middelen voor beschut werk blijft deze doelgroep langer in een onzeker traject zonder perspectief op stabiele arbeid en druk op de sociale basis en gezondheidszorg zal verder toenemen.

Op welke termijn: we hebben een GR samen met de gemeente Purmerend, er zijn frictiekosten mee gemoeid. Op zijn vroegst kan dit per 1 januari 2028 gefaseerd afgebouwd worden vanwege contracten die hieronder liggen.

8. Fraudebestrijding en invordering

Wat doen we: voor het uitvoeren van controles op de rechtmatigheid van uitkeringen hebben we hulpmiddelen nodig, waaronder voertuigen en een apart registratiesysteem.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: dit is een wettelijke taak waarvoor ondersteunende diensten worden ingezet.

Wat is de impact als we stoppen: de investering in het opsporen van onterecht gebruik van de bijstandsuitkeringen kent een positieve businesscase. Op het moment dat we hiermee stoppen kunnen we een deel van de rechtmatigheid niet langer controleren en zullen de lasten op de BUIG (uitkeringenbudget) juist toenemen.

Op welke termijn: vanaf 2027

9. Onderzoek BBZ

Wat doen we: Dit betreft levensvatbaarheidsonderzoeken die deel uitmaken van de beoordeling van BBZ-aanvragen (bijstand voor zelfstandig ondernemers).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: zonder het doen van deze onderzoeken kan er geen beoordeling worden gedaan of iemand recht heeft op BBZ. Dat zou betekenen dat iedereen die een aanvraag doet niet afgewezen kan worden op basis van levensvatbaarheid van zijn/haar bedrijf.

Wat is de impact als we stoppen Als we dit niet meer zouden doen, dan betekent dat dat de levensvatbaarheidsonderzoeken niet kunnen worden uitgevoerd. Hierdoor kan de beoordeling of een onderneming levensvatbaar is niet goed worden gedaan. Het gevolg zal zijn dat er meer BBZ-uitkeringen zullen worden verstrekt. Dus een besparing op deze kostenpost leidt tot hogere uitkeringslasten die ook weer hoger zullen zijn dan de besparing op de onderzoekskosten.

Op welke termijn: vanaf 2027

10. Jongerenloket

Wat doen we: re-integratiebudget voor het ondersteunen van jongeren naar werk en ondersteuning bij vragen over school en inkomen. Met dit budget worden specifieke trajecten ingekocht voor de meest kwetsbare doelgroep.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: het budget kan verkleind worden waardoor minder jongeren een passend traject kunnen volgen.

Wat is de impact als we stoppen: dit is zeer laagdrempelige en effectieve preventieve ondersteuning van een kwetsbare groep jongeren. Stoppen betekent meer uitval en hogere kosten voor inkomstenondersteuning omdat jongeren langer afhankelijk blijven van een uitkering.

Op welke termijn: vanaf 2027

11. Inburgering (eurowijzer)

Wat doen we: Als onderdeel van de Maatschappelijke begeleiding biedt Vluchtelingenwerk een training gericht op financiële kennis en zelfredzaamheid aan statushouders, genaamd Eurowijzer. Deze zorgt ervoor dat de doelgroep basiskennis heeft over financiën in Nederland.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dit budget kan verkleind worden waardoor nog maar een deel van de statushouders dit traject kan volgen.

Wat is de impact als we stoppen: Kwetsbare inwoners, waarbij kennis over het Nederlandse systeem ontbreekt, worden minder goed geïnformeerd en minder financieel zelfredzaam. Dit kan leiden tot stress en schulden. In de afweging dienen landelijke ontwikkelingen in acht te worden genomen, zoals het per 2026 substantieel verlagen van de subsidie voor Vluchtelingenwerk vanuit het Rijk in de asielopvang, waardoor de doelgroep statushouders in het algemeen ook minder informatie en ondersteuning ontvangen.

Op welke termijn: we kunnen het contract met Vluchtelingenwerk Nederland per 1-1-2027 opzeggen. Ook is er de optie op gedeeltelijk te verlengen en een ander deel van de opdracht te stoppen.

1.4 Armoede en schuldenaanpak

bedragen * € 1.000		2027		2028		2029		2030	
Beïnvloedbaar		91	1%	91	1%	81	1%	81	1%
1	Perspectief inwoners schulden (Mobility mentoring en Get a grip)	145		145		145		145	
2	Armoede projecten	146		146		136		136	
3	Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening	-200		-200		-200		-200	
Op middellange termijn beïnvloedbaar		1.985	14%	2.006	14%	1.670	12%	1.670	12%
4	Meedoen Zaanstad (Meedoen regeling, jeugdeducatie, stichting leergeld)	759		759		759		759	
5	Meedoen Zaanstad (uitvoering)	408		408		408		408	
6	Armoede beleid (voedselbank, kledingbank, E-balie minimaregelingen, Plinkr, budgetcoaches, voorzieningenwijzer, vrijwilligers geldzorgen)	423		435		100		100	
7	Perspectief inwoners schulden	377		385		385		385	
8	Armoede projecten (Wind in de zeilen en kledingbank)	19		19		19		19	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar		12.532	85%	12.530	85%	12.571	87%	12.571	87%
9	Bijzondere bijstand	4.426		4.424		4.464		4.464	
10	Personeelskosten	2.961		2.961		2.962		2.962	
11	Ziektekostenverzekering	2.241		2.241		2.241		2.241	
12	Individuele inkomensvoetstuk	1.100		1.100		1.100		1.100	
13	Schuldhelpverlening	701		701		701		701	
14	Vroegsignalering schulden	622		622		622		622	
15	Ondernemers met geldzorgen	122		122		122		122	
16	Armoedebeleid (escalatiebudget, medische adviezen, studietoelage)	359		359		359		359	
Niet beïnvloedbaar		55	0%	55	0%	55	0%	55	0%
	Begraveniskosten wet op de lijkbezorging (dit is een wettelijke taak)	55		55		55		55	
Totaal		14.664		14.683		14.378		14.378	

1. Perspectief inwoners schulden (*Mobility mentoring en Get a grip*)

Wat doen we:

- Stress-sensitieve Dienstverlening (voorheen Mobility Mentoring) (€ 0,66 mln.): Stress-sensitieve Dienstverlening (voorheen Mobility Mentoring). Is onze aanpak en training van medewerkers gericht op het verlenen van stress-sensitieve dienstverlening. Inwoners met bijvoorbeeld geldzorgen en/ of schulden ervaren stress. Deze stress heeft invloed op het handelen, doen en laten van inwoners, ook wanneer wij hen helpen en ondersteunen. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt ook dat langdurige stress de hersenstructuur kan veranderen. Het gaat om trainingen voor bewustwording en gesprekstechnieken.
- Get a Grip (schuldhulpverlening aan jongeren) (€ 0,79 mln.): De schulddienstverlening aan jongeren wordt uitgevoerd door het Jongerenloket. Jongeren vragen een andere aanpak, andere benadering, en andere bejegening dan inwoners van hogere leeftijd. Daarom is in 2019 de aanpak 'Get a Grip' ontwikkeld, bedoeld om onze schulddienstverlening beter aan te laten sluiten bij jongeren van 18 tot 27 jaar. Straathoekwerk (nu Jongerenloket) heeft deze aanpak ontwikkeld en uitgevoerd. Sindsdien zijn veel jongeren succesvol via Get a Grip geholpen bij het oplossen van hun schulden. In 2026 sluiten we aan bij de gelijksoortige aanpak van het Jongeren Perspectief Fonds.

Wat is de impact als we stoppen:

- Stress-sensitieve Dienstverlening: In 2024 is reeds besloten tot bezuiniging op dit budget. Daarmee is het beschikbare budget voor trainingen en coördinatie al bijna gehalveerd. Een verdere bezuiniging zou betekenen dat we volledig ophouden met het trainen van onze medewerkers. Gevolg daarvan is dat medewerkers geen of onvoldoende kennis hebben van de invloed van stress op het doen en nalaten van inwoners. De kwaliteit van de hulpverlening zal dalen en dit zal kunnen leiden tot een toename van de problematiek onder inwoners (op het gebied van geldzorgen, participatie, jeugdhulp etc).
- Get a Grip: Minder jongeren met schulden zullen gebruik maken van de beschikbare hulp. Meer jongeren zullen langdurig met schulden te maken krijgen, dit heeft impact op andere leefgebieden. De kans op voortduren van de problematiek en/of recidive neemt toe.

2. Armoede

Wat doen we:

- Financiële educatie: We verzorgen op 6 scholen financiële educatie. jaarlijks worden in totaal 240 lessen verzorgd waarin onderwerpen worden behandeld waar (kwetsbare) jongeren op financieel vlak mee te doen kunnen krijgen. Daarmee worden jaarlijks bijna 1200 individuele jongeren bereikt.
- Armoedemonitor/MER: Tweejaarlijks maken we deze rapporten. Samen geven ze een goed beeld van de ontwikkelingen van armoede in Zaanstad en de effectiviteit van onze aanpak. Ze zijn een basis bij het monitoren en formuleren van beleid, zowel voor college als voor de Raad,

Wat is de impact als we stoppen:

- Financiële educatie: Dan stoppen de lessen die op deze scholen worden verzorgd en eindigt onze samenwerking met de scholen op dit vlak. Een mogelijk gevolg hiervan is dat meer jongeren in financiële problemen komen en als een gevolg daarvan op een later moment een groter beroep zullen doen op onze (duurdere) hulpverlening. Het ontstaan en/of voortbestaan van geldzorgen, armoede en schulden onder jongeren zorgt bovendien voor tal van negatieve effecten op andere leefgebieden.
- Armoedemonitor/ MER: Dan beschikken we niet meer over relevante data, en kan de Raad niet goed geïnformeerd worden over de beleidsontwikkeling.

3. Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening:

Wat doen we: Bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget voor Armoede en schuldenaanpak verlaagd.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd. Het totale budget van deze subopgave is hiermee verlaagd.

4. Meedoen Zaanstad (Meedoen regeling, jeugdeducatie, stichting leergeld)

Wat doen we: we ondersteunen ouders met een laag inkomen om hun kinderen deel te kunnen laten nemen aan sport en cultuuractiviteiten. En we ondersteunen organisaties die daar op deelgebieden ook actief in zijn (bv leermiddelen).

Wat is de impact als we stoppen: dan kunnen deze kinderen niet meer deelnemen aan een sport- of cultuuractiviteit en geen zwemdiploma halen. Dit heeft direct een negatief effect op kansengelijkheid, gezondheid, gevoel van welbevinden en vrijetijdsbesteding. Met als indirect gevolg bij een deel van de kinderen: meer overlast, lagere schoolprestaties, stress thuis enz. Kinderen uit minimagezinnen kunnen niet meer worden ondersteund bij bv leermiddelen (laptop, fiets).

Op welke termijn: 2 jaar (Het betreft een grote beleidswijziging en vervolgens een wijziging van de verordening waarover de raad besluit.)

5. Meedoen Zaanstad (uitvoering)

Wat doen we: Meedoen Zaanstad werd de afgelopen 2 jaar uitgevoerd via de ZaansePas. Recent heeft het college een besluit genomen over de toekomst van de stadspas en dit aan de raad voorgelegd voor wensen en bedenkingen. De kosten van het gekozen scenario ('stoppen met de pas en op andere wijze uitvoering geven aan de Meedoenregeling'), zijn lager dan begroot was voor uitvoering ZaansePas.

Wat is de impact als we stoppen: dan kan geen uitvoering worden gegeven aan Meedoen Zaanstad waardoor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen niet meer kunnen deelnemen aan een sport- of cultuuractiviteit en geen zwemdiploma halen. (Zie ook de beschrijving onder 4. Meedoen Zaanstad)

Op welke termijn: 2027

6. Armoede beleid (voedselbank, E-balie voor uitvoering minimaregelingen, Plinkr, budgetcoaches, voorzieningenwijzer, vrijwilligers geldzorgen)

Wat doen we:

- Subsidiëring Voedselbank (€ 0,023 mln.) en Kledingbank (€ 0,010 mln.): Zowel de Voedselbank als de Kledingbank ontvangen een begrotingssubsidie voor hun werkzaamheden in de gemeente. Het gaat voor gemeente Zaanstad om relatief kleine bedragen, gemeente Zaanstad hiermee steun geeft en investeert in samenwerking. Voor beide initiatieven geldt dat zij voor honderdduizenden euro's aan voedsel en kleding weggeven aan onze inwoners. Het (voort)bestaan van beide initiatieven is derhalve van grote waarde voor onze inwoners.
- Subsidiëring Schuldhulpmaatje: We verstrekken subsidie aan Schuldhulpmaatje Zaanstreek. Schuldhulpmaatje ondersteunt inwoners met geldzorgen en doet dat in samenwerking met het Sociaal Wijkteam. Ze zijn een actieve deelnemer en signaleerder binnen de Plinkr Platform methodiek en binnen het Netwerk Geldzorgen & Schulden. Zij vormen een waardevolle aanvulling op het werk van de sociale wijkteams, zeker ook met het oog op de ontwikkeling die met het werken in de wijk wordt beoogd vanaf 2027.
- Plinkr Platform Methodiek: Dit betreft de methodiek aan de hand waarvan wij als gemeente de samenwerking organiseren binnen het netwerk Geldzorgen & Schulden en met andere stakeholders van de Sociale Kaart van Zaanstad. Aan de hand van deze methodiek zijn routes uitgewerkt voor inwoners naar de juiste hulp. Deze routes worden ondersteund door de technieken en systemen van Plinkr. Daarnaast omdat dit een gratis online omgeving voor inwoners, vrijwilligers en professionals waarin zij samen kunnen werken aan de financiële redzaamheid van de inwoner. Dit is onderdeel van de wettelijke taak tot het organiseren van schuldhulpverlening.
- Plinkr Begeleiding & Nazorg Methodiek + coaches: Plinkr begeleiding en nazorg is een coachingsmethodiek waar inwoners in een traject van 6 maanden leren financieel redzaam te zijn. Dit is onderdeel van de wettelijke schuldhulpverlening Indien de inwoner ook onder bewind staat wordt het traject afgerond met een advies aan de rechtbank over het al dan niet voortzetten van het bewind.
- De VoorzieningenWijzer: De VoorzieningenWijzer is een online omgeving waarin inwoners, vrijwilligers en professionals op eenvoudige wijze kunnen controleren voor welke regelingen en ondersteuning een huishouden in aanmerking komt. Denk aan checks op beschikbare minima-regelingen, een passende zorgverzekering en energiecontract. De organisatie achter de voorzieningenwijzer ziet uit haar data dat inwoners tot honderden euro's laten liggen door geen gebruik te maken van regelingen

waar zij recht op hebben. Daarnaast ondersteunt de tool onze medewerkers in het adviseren van inwoners over het gebruik van minimaregelingen.

- **Netwerk Geldzorgen & Schulden:** Het netwerk Geldzorgen & Schulden is ons samenwerkingsverband met onder meer Woningcorporaties, vrijwilligersorganisaties en andere partners van de (financiële) sociale kaart. Voor de organisatie en instandhouding van dit netwerk is een bedrag begroot waarmee activiteiten en bijeenkomsten worden georganiseerd. Uit dit budget worden tevens communicatiemiddelen bekostigd die verband houden met het netwerk, de Plinkr methodieken en de VoorzieningenWijzer.

Wat is de impact als we stoppen:

- **Voedselbank en Kledingbank:** Het risico is dat de Voedselbank en Kledingbank ophouden te bestaan. Daarmee komt een einde aan de stadsbrede kosteloze verstrekking van kleding en voedsel vanuit deze initiatieven. Voor de Kledingbank geldt bovendien dat zij een geldlening hebben bij gemeente Zaanstad. De aflossing op deze lening komt in gevaar wanneer zij hun exploitatie niet rond krijgen of ophouden te bestaan.
- **Subsidiëring Schuldhulpmaatje:** Op dit moment wordt met onze subsidie in een aanzienlijk groot deel van de exploitatielasten voorzien. Dat betekent dat Schuldhulpmaatje Zaanstreek ophoudt te bestaan, of tenminste zal moeten afschalen in haar werkzaamheden.
- **Plinkr Platform Methodiek:** Wanneer we stoppen met de Plinkr Platform methodiek dient die samenwerking opnieuw en op een andere wijze te worden geborgd. Daar zijn gelijke of hogere kosten aan verbonden.
- **Plinkr Begeleiding & Nazorg Methodiek + coaches:** Met de implementatie van deze methodiek hebben SWT-medewerkers een effectieve concrete tool in handen om inwoners daadwerkelijk de begeleiding richting financiële redzaamheid en nazorg te bieden. Wanneer besloten wordt te stoppen zal alsnog een andere vorm van begeleiding en nazorg voor deze doelgroep nodig zijn. Met mogelijk hogere kosten. Zonder goede nazorg zullen inwoners vaker recidiveren en/ of een groter beroep blijven doen op onze hulpverlening. Ook zullen inwoners langer onder bewind blijven, waarvan de kosten veelal via de bijzondere bijstand voor rekening komen van gemeente Zaanstad (jaarlijks grofweg 1,4 mln euro).
- **De VoorzieningenWijzer:** Inwoners laten geld liggen waar ze recht op hebben.
- **Netwerk Geldzorgen & Schulden:** Samenwerking met partners op gebied van schulden komt niet meer goed tot stand. Die komt nu net op gang. Het beschadigt het vertrouwen in de gemeente.

Op welke termijn:

Behalve de voedselbank betreft het inzet van tijdelijke middelen uit de armoedereserve, beschikbaar t/m 2028.

- **Voedsel en Kledingbank:** Het betreft een structurele subsidie die gespreid over een periode van 3 jaren kan worden afgebouwd.
- **Subsidiëring Schuldhulpmaatje:** Deze subsidie is (2026) nog niet structureel van aard. Daardoor kan de subsidie per kalenderjaar worden gestopt. Dit moet dat wel tijdig kenbaar worden gemaakt.
- **Plinkr Platform Methodiek:** Dit contract kan jaarlijks worden opgezegd. Het betreft tijdelijke inzet (t/m 2028), waardoor stoppen maximaal tot en met 2028 financieel effect sorteert.
- **Plinkr Begeleiding & Nazorg Methodiek + coaches:** Dit contract kan jaarlijks worden opgezegd. Het betreft tijdelijke inzet (t/m 2028), waardoor stoppen maximaal tot en met 2028 financieel effect sorteert.
- **De VoorzieningenWijzer:** Dit contract kan jaarlijks worden opgezegd. Het betreft tijdelijke inzet (t/m 2028), waardoor stoppen maximaal tot en met 2028 financieel effect sorteert.
- **Netwerk Geldzorgen & Schulden:** Dit kan jaarlijks worden gestaakt.

7. Perspectief inwoners schulden

Wat doen we: Het Rijk heeft in 2024 structureel middelen beschikbaar gesteld voor dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden. Het budget is nodig om inwoners te bereiken en ondersteunen die hulp nodig hebben. De herhaaldelijke afweging (en daarmee onzekerheid) beperkt de effectiviteit van de inzet. Hierdoor kunnen maatregelen niet structureel worden ingezet, terwijl het effect van deze dienstverlening bij uitstek op lange termijn wordt gerealiseerd. Voorbeelden zijn efficiënte capaciteit voor de samenwerking tussen de gemeente en de wijkteams, coördinatie en doorontwikkeling van het Netwerk Geldzorgen & Schulden,

telefonisch vroegsignaleren, inzet beweegaanbod voor kinderen van 0-4 jaar. Samenvattend gaat dit over vergroten van het bereik van inwoners en preventie

Wat is de impact als we stoppen: Gebleken is dat inwoners in armoede en met problematische schulden de weg naar de hulp van de gemeente niet vanzelf weten te vinden. We weten ook dat lang niet alle inwoners de ondersteuning (oa regelingen) aanvragen waar zij recht op hebben. Zonder deze inzet worden minder mensen door de gemeente geholpen die op grond van hun persoonlijke situatie daar wel recht op hebben. Het aantal mensen met beginnende en met problematische schulden zal stijgen. Stress in gezinnen neemt toe, er is impact op alle leefgebieden.(wonen, gezondheid, opvoeden en ontwikkelen etc).

Op welke termijn: Vanaf 2028

8. Armoede projecten (*Wind in de zeilen*)

Wat doen we:

- Wind in de Zeilen: Dit is het netwerk van alle (vaak vrijwillige) armoede-initiatieven in de gemeente. Met netwerkbijeenkomsten, trainingen en vrijwilligerswaarderingen versterken we de uitvoering en de samenwerking.
- Studietoeslag: studietoeslag uitvoeren zoals we verplicht zijn

Wat is de impact als we stoppen:

- Wind in de Zeilen: De bereidheid tot inzet van de vrijwilligers kan afnemen; het vertrouwen en enthousiasme komen onder druk; het aanbod voor de inwoners met een laag inkomen kan minder worden waardoor problematiek toeneemt.
- Studietoeslag: We kunnen ervoor kiezen om uit te gaan van de wettelijke minimum bedragen: dit scheelt (op basis van 2024 en 2025) rond de 10.000 euro. Hiervoor moeten de beleidsregels tav studietoeslag worden aangepast.

Op welke termijn:

- Wind in de zeilen: 1 jaar
- Studietoeslag: 2 jaar

9. Bijzondere bijstand

Wat doen we: uitvoeren van onze wettelijke taak: vangnet voor inwoners die rond het bestaansminimum leven. Zaanstad voert standaard beleid en is niet ruimhartig. Het Zaanse beleid (in de visie van Hemelse Modder) is erop gericht om kosten op andere terreinen te voorkomen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: de Participatiewet zo strikt als mogelijk uitvoeren binnen de juridische kaders. Dat zou neerkomen op zo min mogelijk maatwerk. Dit leidt tot hogere maatschappelijke kosten op andere terreinen (jeugdhulp, gezondheid, huissuitzettingen, Wmo, meer uitkeringen algemene bijstand). Daarnaast zijn de gehandicaptenkaart en reiskosten naar een taalinstituut voor statushouders buitenwettelijk. Er kan worden gedraaid aan de knop draagkracht. Daarmee komt echter het uitgangspunt van de menselijke maat onder druk. Dat staat haaks op de bedoeling van de invoering Participatiewet in balans, waarmee juist versterking van de menselijke maat en eenvoud in de uitvoering wordt beoogd.

Wat is de impact als we stoppen: Stoppen/ beperken leidt tot extra maatschappelijke kosten op andere terreinen. Daarnaast komt het toepassen van de menselijke maat die wordt ingevoerd met de Participatiewet in balans, komt onder druk.

Op welke termijn: 2 jaar

10. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 1.4 Armoede.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

11. Ziekttekostenverzekering

Wat doen we: we verschaffen een collectieve ziektekostenverzekering voor inwoners met een inkomen tot 110% van sociaal minimum en de chronisch zieken die daar onder vallen

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: afschaffen, maar dan worden de kosten voor bijzondere bijstand veel hoger: zowel de bijstand zelf als de uitvoeringskosten.

Wat is de impact als we stoppen: Dan is de gemeente duurder uit. Dit wijst ook de landelijke kosten baten analyse uit die is uitgevoerd. Ook heeft dit impact op de gezondheid van veel

inwoners omdat zij zorg gaan mijden.
Op welke termijn: 2 jaar

12. Individuele inkomenstoeslag (IIT)

Wat doen we: inwoners die 5 jaar of langer op bijstandsniveau leven ontvangen een IIT.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er kunnen beleidskeuzes worden gemaakt die tot besparingen leiden. Het uit te keren bedrag kan omlaag; de referentieperiode (wie heeft er recht op) kan gewijzigd.

Wat is de impact als we stoppen: Stoppen kan niet. Versobering kan wel. Dit zal vervolgens leiden tot meer bijzondere bijstandsaanvragen en dit is duurder qua uitvoering.

Op welke termijn: 2 jaar

13. Schuldhulpverlening

Wat doen we: De gemeente heeft de wettelijke taak om inwoners met schulden te ondersteunen en daar waar nodig schuldhulpverlening in te zetten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De werkzaamheden in het kader van schuldhulpverlening worden uitgevoerd door het Sociaal Wijkteam en Kredietbank Nederland. Aan deze werkzaamheden liggen aanbestedingen ten grondslag. Vanwege de wettelijke taak is feitelijk sprake van een open einde regeling. Er is geen ruimte om deze hulpverlening te versoberen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet aan de wettelijke taak.

Op welke termijn: Niet van toepassing

14. Vroegsignalering schulden

Wat doen we: Het vroegsignaleren van schulden is een wettelijke taak, we kunnen hier dus niet mee stoppen. Verhuurders, zorgverzekeraars en nutsbedrijven geven betalingsachterstanden van inwoners door aan de gemeente. Betalingsachterstanden op bij deze bedrijven en instanties zijn een belangrijke signaleerder voor mogelijke problematische schulden. Deze signalen stellen ons in staat om de inwoner vroegtijdig te benaderen met een hulpaanbod. Zo kunnen we erger voorkomen. Maandelijks ontvangen we 800 tot 900 signalen. Deze inwoners ontvangen een hulpaanbod per brief, e-mail, telefoon of door een huisbezoek. Inwoners die deze hulp accepteren worden direct geholpen met een intake, quick fix, betalingsregeling en/of doorverwijzing naar schuldhulpverlening.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er kan minder capaciteit worden ingezet om te acteren op deze signalen.

Wat is de impact als we stoppen: Omdat dit een wettelijke taak betreft kunnen we niet volledig stoppen. Een aantal kosten – zoals die voor het softwaresysteem – kunnen niet bijgesteld. Wel is het mogelijk om de personele inzet hierop aan te passen. Gevolg hiervan is dat inwoners die anders hulp hadden geaccepteerd, langer in de problemen blijven. De schuldenproblematiek bij deze inwoners zal toenemen, vaak in combinatie met problemen op andere leefgebieden. Uit onderzoek blijkt dat investeren in de preventie van geldzorgen en schulden elders maatschappelijke besparingen oplevert.

Op welke termijn: Dit is afhankelijk van de inrichting van de nieuwe Sociale Wijkteams. Op dit moment kan nog per eind 2026 worden gewijzigd in het budget. Daarna is mogelijk dat het budget (deels) opgaat in de begroting van het Sociaal Wijkteam.

15. Ondernemers met geldzorgen

Wat doen we: De gemeente heeft de wettelijke taak om ondernemers (inwoners) met schulden te ondersteunen en daar waar nodig schuldhulpverlening in te zetten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De werkzaamheden in het kader van schuldhulpverlening worden uitgevoerd door een interne afdeling en 2 gespecialiseerde externe partijen op basis van aanbestedingen. Vanwege de wettelijke taak is feitelijk sprake van een open einde regeling. Er is geen ruimte om deze hulpverlening te versoberen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet aan de wettelijke taak

Op welke termijn: Niet van toepassing

16. Armoedebeleid (escalatiebudget, medische adviezen,)

Wat doen we:

- Escalatiebudget (€ 0,148 mln.): Wijkteams hebben een escalatiebudget om doorbraken te realiseren in casuïstiek waarbij dit vanuit bestaande wetgeving kan.

- Verlengde leertijd BRC (€ 0,100 mln.): Tot en met 2024 leverden we een bijdrage aan het realiseren van de eerste 2,5 uur Verlengde Leertijd (VLT) op een aantal scholen in Zaandam Oost. In 2025 en 2026 betalen we deze bijdrage uit middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) als tijdelijke besparingsmaatregel. Omdat onzeker is of dit ook vanaf 2027 vanuit OAB middelen betaald kan worden, is dit budget vanaf dat jaar weer beschikbaar voor VLT. (Zie ook 1.2 Actief burgerschap 2. Zaandam-Oost)
- Studietoeslag (€ 0,064 mln.): De studietoeslag is bedoeld voor studenten die vanwege een beperking niet kunnen werken naast hun studie. Het is een wettelijke regeling waarvoor Zaanstad het minimumbedrag hanteert dat wettelijk is voorgeschreven.
- Medische adviezen (€ 0,046 mln.): Medische adviezen worden ingezet bij aanvragen van studietoeslag om te beoordelen of er sprake is van een structurele medische beperking die werken naast de studie verhindert.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes:

Het budget kan worden afgeschaft, maar dan hebben wijkteams geen mogelijkheid meer tot een snelle oplossing om een doorbraak te realiseren.

Wat is de impact als we stoppen:

- Escalatiebudget: Gevolgen zullen zijn dat casussen juist verergeren en duurder worden om op te lossen (jeugdzorg, bijstand, Wmo, gezondheid, maatschappelijke opvang).
- Verlengde leertijd BRC: Omdat de uitbreiding van VLT uit de regeling Kansrijke Wijk wordt betaald, moeten we de eerste 2,5 uur onderbrengen in het OAB budget. Daarmee wordt het OAB budget steeds meer vastgezet en is er steeds minder ruimte om prijsverhogingen en tegenvallers op te vangen of nieuwe maatregelen in te zetten. Als we deze tijdelijke besparingsmaatregel structureel maken lopen we tegen grenzen aan en dreigt een tekort op het OAB-budget.
- Studietoeslag: Het is een wettelijke regeling waarmee we niet kunnen stoppen
- Medische adviezen: Stoppen betekent dat aanvragen voor studietoeslag onterecht kunnen worden toegekend of afgewezen.

Op welke termijn:

- Escalatiebudget: 1 jaar
- Verlengde leertijd: 2027
- Studietoeslag: niet
- Medische adviezen tbv studietoeslag: Dit is verplicht.

2 Opgave Verstedelijking

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	9.804	6%	9.018	5%	14.627	10%	14.522	10%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	2.353	1%	1.553	1%	1.553	1%	1.553	1%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	80.234	46%	79.482	45%	78.846	51%	78.787	53%
Niet beïnvloedbaar	82.909	47%	88.541	50%	58.451	38%	53.393	36%
Totaal	175.301		178.595		153.477		148.255	

2.1 Stedelijke ontwikkeling

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	3.755	13%	2.934	12%	2.934	12%	2.829	11%
1 MAAK gebieden	2.090		2.090		2.090		1.985	
2 Verbeteren kwaliteit woningvoorraad	642		123		123		123	
3 Kosten rondom funderingen	493		493		493		493	
4 Beleid en brandveiligheid woonwagens	302		-		-		-	
5 Wonen (woonvisie en beleid)	180		180		180		180	
6 Monumenten	183		183		183		183	
7 Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening	-134		-134		-134		-134	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1.616	6%	816	3%	816	3%	816	3%
8 Voorbereiding Flexwonen	1.000		-		-		-	
9 Planbegeleidingskosten	280		280		280		280	
10 Fijn wonen (Pact Zaandam Oost)	9		209		209		209	
11 Subsidies fundering	178		178		178		178	
12 Subsidies monumenten	154		154		154		154	
Minimale kosten	-4		-4		-4		-4	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	20.912	73%	20.543	82%	20.418	82%	20.418	82%
13 Personeelskosten	19.695		19.334		19.255		19.255	
14 Wonen (Wet Goed Verhuur en woonruimteverdeling)	290		282		277		277	
15 Welstand en monumenten	210		210		210		210	
16 Toevoeging bestemmingsreserve GAF	182		182		182		182	
17 Omgevingsplannen	120		120		120		120	
18 Archeologie	89		89		89		89	
19 Ebbehoof parkeerterrein	79		79		79		79	
20 Woonruimte zaken	77		77		77		77	
21 Wet kwaliteitsborging bouw	58		58		58		58	
22 Verduurzamen bestaande woningvoorraad	41		41		-		-	
23 Stedenbouw en planologie	38		38		38		38	
24 Omgevingswet	29		29		29		29	
Minimale kosten	4		4		4		4	

Niet beïnvloedbaar	2.494	9%	793	3%	789	3%	786	3%
Volkshuisvestingsfonds dekking overhead projecten	912		104		104		104	
Personeelskosten (worden gedekt door de specifieke uitkering Pact Zaanham Oost)	808							
Kapitaallasten stedelijke herstructurering	310		306		303		300	
Kosten rondom funderingen (dekking uit het volkshuisvestingsfonds)	300		300		300		300	
Vergroening participatie (RDII)	83		-		-		-	
Dubieuze debiteuren omgevingvergunningen	82		82		82		82	
Totaal	28.777		25.085		24.958		24.849	

1. Maak Gebieden:

Wat doen we: Gebiedsontwikkeling om projecten te realiseren ten behoeve nieuwbouw van woningen en andere functies voor leefbare buurten. Deze budgetten zijn nodig om gebiedsontwikkeling verder te brengen. Dat betekent dat onder meer ontwikkelkadersen ruimtelijke onderzoeken ter voorbereiding van nieuwe initiatieven worden opgesteld. Hieronder valt ook supervisie als voorwaarde om te komen tot ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid bij nieuwe ontwikkelingen.

Wat is de impact als we stoppen: Vanaf 2025 wordt hier al op bezuinigd en verdere verlaging van het budget kan niet zonder consequenties, met betrekking tot de woningbouwproductie. Zonder het bestaande budget moeten we gebiedsontwikkelingen stoppen en kunnen we onze afspraken met Rijk en Provincie niet na komen. Van toepassing voor financiële middelen, WBI, SBI woondeal en toekomstig realisatie stimulans vanuit het Rijk, waar inmiddels verplichtingen of kosten tegenover staan.

2. Verbeteren kwaliteit woningvoorraad

Wat doen we: De gemeente Zaanstad werkt samen met bewoners, corporaties en andere partners aan het verbeteren van de bestaande woningvoorraad. De aanpak richt zich op drie hoofdthema's: funderingsherstel, verduurzaming (zoals isolatie en zonnepanelen) en het levensloopbestendig maken van woningen. De gemeente faciliteert en stimuleert eigenaren om hun woning te verbeteren, bijvoorbeeld door informatie, subsidies en gezamenlijke inkoopacties.

Wat is de impact als we stoppen: Als we stoppen met dit beleid, zijn er verschillende negatieve gevolgen voor de gemeente en haar bewoners, dit betekent dat problemen zich opstapelen, de kwaliteit van wonen en leven achteruitgaat en de kosten en risico's voor de gemeente en bewoners toenemen.

- Veiligheid: Funderingsproblemen worden niet tijdig aangepakt, waardoor woningen kunnen verzakken of zelfs instorten. Dit brengt risico's voor bewoners en de omgeving.
- Leefbaarheid: Woningen blijven slecht geïsoleerd en verouderd, wat leidt tot hoge energielasten, minder comfort en mogelijk energiearmoede.
- Gezondheid en welzijn: Bewoners kunnen in ongezonde, onveilige of niet-toegankelijke woningen terechtkomen, wat lichamelijke en psychische klachten kan veroorzaken.
- Sociale ongelijkheid: Zonder ondersteuning kunnen kwetsbare groepen hun woning niet verbeteren, waardoor verschillen tussen wijken en bewoners groter worden.
- Economische schade: Achterstallig onderhoud en funderingsproblemen zorgen voor hogere kosten op de lange termijn en kunnen de waarde van woningen en buurten doen dalen.
- Duurzaamheid: De klimaatdoelstellingen worden niet gehaald, omdat verduurzaming van woningen stagneert en de CO₂-uitstoot niet voldoende daalt.

3. Aanpak rondom funderingsproblemen

Wat doen we: De aanpak van funderingsproblemen in Zaanstad draait om het vroegtijdig signaleren van risico's via een meetnetwerk, het ondersteunen van woningeigenaren met informatie, advies en financiële regelingen, en (als het echt niet anders kan) handhavend optreden bij ernstige schade. De gemeente werkt samen met verschillende partijen en stimuleert gezamenlijke oplossingen, zodat funderingsherstel haalbaar wordt voor meer woningen. Het doel

is om jaarlijks een substantieel aantal woningen te herstellen en zo de veiligheid en kwaliteit van wonen te waarborgen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan zullen funderingsproblemen minder snel worden gesignaleerd en aangepakt. Woningen met slechte funderingen lopen daardoor meer risico op verzakking of zelfs instorting, wat gevaarlijke situaties en hoge herstelkosten kan veroorzaken. Bewoners blijven met zorgen zitten en kunnen minder rekenen op ondersteuning of financiële hulp. Ook gemeentelijke projecten in de openbare ruimte komen moeilijker van de grond, waardoor extra kosten gemaakt moeten worden en de kans op calamiteiten toeneemt. Uiteindelijk verslechtert de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, nemen de kosten toe en ontstaan er grotere sociale en economische problemen

4. **Beleid en brandveiligheid woonwagens**

Wat doen we: Het beleid is gericht op veiligheid bij de aanwezige woonwagens en bevat een ruimtelijk plan van aanpak voor compartimering.

Wat is de impact als we stoppen: Veiligheid is wettelijke taak, zonder deze aanpak krijgen we individuele gevallen waarop handhaving nodig is.

5. **Wonen (woonvisie en beleid)**

Wat doen we: We stellen een volkshuisvestingsprogramma als opvolger van de woonvisie op waarin de doelstellingen van het college staan en de afspraken die in regionaal verband gemaakt moeten worden in het kader van de Wet versterking regie volkshuisvesting (over woningmarkt en woningbouwmarkt) en ontwikkelen deelbeleid om dit tot uitvoering te brengen.

Wat is de impact als we stoppen: Het opstellen en uitvoeren van een Volkshuisvestingsprogramma, de opvolger van de Woonvisie, is een wettelijke verplichting, opgenomen in de Wet versterking regie volkshuisvesting. Als dit niet uitgevoerd wordt kan de Provincie in de plaats treden en ons verplichten. Met minder budget duurt de uitvoering van deze taken langer wat een belemmering van de woningbouwproductie tot gevolg kan hebben.

6. **Monumenten**

Wat doen we: Uitvoering erfgoedbeleid in samenspraak met veel partijen in de gemeente. Tevens wettelijke taak onder de Omgevingswet. Tot de wettelijke taken behoren: Het aanwijzing van monumenten en beeldbepalende panden en de cultuurhistorische verkenning ten behoeve van een afweging cultuurhistorie in ruimtelijke plannen en monumentenadvisering.

Wat is de impact als we stoppen: Bouwplannen lopen vast omdat advisering een verplicht onderdeel is van het vergunningenproces. Kadern voor het omgevingsplan komen niet of later tot stand. De uitvoering van het erfgoedbeleid loopt vertraging op.

7. **Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening**

Wat doen we: Bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget voor Stedelijke ontwikkeling verlaagd.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd. Het totale budget van deze subopgave is hiermee verlaagd.

8. **Vorbereiding Flexwonen**

Wat doen we: Het concept flexwonen wordt nu breder opgepakt onder versnelling modulair bouwen. Hiervoor is een meerjarige bestemmingsreserve om waar nodig versnelling aan te brengen zodat ontwikkelingen niet vastlopen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen we een aantal noodzakelijke ontwikkelingen niet verder brengen en dit heeft impact op voortgang. En zullen in bepaalde situaties knelpunten ontstaan in de afspraken met partners en het Rijk.

Op welke termijn: Loopt nog in 2026 en 2027 (mogelijk nog een uitloop 2028), hiernaar staan er geen middelen.

9. **Planbegeleidingskosten**

Wat doen we: Via het Pri-Budget kunnen nieuwe initiatieven in het voortraject worden begeleid met als doel dat het in de volgende fase richting Gebiedsontwikkeling (2.5) gaat, waar de financiële dekking via Grondexploitaties en anterieure overeenkomsten wordt gedekt.

Wat is de impact als we stoppen: Grote belemmering van de start van nieuwe initiatieven voor woningbouw en andere functies die de gemeente beleidsmatig wenselijk acht.

Op welke termijn: binnen 4 jaar

10. Fijn wonen (Pact Zaandam Oost)

Wat doen we: De raad heeft met het vaststellen van Pact Zaandam-Oost langjarig commitment gegeven (20 jaar) om de kinderen die nu opgroeien in Zaandam-Oost een kansrijke toekomst te geven. Bij de subopgave 1.2 Actief burgerschap is een uitgebreide toelichting op Pact Zaandam Oost opgenomen. De raad heeft met het vaststellen van de visie Fijn Wonen invulling gegeven aan de pijler Wonen binnen het Pact Zaandam Oost en heeft € 200.000 vrijgemaakt om te kunnen participeren in het kernteam en stuurgroep Fijn Wonen. Deze middelen dienen bovendien als cofinanciering voor rijksmiddelen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen we niet meer deelnemen aan het kernteam en de stuurgroep Fijn Wonen. En voldoen we niet meer aan onze inspanningsverplichting zoals opgenomen is in de samenwerkingsovereenkomst Pact Poelenburg Peldersveld. Bij de subopgave 1.2 Actief burgerschap is een uitgebreide toelichting op Pact Zaandam Oost opgenomen.

Op welke termijn: Het uitvoeringsplan Pact Zaandam Oost is vastgesteld voor de jaren 2024-2027 en wordt in Q2 2026 geactualiseerd. De gemeentelijke middelen dienen als cofinanciering voor de Regiodeal 2 en loopt tot en met 2027. Het Rijk investeert fors in de NPLV gebieden en verwacht dat gemeenten dat ook doen.

11. Subsidies fundering

Wat doen we: We geven vanaf 1-1-2026 geen gemeente brede subsidie meer, omdat het bedrag bij de begroting 2025 is verlaagd. Voor het resterende budget wordt een plan gemaakt om deze middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. Dit wordt opgenomen in een plan van aanpak dat onderdeel is van de gebiedsgerichte leeraanpak waarvoor we samenwerken met het rijk als één van de zes koploper gemeenten vanuit het Nationaal Programma Funderingen (NAF).

Wat is de impact als we stoppen: De rijksmiddelen zijn uitsluitend beschikbaar voor proces en capaciteit. Dit is niet beschikbaar voor subsidies of andere vormen van ondersteuning. De gemeentelijke middelen worden ingezet om woningeigenaren te ondersteunen en te stimuleren om versneld tot funderingsherstel over te gaan. Zonder deze middelen heeft dit direct consequenties voor de effectiviteit van de leeraanpak en voor de mogelijke aanvullende bijdrage van het Rijk.

Op welke termijn: Dit kan per 2027, stoppen heeft effect op de mogelijke bijdrage van het Rijk.

12. Subsidies monumenten

Wat doen we: Het verlenen van subsidies voor monumenten en beeldbepalende panden binnen het hiervoor beschikbare budget. Alleen de hoogte van de subsidies is beïnvloedbaar.

Wat is de impact als we stoppen: Bij het terugbrengen van de subsidiemogelijkheden is er een grote kans voor achterstallig onderhoud. Gemeenten moeten dan kosten maken voor handhaving en toezicht vanuit de wettelijke zorgplicht. Gemeenten stellen regelmatig subsidies beschikbaar, waardoor het draagvlak voor monumenten in stand wordt gehouden.

Op welke termijn: Rekening houdend met een overgangperiode voor monumenteigenaren vanaf 2028.

13. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 2.1 Verstedelijking.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

14. Wonen (Wet Goed Verhuur en woonruimteverdeling)

Wat doen we:

- Wet Goed Verhuurderschap (WVG): we hebben een Meldpunt en geven opvolging aan klachten van particuliere huurders.
- Woonruimteverdeling: we nemen deel aan een regionaal woonruimteverdelingsmodel

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes:

- de WGV schrijft voor dat we een Meldpunt hebben én uitvoering geven bij klachten die binnen die wet vallen. Als we het intern willen organiseren moeten we capaciteit en kennis beschikbaar krijgen.

- woonruimteverdelingssysteem: er is een wettelijke grondslag in de huisvestingswet, die nog versterkt wordt door de eisen uit de wet versterking regie volkshuisvesting op basis waarvan afspraken in de regio gemaakt worden over de toewijzing van urgenten. Afspraken in het kader van de woonruimteverdeling stoelen op een nauwe samenwerking met gemeenten in de regio.

Wat is de impact als we stoppen: We voldoen niet aan de wettelijke eisen.

Op welke termijn: Niet van toepassing

15. Welstand en monumenten

Wat doen we: Minimale wettelijke advisering vanuit welstand en monumenten bij vergunningverlening in de ruimtelijke keten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De invulling van deze wettelijke taak kan op verschillende manieren. Er kan beleid gevoerd worden om meer welstandsvrij te maken, hoewel Zaanstad al een ruime welstandsvrije regeling heeft. In iedere geval moet de gemeente een commissie rondom de advisering van monumenten in stand houden.

Wat is de impact als we stoppen: Niet voldoen aan wettelijke eisen in het vergunningstraject.

Op welke termijn: Beleidsvorming binnen 2 jaar.

16. Toevoeging bestemmingsreserve GAF

Wat doen we: We zetten de bestemmingsreserve GAF in om de funderingsaanpak in Zaanstad structureel te versterken. Deze reserve is onmisbaar voor het herstel van particuliere woningfunderingen en vormt een cruciale schakel in het Funderingsloket en de bredere aanpak van funderingsproblematiek. Via het Volkshuisvestingsfonds (VHF) dragen we € 1,5 miljoen bij, deels gedekt uit deze reserve en deels uit reguliere middelen. Dit is niet alleen herstel, maar ook een kans om verduurzaming te koppelen aan funderingsherstel.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De beïnvloedbaarheid is beperkt: afspraken met derden en langjarige programma's zoals VHF (loopt tot 2031) leggen kaders vast. De funderingsaanpak is een complexe, taaie opgave die continuïteit vraagt. De reserve fungeert als buffer om door te zetten bij onvoorziene omstandigheden, zoals eerder bij de Zeeheldenbuurt. Zonder deze flexibiliteit lopen we grote risico's op vertraging en kostenstijging.

Wat is de impact als we stoppen: Stoppen betekent dat we verplichtingen uit VHF-1 en bijbehorende regelingen niet kunnen nakomen. Het gevolg is dat er geen dekking is voor funderingsherstel en gekoppelde verduurzaming, waardoor businesscases niet sluitend zijn. Dit maakt voortzetting van het programma op lange termijn vrijwel onmogelijk en vergroot de risico's op funderingsproblemen aanzienlijk. Bewoners blijven met onzekerheid en hoge kosten zitten, en de leefbaarheid van wijken komt onder druk.

Op welke termijn: Risico's nemen gefaseerd toe, maar zonder structurele inzet groeit de problematiek exponentieel. Elke vertraging maakt herstel duurder en complexer.

17. Omgevingsplannen

Wat doen we: We stellen omgevingsplannen op en komen de wettelijke verplichting na om tot 2032 tot een gemeentelijk Omgevingsplan te komen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De wettelijke verplichting geeft alleen ruimte om de uitvoering in de tijd te zetten. Echter is de opgave dusdanig groot dat de planning gericht op 2032 al onder druk staat.

Wat is de impact als we stoppen: Wettelijke vereiste, indien we het niet halen ontstaan er significant extra kosten bij vergunningen omdat er maatwerk en uitgebreidere motivering van bouwinitiatieven noodzakelijk zijn.

Op welke termijn: niet van toepassing

18. Ebbehof parkeerterrein

Wat doen we: Beheer en exploitatie van het privaatrechtelijke parkeerterrein aan het Ebbehout.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het is niet mogelijk zomaar te stoppen, er moet daar parkeer regulering plaatsvinden. Het terrein is in het bezit van de gemeente.

Wat is de impact als we stoppen: Er zijn speciale tarieven (1^e uur gratis) en er is een slagboom. Hiermee wordt het parkeren daar gereguleerd.

Op welke termijn: Stoppen betekent geen parkeer regulering en als financieel gevolg geen inkomsten van het parkeerterrein.

19. Archeologie

Wat doen we: We voeren een wettelijke taak uit, namelijk bouwplannen beoordelen op hun schadelijkheid voor archeologische vindplaatsen in de bodem. Wanneer deze plannen schadelijk blijken te zijn, adviseren en faciliteren wij het verdere traject. Dit kan zijn het bouwplan aanpassen of een vooronderzoek of een opgraving laten uitvoeren. De resultaten van eventueel archeologisch onderzoek worden gebruikt voor het verbeteren van de archeologische verwachtingskaart en het aanscherpen van de archeologische onderzoeksvragen. Ook worden deze resultaten aan het grote publiek gepresenteerd in de vorm van publicaties, lezingen of tentoonstellingen. Dit is geen lokaal eigen beleid maar vloeit voort uit de Omgevingswet (H. 4.3), de Erfgoedwet (H. 5) en het Verdrag van Faro.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Een aantal beperkte werkzaamheden (zoals relatiebeheer, educatie, presentaties) zouden vermindert kunnen worden of uitgesteld in de tijd.

Wat is de impact als we stoppen: Dan lopen bouwplannen vast omdat het nemen van archeologische maatregelen (aanpassen bouwplan of verder onderzoek) een verplicht onderdeel is van het bouwproces. Met minder capaciteit op archeologie, kunnen we van de Provincie NH vanuit haar toezichhoudende taak de opdracht krijgen om meer capaciteit beschikbaar te stellen. We voldoen nu net aan de minimale eis.

Op welke termijn: Vanaf 2028

20. Woonruimte zaken

Wat doen we: Het bekostigen van het Sociaal Medisch Team. De wet versterking regie volkshuisvesting maakt het binnenkort verplicht is om urgente groepen toe te wijzen en dus te beoordelen. Dit doen wij al heel lang op basis van de Huisvestingsverordening/ regionale afspraken.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Stoppen is geen optie in verband met uitvoering van de huidige en de aankomende wetgeving.

Wat is de impact als we stoppen: Niet voldoen aan wetgeving.

Op welke termijn: Niet van toepassing

21. Wet kwaliteitsborging bouw

Wat doen we: Implementatie en uitvoering van de wet kwaliteitsborging bouw.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Wettelijke taak, na verloop van tijd kunnen we de Zaanse aanpak evalueren en mogelijk efficiënter maken. Wetgeving is verwacht in de komende jaren.

Wat is de impact als we stoppen: Wettelijk vereiste.

Op welke termijn: niet aan de orde

22. Verduurzamen bestaande woningvoorraad

Wat doen we: Gemeente Zaanstad ondersteunt een onafhankelijk duurzaamheidsloket (de Woon Wijzer Winkel in Wormerveer) met subsidie omdat essentieel is om inwoners te helpen bij het verduurzamen van hun woning en daarmee de doelen uit het Zaanse Klimaatakkoord en de warmtetransitie te behalen. Het loket biedt laagdrempelig, objectief advies en verwijst naar passende subsidies en maatregelen, waardoor bewoners daadwerkelijk stappen kunnen zetten. Deze publieke taak valt onder een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB), omdat de markt deze dienstverlening niet op hetzelfde niveau, toegankelijkheid en onafhankelijkheid kan garanderen.

Welke mogelijkheden tot sturen/keuzes: Vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds zijn deze kosten gedekt en ze hebben specifiek betrekking op de financiering van de huur van het loket.

Wat is de impact als we stoppen: de huur van het inwonersloket is dan niet langer gedekt, wat mogelijke sluiting van het inwonersloket tot gevolg heeft. Dit leidt tot een vertraging van de isolatie- en verduurzamingsopgave van de bestaande woningvoorraad. Tevens is er met de gunning van de DAEB een meerjarige verwachting gewekt richting de uitvoerende partij. Hierop terugkomen heeft mogelijk juridische consequenties wat dan nader zal moeten worden uitgezocht.

Op welke termijn: Dit betreft een reeds tot maart 2029 verleende DAEB. De kosten voor 2027 en 2028 zien uitsluitend op de huur van het pand.

23. Stedenbouw en planologie

Wat doen we: Onderzoekskosten en ruimtelijke verkenningen. Tot de wettelijke taken behoren: Stedenbouwkundig advies bij omgevingsvergunningen en omgevingsplannen. Stedenbouw is een

verplichte wettelijke toets bij vergunningen.

Wat is de impact als we stoppen: Bouwplannen lopen vast omdat advisering een verplicht onderdeel is van het vergunningenproces. Met minder budget moeten ruimtelijke verkenningen uitgesteld worden, wat vertraging en kwaliteitsverlies bij nieuwe gebiedsontwikkelingen tot gevolg kan hebben.

24. Omgevingswet

Wat doen we: Invoering en implementatie van de Omgevingswet

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De Omgevingswet is de wettelijke basis voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedsontwikkeling. Instrumenten zijn omgevingsvergunning en omgevingsplan.

Wat is de impact als we stoppen: Vertragingen bij vergunningverlening en juridische procedures.

Op welke termijn: niet van toepassing

2.2 Openbare ruimte

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	45.796	52%	45.407	50%	45.370	49%	45.370	48%
1 Personeelskosten	24.141		23.766		23.728		23.728	
2 Onderhoud wegen	6.278		6.278		6.278		6.278	
3 Beeldkwaliteit openbare ruimte	4.646		4.633		4.633		4.633	
4 Onderhoud civiele kunstwerken	2.469		2.470		2.470		2.470	
5 Integraal Onderhoud Openbare Ruimte	1.696		1.696		1.696		1.696	
6 Groen en speelplaatsen	1.547		1.547		1.547		1.547	
7 Tractie bedrijfsmiddelen	1.402		1.402		1.402		1.402	
8 Waterhuishouding en riolen	1.344		1.344		1.344		1.344	
8 Kwijtschelding riolering	1.708		1.708		1.708		1.708	
9 Zwerfafval	304		304		304		304	
10 Huisvesting buitendienst	259		259		259		259	
Niet beïnvloedbaar	42.571	48%	44.888	50%	47.605	51%	49.510	52%
Kapitaallasten openbare ruimte (riool, wegen, etc)	27.595		29.941		32.468		34.069	
Riolering, kosten voor onderhoud en (toekomstige) vervanging	11.795		11.886		12.107		12.431	
Tractiekosten	1.440		1.756		1.726		1.699	
Belastingen en nuts voorzieningen	473		463		463		463	
Begraafplaatsen, storting voorziening	448		434		434		441	
Regiodeal openbare ruimte	414		-		-		-	
Herstelwerkzaamheden nutsvoorzieningen (we ontvangen hiervoor een vergoeding)	145		145		145		145	
Walstroom (hier staan inkomsten tegenover)	138		138		138		138	
Bestuursakkoord water	124		124		124		124	
Totaal	88.367		90.295		92.975		94.879	

1. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 2.2 Openbare Ruimte.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: Hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

2. Onderhoud wegen

Wat doen we: We onderhouden wegen en verkeersvoorzieningen in de openbare ruimte.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Willen we wegen begaanbaar houden voor de verkeersafwikkeling dan is er geen financiële ruimte om keuzes te maken.

Wat is de impact als we stoppen: Het verlagen van het onderhoudsniveau leidt tot kapitaalvernietiging en groei van de onderhoudsachterstanden. Daarmee hebben we geen materieel sluitende begroting.

Op welke termijn: Niet van toepassing

3. Beeldkwaliteit openbare ruimte

Wat doen we: We onderhouden de openbare ruimte op kwaliteitsniveau C, Inverdan op kwaliteitsniveau B.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het is mogelijk om het kwaliteitsniveau Inverdan te verlagen naar niveau C. Ook is het mogelijk om het Jagersveld over te dragen aan recreatieschap Twiske-Waterland. Dit is alleen interessant als de kosten worden verdeeld onder de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling.

Wat is de impact als we stoppen: De kwaliteit van het winkelgebied Inverdan loopt terug en we voldoen niet meer aan het Keurmerk Veilig Ondernemen voor dit gebied. Het afstoten van het Jagersveld heeft mogelijk impact op de werkomvang van Werkom. Het verlagen van het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte leidt tot kapitaalvernietiging en groei van de onderhoudsachterstanden. Daarmee is er een begroting die niet voorziet in de middelen om openbare voorzieningen langdurig in stand te houden.

Op welke termijn: 2 jaar voor wat betreft Inverdan en Jagersveld.

4. Onderhoud civiele kunstwerken

Wat doen we: We onderhouden bruggen en sluizen en kademuren.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er zijn geen mogelijkheden om te sturen.

Wat is de impact als we stoppen: Het verlagen van het onderhoudsniveau leidt tot kapitaalvernietiging en groei van de onderhoudsachterstanden en een vermindering van de beschikbaarheid van de bruggen voor land en scheepvaartverkeer.

Hierdoor nemen onderhoudsachterstanden in de openbare ruimte toe. We zullen bruggen en kademuren moeten onttrekken aan gebruik als de veiligheid in het geding komt. De beschikbaarheid van beweegbare bruggen in de vaarwegen neemt af.

Op welke termijn: Niet van toepassing

5. Integraal Onderhoud Openbare Ruimte

Wat doen we:

- Onderhoud van het bedrijventerrein HoogTij en Hembrugterrein;
- Er worden funderingsonderzoeken uitgevoerd om risico's te verminderen bij riolerings- en herstraatwerken in wijken met slechte funderingen.
- Er worden kosten gedekt voor het opstellen van beleid en er worden kosten gedekt voor niet begrote en niet planbare activiteiten en calamiteiten in de openbare ruimte.
- Er vindt communicatie plaats over de activiteiten en projecten in de openbare ruimte.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Deze middelen zijn nodig om aan contractuele verplichtingen te voldoen, het minimale onderhoudsniveau te realiseren. Daarnaast zijn ze nodig om te kunnen voldoen aan gemeentelijk beleid te aanzien van klantgericht werken en gemeentelijk participatiebeleid. Het beleid is verbonden aan het hebben van voorzieningen in de openbare ruimte en dient periodiek te worden geactualiseerd.

Wat is de impact als we stoppen: Het opzeggen van de bijdrage HoogTij leidt tot het opheffen van de parkmanagementorganisatie en daarmee vervalt het onderhoud aan de gemeente. Door het wegvallen van de budgetten ontstaat kapitaalvernietiging en groei van de onderhoudsachterstanden. Het verminderen van budget voor communicatie leidt ertoe dat we geen

invulling kunnen geven aan de vastgestelde visie op participatie en lokale democratie. Vermindering van budgetten voor beleid en calamiteiten leidt ertoe dat we maatschappelijke ontwikkelingen niet meer borgen binnen beleidskaders en niet in staat zijn in te spelen op actuele ontwikkelingen en calamiteiten in buurten en wijken.

Op welke termijn: Niet van toepassing.

6. Groen en speelplaatsen

Wat doen we: We onderhouden en vervangen groen en speelplaatsen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het is mogelijk om het Jagersveld over te dragen aan recreatieschap Twiske-Waterland. Dit is alleen interessant als de kosten worden verdeeld onder de deelnemers aan de Gemeenschappelijke Regeling. Ook kunnen we stoppen met groenadoptie.

Wat is de impact als we stoppen: Het afstoten van het Jagersveld heeft impact op de werkomvang van Werkom.

Op welke termijn: 2 jaar voor wat betreft Jagersveld en faciliteren groenadoptie.

7. Tractie bedrijfsmiddelen

Wat doen we: Dit zijn de tractiekosten voor product 2.2 Openbare Ruimte.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op tractiekosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op tractiekosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

8. Waterhuishouding en riolen

Wat doen we: We onderhouden riolen en watergangen op basis van wettelijke taak. De kosten voor rioolbeheer worden doorbelast aan de rioolheffing.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: We kunnen meer kosten toerekenen aan de rioolheffing zoals de BTW op de investeringen. Ook is verlaging van de kwijtschelding mogelijk tot 90% (is nu 100%). Dit leidt tot lagere lasten en een lagere rioolheffing en draagt bij aan het beperken van de (stijging van) lokale lasten.

Wat is de impact als we stoppen. Lagere kwijtschelding betekent dat sociale minima minder kwijtschelding hebben. Dit versterkt de armoede in Zaanstad. Meer kosten toerekenen aan de rioolheffing betekent een stijging van de lokale lasten.

Op welke termijn: 3 jaar

9. Zwerfafval

Wat doen we: De subsidie die de gemeente ontvang voor zwerfafval wordt ingezet voor een aanpak om zwerfafval te verminderen en bewoners te betrekken bij de zwerfafvalaanpak.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: We kunnen de subsidies laten vrijvallen waardoor er minder wordt ingezet op de aanpak zwerfafval.

Wat is de impact als we stoppen: We stoppen als gemeente met activiteiten om vrijwilligers te ondersteunen bij de zwerfafvalaanpak. Daarmee vermindert de bijdrage van bewoners bij de aanpak zwerfafval en neemt het netheidsniveau in de openbare ruimte af.

Op welke termijn: 2 jaar.

10. Huisvesting buitendienst

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op huisvesting is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

2.3 Mobiliteit

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	644	19%	1.105	28%	7.138	71%	7.138	71%
1 Bereikbaarheid klein infra	633		494		427		427	
2 Bijdrage A8-A9	-		600		6.700		6.700	
3 Parkeren (voertuigen)	11		11		11		11	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	564	17%	564	14%	564	6%	564	6%
4 Exploitatie fietsenstalling	355		355		355		355	
5 Uitvoering van nautisch beheer	207		207		207		207	
Minimale kosten	2		2		2		2	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	1.790	53%	1.790	46%	1.790	18%	1.790	18%
6 Personeelskosten	1.308		1.308		1.308		1.308	
7 Parkeren	482		482		482		482	
Niet beïnvloedbaar	403	12%	468	12%	563	6%	564	6%
Kapitaallasten bereikbaarheid klein infra en parkeren	396		461		556		557	
Nautisch beheer	7		7		7		7	
Totaal	3.401		3.926		10.055		10.055	

1. Bereikbaarheid klein infra

Wat doen we: Wij geven uitvoering aan het Zaans Mobiliteitplan 2024. Om een bijdrage te leveren aan de mobiliteitstransitie hebben wij verschillende projecten zoals:

- Werkplan verkeersveiligheid
- Fiets
- Laadinfrastructuur
- Parkeernota
- Korte termijn maatregelen Zaanstad Noord:

Wat is de impact als we stoppen:

- Werkplan verkeersveiligheid: Geen verbetering van de verkeersveiligheid rondom scholen en wegen. Hierdoor kunnen ongelukken op de wegen toenemen met alle gevolgen van dien.
- Fiets: Wij nemen maatregelen om de fietsstructuur te verbeteren en betere doorfietsroutes te realiseren
- Laadinfrastructuur: geen verdere ontwikkeling van de laadinfrastructuur. Er komen geen laadpalen meer bij.
- Parkeernota: de huidige parkeernota dateert uit 2016 en is verouderd. De huidige ruimtelijke ontwikkeling en markt vragen om een andere parkeerbeleid.
- Korte termijn maatregelen Zaanstad Noord: geen verbetering van wegenstructuur in Zaanstad Noord waardoor de doorstroming en de veiligheid van het verkeer verslechtert.

2. Bijdrage A8-A9

Wat doen we: Er is een bijdrage begroot aan de verbinding A8-A9.

Wat is de impact als we stoppen: Betrouwbaarheid naar partners, wegvallen van investeringsgelden voor de hoofdinfrastructuur nu en in de toekomst. Overwogen kan worden een deel van de middelen voor de verbinding A8-A9 eerst beschikbaar te stellen voor de uitkomst van de Variantenstudie van de N203 aangezien de verbinding A8-A9 niet voor 2030 in de volgende fase zal belanden.

3. Parkeren (voertuigen)

Wat doen we: Bij te hoge parkeerdruk en draagvlak in de buurt, voeren wij betaald parkeren in en monitoren we de buurt.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen we niet meer controleren of er betaald wordt voor betaald parkeren en dit kan leiden tot minder inkomsten uit naheffingen/boetes (€2,5 mln. per jaar).

4. Exploitatie fietsenstalling

Wat doen we: De fietsenstallingen moeten geëxploiteerd worden om te zorgen dat er genoeg fietsparkeerplaatsen in het centrum zijn

Wat is de impact als we stoppen: De fietsenstallingen Vinkenstraat, Droogschuur en de tijdelijk fietsenstalling Beatrix worden gesloten.

Op welke termijn: Contract met Werkom en DEV security zal dan moeten worden stopgezet per 2027. Cameratoezicht zal worden stopgezet.

5. Uitvoering van nautisch beheer

Wat doen we: Het budget betreft kosten die samenhangen met het uitvoeren van het toezicht en de handhaving op het water in en rondom Zaanstad.

Hierbij moet gedacht worden aan reparatie en onderhoudskosten van vaartuigen en het marifoonnetwerk. Kosten voor brandstof en materialen voor het uitvoeren de werkzaamheden op en rond de Zaanse wateren.

Wat is de impact als we stoppen: Het schrappen van dit budget betekent dat het toezicht op en rond de Zaanse wateren niet meer kan worden uitgevoerd.

Op welke termijn: Dit dient te worden uitgezocht indien daar toe besloten wordt

6. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 2.3 Mobiliteit.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

7. Parkeren

Wat doen we: Dit zijn kosten om de parkeerinkomsten te realiseren.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Parkeren biedt juist ruimte om de inkomsten voor Zaanstad te vergroten (kans).

Wat is de impact als we stoppen: Er is dan geen parkeerhandhaving meer, geen werkende parkeerautomaten, geen scansoftware. Ook leidt dit tot vele klachten van bewoners over de parkeerdruk

Op welke termijn: in 2027 zou je kunnen stoppen met het verder invoeren van betaald parkeren.

2.4 Investerings- en transformatiefonds

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	5.401	31%	4.976	49%	4.551	96%	4.551	100%
1 Toevoeging bestemmingsreserve transformatiefonds	5.401		4.976		4.551		4.551	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	12.017	69%	5.249	51%	200	4%	-	0%
Toevoeging bestemmingsreserve afschrijvingslasten	12.017		5.249		200		-	
Totaal	17.418		10.225		4.751		4.551	

1. Toevoeging bestemmingsreserve transformatiefonds

Wat doen we: Het doel van het Transformatiefonds is om de bouw van extra woningen (netto toename) in Zaanstad te realiseren. Er zijn woningbouwlocaties waar zonder publieke investeringen geen positieve businesscase te maken is. Een bijdrage uit het Transformatiefonds kan in dat geval een doorbraak forceren, zodat private partijen tot realisatie van de woningbouw over kunnen gaan.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen we woningbouw niet meer extra stimuleren door een bijdrage uit het transformatiefonds te geven. In de staat van financiën staat in paragraaf 5.7 staat het transformatiefonds verder toegelicht.

2.5 Gebiedsontwikkeling

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	-
Er zijn geen beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	22.898	100%	34.618	100%	6.767	100%	-	
Kosten voor gebiedsontwikkeling, conform het MPG 25.2	18.660		34.503		6.746		-	
Storting bestemmingsreserve wijkgebonden bestedingen Kogerveld	2.127		-		-		-	
Storting algemene reserve grondzaken	1.502		114		22		-	
Storting bestemmingsreserve infrastructurele werken	562		-		-		-	
Storting bestemmingsreserve GKZ	46		-		-		-	
Totaal	22.898		34.618		6.767		0	

Er zijn alleen niet beïnvloedbare kosten

2.6 Grondzaken en Vastgoed

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	4	0%	4	0%	4	0%	4	0%
Minimale kosten	4		4		4		4	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	173	1%	173	1%	173	1%	173	1%
1 Grondbeleid en toetsing	173		173		173		173	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	11.736	81%	11.742	81%	11.268	81%	11.209	81%
2 Vastgoedkosten als beheer, onderhoud, belastingen, energie en rente	10.453		10.458		10.057		9.998	
3 Personeelskosten	1.283		1.283		1.210		1.210	
Niet beïnvloedbaar	2.526	17%	2.526	17%	2.526	18%	2.533	18%
Kapitaallasten erfpachtterreinen	2.526		2.526		2.526		2.533	
Totaal	14.439		14.445		13.971		13.919	

1. Grondbeleid en toetsing

Wat doen we:

We stellen beleidskaders op voor Grondzaken en voeren de specifieke taken uit die staan in de vastgestelde "Uitvoeringsregels Grondzaken 2010"

Wat is de impact als we stoppen: Deze taken zijn opgelegd door B&W, daarnaast is actualisatie van beleid, zoals een nota GKZ, nota Grond & Vastgoed beleid een wettelijke taak. Daarnaast worden de kosten voor de rapportage "Meerjaren Perspectief Grondzaken" uit dit budget gedekt. Deze rapportage moet gemaakt worden volgens de vastgestelde regelgeving.

Tenslotte worden er aanloop kosten voor mogelijke Gebiedsontwikkeling uit het budget Grondbeleid en toetsing. Zonder dit budget kan personeel alleen aan lopende gefinancierde projecten werken en kunnen gebiedsontwikkelingen niet worden opgestart.

Op welke termijn: na besluitvorming naar verwachting in 2026/2027. Het enige dat echt te beïnvloeden is, is de omvang van de inzet op de rapportages te verlagen. Niet rapporteren beperkt uiteindelijk de projecten en groei van de gemeente.

2. Vastgoedkosten als beheer, onderhoud, belastingen, energie en rente

Wat doen we: Beheer van vastgoed. Vastgoed is een gesloten systeem waarbij kosten worden gedekt uit interne of externe huur- of andere opbrengsten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het verlagen van het onderhoudsniveau tot de wettelijke onderhoudsnormen. Het vertragen van het verduurzamen van ons eigen vastgoed.

Wat is de impact als we stoppen: de impact is verminderde kwaliteit van onroerend goed, op langere termijn hogere kosten of minder hoge verkoop opbrengsten.

Op welke termijn: Onderhoud kan worden uitgesteld maar dan komen deze kosten later.

3. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 2.6 Grondzaken & vastgoed.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud. Er is op dit product ook een relatie tussen personeel en inkomsten. Als er minder personeel is, dan kunnen taken tot beheer, verhuur en verkoop van vastgoed niet of minder worden uitgevoerd.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

3 Opgave Duurzaamheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	2.658	6%	1.981	5%	1.981	5%	1.959	5%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1.788	4%	1.598	4%	1.313	4%	1.505	4%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	8.934	22%	8.888	24%	8.893	24%	8.637	23%
Niet beïnvloedbaar	27.733	67%	24.912	67%	24.893	67%	24.739	67%
Totaal	41.113		37.379		37.080		36.840	

3.1 Klimaatbestendige, groene en gezonde omgeving

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	627	6%	626	6%	626	6%	604	6%
1 Kosten voor landschap	438		438		438		438	
2 Storting bestemmingsreserve bodembeheer	366		366		366		366	
3 Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening	-177		-178		-178		-200	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1.532	15%	1.529	15%	1.307	13%	1.499	16%
4 Subsidie NME centrum	579		579		579		579	
5 Subsidie recreatieschappen	633		630		408		600	
6 Klimaatadaptatie	321		321		321		321	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	6.992	68%	6.956	70%	6.961	72%	6.705	71%
7 Omgevingsdienst	4.674		4.649		4.649		4.671	
8 Personeelskosten	1.292		1.278		1.278		1.278	
9 Bodembeheer	497		497		472		194	
10 Dierenwelzijn	268		268		268		268	
11 Ruimtelijke milieuvisie	261		264		294		294	
Niet beïnvloedbaar	1.079	11%	849	9%	831	9%	680	7%
Kapitaallasten uitvoeringsplan vergroening en nme centrum	580		701		691		680	
Bodembeheer (specifieke uitkering en sanering Kan Palen)	499		148		140		-	
Totaal	10.231		9.960		9.726		9.488	

1. Kosten voor landschap

Wat doen we: uitvoering van een aantal projecten onder de vlag van het Groen- en Waterplan. Heroriëntatie hiervan mogelijk vanuit de strategische agenda groenblauw.

Wat is de impact als we stoppen: we komen niet na wat beloofd is als contramal voor de binnenstedelijke verdichting, namelijk: het buitengebied aantrekkelijk houden voor natuur en recreatie. Dit is geen contractbreuk, maar herziening van de ambitie. Tevens sleutelproject 13 'Buiten' van de Omgevingsvisie. Ook kun je hiermee geen invulling geven aan sleutelproject 2 van de Omgevingsvisie: stad en land verbinden.

2. Storting bestemmingsreserve bodembeheer

Wat doen we: De gemeente heeft in de meicirculaire 2024 een decentralisatie uitkering ontvangen van € 0,366 mln. per jaar (voor de jaren 2024-2030). Deze decentralisatie uitkering is bedoeld om de medewerkers te betalen die zich bezighouden met de taken die komen uit de Wet bodembescherming. Deze middelen worden nu jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve bodembeheer van waaruit dit programma bekostigd wordt.

Wat is de impact als we stoppen: Aangezien de apparaatslasten voor een groot deel ook gedekt zijn vanuit de formatie is de bestemmingsreserve met de dotatie in 2026 in omvang toereikend. In

de staat van financiën, bij de opgave Duurzaamheid, paragraaf “Waar moet komende tijd over besloten worden” is de lagere storting toegelicht.

3. Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening

Wat doen we: Bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget voor Klimaatbestendige groene en gezonde omgeving verlaagd. Ondertussen is naar voren gekomen dat de analyse betrekking had op een incidenteel voordeel. Daarom wordt bij de autonome ontwikkelingen voorgesteld om deze taakstelling te corrigeren.

Wat is de impact als we stoppen: dan wordt dit probleem opgelost. Let wel, dit gaat om een negatieve last, dus stoppen is een verzwaring op het financieel beeld.

4. Subsidie NME centrum

Wat doen we: natuur- en milieueducatie gericht op leerlingen van de basisschool. Er wordt lesgegeven op verschillende basisschool niveaus m.b.t. natuur en biologie (veenweidegebied, dieren, etc). Daarnaast zijn er gratis toegankelijke voorzieningen: kinderboerderij, heemtuin, natuurspeeltuin.

Wat is de impact als we stoppen: wegvallen of verminderd aanbod van een gratis maatschappelijke voorziening en ontmoetingsplek in een kwetsbare wijk. Minder educatie voor basisscholen, bv. geen schooltuinen meer. Het is mogelijk om de subsidie te verminderen, maar dit vergt dan een aangepaste beleidsopdracht en een keuze in welke diensten het NME-centrum wel/niet meer aanbiedt.

Op welke termijn: 2030 e.v. (ivm afbouw begrotingspost subsidie)

5. Subsidie recreatieschappen

Wat doen we: bijdrage aan beheer en ontwikkeling van regionale recreatiegebieden

Wat is de impact als we stoppen: dat kan niet zomaar. Dat vergt eenzijdig uitstappen of ontbinden van de GR. Dat brengt frictiekosten voor minimaal 3 jaar met zich mee. De impact voor de recreant is dat in de groene buitengebieden rond Zaanstad een verschaald aanbod komt aan recreatieve voorzieningen en/of een lager onderhoudsniveau.

Op welke termijn: 2030 e.v.

6. Klimaatadaptatie

Wat doen we: uitvoeringsplan klimaatadaptatie 2021 – 2026, inzet op onderzoek, communicatie, beleidsvorming

Wat is de impact als we stoppen: De benodigde versnelling komt uit de Trendanalyse die Zaanstad heeft laten opstellen als pakket voor de raad; en uit de klimaatscenario's die het KNMI in 2023 heeft aangepast. Als we niet doorpakken met klimaatadaptatie, krijgt de Zaanster vaker te maken met wateroverlast bij hevige regen, hitte in de wijk en schade aan woningen en straten. Dat betekent meer natte kelders, verlies aan vastgoedwaarde en hogere kosten voor herstel. Op termijn wordt de gemeente minder veilig en minder prettig om in te wonen, vooral voor kwetsbare bewoners. Dus een vertraging of stop op de aanpak is contrair aan de trends.

Op welke termijn: 2027

7. Omgevingsdienst (OD)

Wat doen we: voor meer dan 90% wettelijke taken op veiligheid, toezicht en handhaving op gebied van milieu, bodem en leefomgeving. De afspraken hierover staan in een vierjaarlijkse uitvoeringsovereenkomst (UVO), met een jaarlijks addendum voor wijzigingen. De basis hiervoor voor handelen van de Omgevingsdienst, is de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024 – 2027 en het Uniform Uitvoeringsniveau.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Plustaken zijn taken die niet verplicht door de OD uitgevoerd hoeven te worden, maar als we die niet meer beleggen bij de OD, dan zijn dat werkzaamheden die terugkomen bij de gemeente, want de noodzaak verdwijnt niet zomaar. Voorbeelden van plustaken is inzet op ondermijning en milieu-advies in beleidstrajecten van Zaanstad. Opvolging geven aan de zienswijze Zaanstad voor 3% bezuinigingen vanaf 2027, door bv. efficiënter te werken en nieuwe uniforme uitvoeringsniveaus af te spreken.

Wat is de impact als we stoppen: De plustaken kunnen we niet meer beleggen bij de Omgevingsdienst. Maar dit zijn werkzaamheden die dan terugkomen bij de gemeente.

Op welke termijn: 2027 en verder.

8. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 3.1 Klimaatbestendige groene en gezonde omgeving.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

9. Bodembeheer

Wat doen we: Groot deel van dit budget (in 2027-2029 is de bestuursopdracht aanpak ondergrond). Verder zijn het semi-structurele saneringskosten van langlopende saneringen

Wat is de impact als we stoppen: Indien deze projecten worden gestopt, wordt handhavend opgetreden naar de gemeente. Ook wordt de eerste fase van de programmatische aanpak voor regie op de ondergrond hieruit gefinancierd. Dit is een gevolg van het meest recente convenant bodem en ondergrond (van Rijk, IPO, VNG en UvW) uit de periode 2016-2020, waarbij via een doeluitkering middelen beschikbaar zijn gesteld voor dit onderwerp en destijds in de reserve bodembeheer zijn geplaatst.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Bij de aanpak ondergrond kan gekozen worden om minder regie te voeren, door bijvoorbeeld te stoppen met data op orde te brengen of de juridische verkenning te stoppen naar locationele afdwingbaarheid van kabels en leidingen door derden. Op langere termijn leidt het niet nemen van regie vaker tot conflicten over de ondergrond en het per casus afwegen wat voorrang krijgt zoals nu al gebeurde bij de gebiedsontwikkeling Peperstraat en Boerejonkerbuurt. Of hogere kosten omdat bij planrealisatie blijkt dat de ondergrond knelpunten oplevert (bv, kabels liggen in de weg voor aanleg van een parkeergarage). Niet regie nemen leidt tot planvertraging, hogere kosten voor gemeente, planschades en graafschades.

Op welke termijn: Deels vanaf 2028

10. Dierenwelzijn

Wat doen we: Dit bestaat uit de wettelijke taak dierenasiel en de niet-wettelijke taak wildopvang en aanpak exoten

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: stoppen met het maken van dierenwelzijnsbeleid en uitvoering. Stoppen met niet-wettelijke taak wildopvang en aanpak exoten (geschatte besparing ca. € 0,035 mln.).

Wat is de impact als we stoppen: maatschappelijk kan het ongewenst zijn als gewonde en dode dieren niet meer opgehaald worden. Minder inzet op aanpak exoten zoals de muskuseend, kan leiden tot meer maatschappelijke discussie, aangezien deze eenden overlast geven in de openbare ruimte en tuinen.

Op welke termijn: 2027

11. Ruimtelijke milieuvisie

Wat doen we: actualiseren van beleid onder de omgevingswet, adviseren bij ruimtelijke ontwikkeling

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: minder extern onderzoek uitzetten of minder snel beleid actualiseren

Wat is de impact als we stoppen: vergunningverlening vertraagd, omgevingsplannen kan niet verder. Voor een bedrijf betekent geen of traag milieubeleid onder de Omgevingswet onduidelijkheid en vertraging. Het is minder voorspelbaar welke eisen gelden, vergunningen duren langer en investeringen worden uitgesteld. Dat vergroot het risico op extra kosten, handhavingsproblemen en een ongelijk speelveld ten opzichte van bedrijven die wel vooruit kunnen. Als milieubeleid onder de Omgevingswet ontbreekt of traag wordt gemaakt, merkt de inwoner dat aan meer hinder en onzekerheid in de leefomgeving. Er is minder sturing op geluid, luchtkwaliteit en geur, waardoor overlast langer blijft bestaan. Ook duren besluiten langer en is het minder duidelijk wat wel en niet mag, wat ten koste gaat van gezondheid, woonkwaliteit en vertrouwen in de overheid.

Op welke termijn: 2028

3.2 Klimaatneutraal 2030-2040

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	2.030	36%	1.355	62%	1.355	64%	1.355	64%
1 Kosten voor duurzaamheid	2.030		1.355		1.355		1.355	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	256	5%	68	3%	6	0%	6	0%
2 Bedrijvenloket Duurzaamheid	250		62		-		-	
Minimale kosten	6		6		6		6	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	700	12%	696	32%	696	33%	696	33%
3 Personeelskosten	700		696		696		696	
Niet beïnvloedbaar	2.657	47%	68	3%	67	3%	66	3%
Klimaatakkoord (dit is een specifieke uitkering)	2.588		-		-		-	
Kapitaallasten duurzaamheid	69		68		67		66	
Totaal	5.643		2.187		2.123		2.123	

1. Kosten voor duurzaamheid

Wat doen we: onderzoek, participatie en samenwerking met stakeholders inzake de warmtetransitie, aardgasvrije wijken, opwek van duurzame energie en toekomstbestendig maken van het energiesysteem (oplossen netcongestie)

Wat is de impact als we stoppen: de verduurzaming van ons energiesysteem stagneert, inwoners en bedrijven worden niet door de gemeente gefaciliteerd in de energietransitie. De middelen die nu beschikbaar zijn, zijn niet voldoende om de ambitie van 2040 te helen maar ook de rijksambitie komt onder druk te staan. Per saldo kost de transitie uiteindelijk nog meer geld.

2. Bedrijvenloket Duurzaamheid

Wat doen we: faciliteren van een loket van ondernemers voor ondernemers die willen verduurzamen

Wat is de impact als we stoppen: het loket zal vermoedelijk ophouden te bestaan, waardoor bedrijven in Zaanstad minder makkelijk toegang hebben tot advies, informatie en eventuele subsidies voor het verduurzamen van hun bedrijf

Op welke termijn: er is een meerjarige DAEB (Diensten van Algemeen Economisch Belang) verleend in relatie tot deze gelden, tot en met maart 2028.

3.3 Circulair Zaanstad 2050

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen middellange beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	1.241		1.237		1.237		1.237	
1 Personeelskosten	1.241		1.237		1.237		1.237	
Niet beïnvloedbaar	23.997	95%	23.995	95%	23.994	95%	23.992	95%
Kosten voor afvalstoffen	22.182		22.181		22.179		22.178	
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	1.815		1.815		1.815		1.815	
Totaal	25.238		25.232		25.231		25.229	

1. **Personeelskosten**

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 3.3 Circulair Zaanstad.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.:

4 Opgave Gezondheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	1.313	1%	1.313	1%	1.313	1%	1.313	1%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	14.448	7%	13.548	6%	13.262	6%	13.262	6%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	198.960	91%	196.608	91%	197.136	91%	197.136	91%
Niet beïnvloedbaar	3.389	2%	5.016	2%	4.996	2%	4.840	2%
Totaal	218.110		216.485		216.708		216.552	

4.1 Preventie, sporten en bewegen

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	900	4%	900	3%	900	3%	900	3%
1 Slim investeren	676		676		676		676	
2 Sport beleid (oa topsportevenementen en sportpenning)	172		172		172		172	
3 Buitensport (onvoorziene kosten)	50		50		50		50	
Minimale kosten	1		1		1		1	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	8.550	33%	8.592	31%	8.592	32%	8.592	32%
4 Exploitatie sportbedrijf	7.557		7.599		7.599		7.599	
5 Sportbeleid, sportstimulering	667		667		667		667	
6 AZ huurkosten	131		131		131		131	
7 Volksgezondheid (Gezond in de stad)	101		101		101		101	
8 Diverse subsidies sport	94		94		94		94	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	13.298	52%	13.297	49%	13.278	49%	13.278	49%
9 Bijdrage aan GR Zaanstreek Waterland	9.611		9.611		9.611		9.611	
10 Buitensport	1.918		1.918		1.918		1.918	
11 Personeelskosten	1.732		1.730		1.712		1.712	
12 Veilig sportklimaat	38		38		38		38	
Niet beïnvloedbaar	2.921	11%	4.544	17%	4.430	16%	4.289	16%
Kapitaallasten sport	2.921		4.544		4.430		4.289	
Totaal	25.669		27.333		27.201		27.059	

1. Slim investeren

Wat doen we: Het budget slim investeren is bedoeld om doorbraken te realiseren in de beweging naar betere, eerdere en eenvoudiger hulp (Wmo/Jeugd) of begeleiding (armoede/ participatie), waarbij het versterken van het normale leven en het bevorderen van eigen kracht voorop staat. Met focus op maatschappelijk rendement. *Voor 2026 zijn de middelen volledig gereserveerd voor implementatie van de opdracht Werken in de wijk en de voorbereiding/implementatie van de aanbesteding jeugdhulp.*

Wat is de impact als we stoppen:

Er zijn dan geen mogelijkheden meer om:

- een nieuwe innovatie of experiment te starten,
- inzet/ investering te doen met als gevolg lagere maatschappelijke kosten,
- ICT systemen te vereenvoudigen en door te ontwikkelen en
- bij te dragen aan de bestuursopdracht Jeugd.

Voor ontwikkelingen met financiële gevolgen (zoals doorontwikkeling van ICT systemen) moet iedere keer bij de P&C momenten een afweging gemaakt worden.

2. Sport beleid (o.a. topsportevenementen en de sportpenning)

Wat doen we: We ondersteunen en waarderen en onze Zaanse topsportverenigingen en Zaanse topsporters om op het allerhoogste internationale niveau te kunnen presteren en hun inspiratie uit te dragen binnen de Zaanse gemeenschap. Daarbij bieden we Zaanse topsport een podium om in Zaanstad te kunnen excelleren voor het Zaanse thuispubliek. Dit zorgt voor een impuls aan de lokale sportverenigingen en talentontwikkeling en versterkt de lokale identiteit en saamhorigheid in de Zaanstreek.

Wat is de impact als we stoppen: Geen of minder inspiratie door rolmodellen en minder sportieve beleving voor inwoners, verlies van trots en binding en terugval in sportparticipatie impuls met name bij jeugd en verenigingen ie meeliften op de topsport.

3. Buitensport (onvoorziene kosten)

Wat doen we: Dit bedrag is benodigd voor de onverwachte kosten die zich voor kunnen doen met betrekking tot het onderhouden van de buitensportaccommodaties. De buitensportaccommodaties worden in het nieuwe beheermodel dat is geïmplementeerd per juli 2025 verhuurd aan de verenigingen en het onderhoud is bij de gemeente belegd. Naast de reguliere onderhoudsbudgetten is er een bedrag om onverwachte kosten (veroorzaakt door bijvoorbeeld extreme weersomstandigheden, wateroverlast, storingen etc) te kunnen opvangen waarmee de levensduur van de voorzieningen behouden blijft en de continuïteit van het sportaanbod gewaarborgd is..

Wat is de impact als we stoppen: dat deze onvoorziene kosten niet kunnen worden gemaakt en er daardoor achterstanden ontstaan en hogere kosten op termijn. Politieke en maatschappelijke druk bij calamiteiten.

4. Exploitatie sportbedrijf

Wat doen we: Het sportbedrijf exploiteert de binnensportaccommodaties van de gymzalen, sporthallen en zwembaden zodat de Zaanse verenigingen en inwoners kunnen sporten, bewegen en (leren) zwemmen. Deze exploitatie is niet kostendekkend, wat gerelateerd is aan de maatschappelijke functie. De huurtarieven die het Sportbedrijf hanteert zijn er namelijk op gericht dat iedere inwoner dit kan betalen. Daarbij hebben sportaccommodaties een onvolledige bezettingsgraad vanwege piektijden en daluren, seizoensgebonden sportactiviteiten met een binnen en een buitenseizoen. Kortom sportaccommodaties zijn een maatschappelijke voorziening waarvoor structurele exploitatiebijdrage voor nodig is.

Wat is impact als we stoppen: Dan zal het Sportbedrijf een kostendekkend tarief moeten gaan hanteren voor de gebruikers. Verenigingen hebben daar beperkte financiële draagkracht voor, dus leidt tot ledenverlies. Daarbij zal de individuele inwoner voor Zaanstad geconfronteerd worden met een hoger tarief om te kunnen sporten en bewegen waarbij de verwachting is dat mensen afhaken.

Op welke termijn: Afspraken liggen vast in exploitatieovereenkomst 2025-2030.

5. Sportbeleid, sportstimulering

Wat doen we: Het Sportbedrijf legt via sportstimulering de verbinding van sport en bewegen en de maatschappelijke opgaven. Sportbuurtwerkers zijn actief in de wijken en richten zich op mensen die niet vanzelfsprekend sporten of bewegen. Zij zetten in op met name kwetsbare groepen en dragen bij aan gezondheid, sociale cohesie en talentontwikkeling op wijkniveau. Tevens worden verenigingen ondersteunt om hun maatschappelijke meerwaarde te behouden en vergroten.

Wat is de impact als we stoppen:

Stoppen betekent dat we sport en bewegen niet meer kunnen inzetten als middel om inwoners gezonder te maken, wijken sterker te verbinden en maatschappelijke opgaven te verminderen.

Op welke termijn: Afspraken liggen vast in exploitatieovereenkomst 2025-2030

6. AZ huurkosten

Wat doen we: De gemeente heeft een samenwerkingsovereenkomst inzake AZ trainingscomplex op sportpark Kalverhoek met AZ afgesloten. We zijn overeengekomen dat de gemeente een korting geeft op de jaarlijkse huurprijs en retributie. Dit is jaarlijks een bedrag van € 0,113 mln.

Wat is de impact als we stoppen: Deze afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst met AZ en lopen tot 2039. Dit kan negatieve financiële en juridische gevolgen hebben voor zowel de gemeente als AZ. Daarbij is het van negatieve invloed op de huidige ontwikkelingen tav de optimalisatie van het complex vanwege de eisen van de KNVB voor het damesvoetbal een eerste divisie (Jong AZ).

Op welke termijn: Huidige afspraken lopen tot 2039.

7. Volksgezondheid (Gezond in de stad)

Wat doen we: Het gaat om GIDS-middelen (Gezond in de Stad). Extra middelen vanuit de decentralisatie-uitkering GIDS (Gezond in de Stad) voor het aanpakken van gezondheidsachterstanden en het verbeteren van de gezondheid van risicogroepen voor gemeenten waarin de wijken liggen met de laagste ses-scores (sociaal economische status).

Wat is de impact als we stoppen: Wij zetten deze middelen in ter financiering van de JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht). Kinderen en jongeren hebben steeds vaker last van overgewicht, met bijbehorende gezondheidsrisico's voor de langere termijn.

Op welke termijn: Vanwege afspraken met de GGD (personeel) moet afbouw plaatsvinden over een periode van twee tot drie jaar.

8. Diverse subsidies sport

Wat doen we: We verstrekken een kleine subsidie aan sportverenigingen die zich inzetten voor sporters met een beperking. Daarnaast geven we een tegemoetkoming in de kosten van collectief vervoer (voor jeugdleden) van de ijsvereniging naar de ijsbaan.

Wat is de impact als we stoppen: Dan komt de toegankelijkheid van de activiteiten onder druk te staan en zullen kwetsbare inwoners hier geen gebruik meer van kunnen maken. Of het collectief vervoer komt te vervallen. Terwijl collectief vervoer deze sport voor de jeugdleden laagdrempeliger maakt en duurzamer is.

Op welke termijn: Het gaat om subsidies die al jaren worden verstrekt. Afbouw zal in 3 stappen moeten plaatsvinden: 2027, 2028 en stoppen in 2029.

9. Bijdrage aan basistaken in GR GGD Zaanstreek Waterland

Wat doen we: Deelnemersbijdrage voor de basistaken op het gebied van jeugd-, maatschappelijke- en publieke gezondheidszorg van de GGD. Bijvoorbeeld: Centra Jong, Meldpunt bijzondere zorg, Veilig Thuis, Gezondheidsmonitoring, gezondheidsadvisering.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Niet of nauwelijks. Het Algemeen Bestuur stelt namens de hele regio, mede op basis van de zienswijzen van raden, jaarlijks de begroting vast. De meeste taken van de GGD zijn wettelijk verplicht. Zaanstad heeft één van de zeven stemmen in het Algemeen Bestuur.

Wat is de impact als we stoppen: De gemeente voldoet dan niet meer aan wettelijke taken op het gebied van publieke volksgezondheid, jeugdgezondheidszorg en maatschappelijke gezondheidszorg. Daarnaast is voor zowel de wettelijke als de niet wettelijke taken een direct gevolg op de dienstverlening van de GGD richting onze inwoners. Bestuurlijk is de afgelopen jaren juist een flink traject afgerond om samen een stevige GGD neer te zetten voor de regio. Als de gemeente met substantiële basistaken gaat stoppen is het de vraag of de GGD Zaanstreek Waterland nog levensvatbaar is qua bedrijfsvoering.

Op welke termijn: Meerjarig. Bijvoorbeeld: Het regionale verzoek aan alle GR-en om 5% te bezuinigen kwam in juli 2024, de eerste 2% hiervan is in de begroting 2026 gerealiseerd.

10. Buitensport

Wat doen we: de gemeente is eigenaar van de buitensportaccommodaties en verhuurt deze aan de sportverenigingen. De sportverenigingen zorgen voor de programmering en dat hun leden/ onze inwoners hun sport kunnen beoefenen. Als eigenaar is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Het beheer en onderhoudsmodel is per 1 juli 2025 herijkt en op basis daarvan zijn er overeenkomsten met de verenigingen afgesloten. Net als bij de binnensportaccommodaties is de exploitatie van de buitensportaccommodaties ook niet kostendekkend, vanwege de maatschappelijke functie. De huurtarieven die de gemeente hanteert zijn er namelijk op gericht dat verenigingen dit kunnen dragen en iedere inwoner de contributie kan betalen. Daarbij hebben sportaccommodaties een onvolledige bezettingsgraad vanwege piektijden en daluren en seizoensgebonden sportactiviteiten. Kortom sportaccommodaties zijn een maatschappelijke voorziening waarvoor structurele exploitatiebijdrage voor nodig is.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het nieuwe onderhoudsmodel is in 2025 vastgesteld na een intensief participatietraject van zo'n 5 jaar met de gebruikers/verenigingen. Het nieuwe onderhoudsmodel vervangt het voorgaande beheermodel waarbij de verenigingen via subsidie verantwoordelijk waren voor het beheer en onderhoud. Dit is vertaald in nieuwe huur en beheerovereenkomsten met alle buitensportverenigingen die per 1-07-2025 zijn ingegaan.

Wat is de impact als we stoppen? Het korten op dit budget leidt tot structurele achteruitgang van sportvoorzieningen en heeft brede negatieve maatschappelijke gevolgen. De beoogde financiële besparing op korte termijn resulteert op middellange termijn in hogere kosten en grotere sociale en gezondheidsproblemen.

Op welke termijn: geen wijzigingen de eerstkomende 5 jaar en nadien alleen in via een participatief traject met de gebruikers

11. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 4.1 Sport, Bewegen & Preventie.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

12. Veilig sportklimaat

Wat doen we: we voeren beleid uit om de sportomgeving een veilige en positieve omgeving te laten zijn waar geen ruimte is voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag zoals pesten, discriminatie en intimidatie. Verder is er een meldpunt ingericht mocht dit zich wel voordoen. Hiermee kunnen we voldoen aan de wet- en regelgeving vanuit de landelijke bonden en akkoorden.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Afspraken liggen vast in exploitatieovereenkomst 2025-2030.

Wat is de impact als we stoppen: toename van grensoverschrijdend gedrag, meer verhuftering op de sportvelden, sporters voelen zich minder veilig en gehoord, slechtere ontwikkeling van normen en waarden, minder sport en beweegplezier en afname van leden en vrijwilligers. De gemeente voldoet niet meer aan haar zorgplicht en grotere kans op aansprakelijkheid bij incidenten. Hierdoor wordt sport maatschappelijk minder waardevol

Op welke termijn: Afspraken liggen vast in exploitatieovereenkomst 2025-2030.

4.2 Jeugdhulp

bedragen * € 1.000		2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar		-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten									
Op middellange termijn beïnvloedbaar		3.813	4%	3.500	3%	3.500	3%	3.500	3%
1	Opvoedondersteuning	2.712		2.712		2.712		2.712	
2	Capaciteit noodzakelijke maatregelen	573		573		573		573	
3	Aanpak zorgfraude jeugd	313		-		-		-	
4	Jeugdbeleid (RAAZ)	216		216		216		216	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar		101.110	96%	98.157	96%	98.127	96%	98.127	96%
5	Specialistische jeugdhulp	79.538		79.541		79.541		79.541	
6	Eigen bijdrage jeugdzorg en sturen op trajectduur	-		-2.867		-2.879		-2.879	
7	Uitvoering jeugdteams	12.788		12.788		12.788		12.788	
8	Personeelskosten	4.615		4.567		4.549		4.549	
9	PGB jeugd	3.146		3.146		3.146		3.146	

10	Huisvesting en ICT jeugdteams	419		419		419		419	
11	Huisvestingsplan jeugdteam	341		341		341		341	
12	Regionale uitvoeringskosten	221		221		221		221	
13	Opvoedondersteuning	41		-		-		-	
Niet beïnvloedbaar		91	0%	98	0%	112	0%	102	0%
	Kapitaallasten huisvesting jeugdteam	91		98		112		102	
Totaal		105.014		101.755		101.739		101.729	

1. Opvoedondersteuning

Wat doen we: Bij de GGD zijn plustaken voor opvoedondersteuning belegd. Dit gaat om plustaken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg (JGZ), een stedelijk cursusbureau, voorlichting aan ouders en kinderen, Nu Niet Zwanger en Moeders van Zaandam. Ook valt de huisvesting voor de consultatiebureaus hieronder.

Wat is de impact als we stoppen: Stoppen heeft impact op een aantal lopende projecten voor ouders en kinderen, waaronder in het Pact Zaandam Oost. Ook zal er minder inzet zijn aan voorlichting over opvoeden, alcohol en drugs aan ouders en kinderen. Er is minder inzet vanuit de jeugdarts bij schoolverzuim en de consultatiebureaus hebben geen locatie meer.

Op welke termijn: Een deel van de taken (dit moet dan wel nader worden gespecificeerd) kan binnen drie jaar worden afgebouwd. Voor een deel zal het verplaatsen van middelen betekenen omdat er een andere oplossing gevonden moet worden.

2. Capaciteit noodzakelijke maatregelen

Wat doen we: Dit gaat om maatregelen die zijn bedoeld om de jeugdhulp te verbeteren en betaalbaar te houden, in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd. We hebben hier overeenkomsten en subsidieafspraken gemaakt met partijen in de gemeente om de ondersteuning aan ouders en jeugdigen te verbeteren. Ook betalen we hieruit de regionale samenwerking.

Wat is de impact als we stoppen: Voor een aantal onderwerpen zal gelden dat de vraag naar specialistische jeugdhulp verder zal toenemen. Ook kunnen we niet doorgaan met de regionale samenwerking volgens de huidige afspraken.

Op welke termijn: Een aantal overeenkomsten/subsidies kan binnen twee tot drie jaar worden afgebouwd.

3. Aanpak zorgfraude jeugd

Wat doen we: Er is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor 2026 en 2027 voor een ketengerichte aanpak bij zorgfraude. Dit gaat om budget voor capaciteit om bijvoorbeeld verbeterplannen met aanbieders op te nemen en juridische capaciteit voor advies over de bevindingen en eventuele sancties.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen onderzoeken vanuit toezicht, waar vaak aanbevelingen uit komen, in mindere mate worden opgevolgd.

Op welke termijn: Vanaf 2028 is hier vooralsnog geen budget voor begroot.

4. Jeugdbeleid (RAAZ)

Wat doen we: RAAZ is onze belangrijkste partner in het betrekken van jongeren bij gemeentelijk beleid en heeft een opdracht op talentontwikkeling.

Wat is de impact als we stoppen: Grotere uitdaging om jongeren te betrekken bij het gemeentelijke beleid. Dat heeft impact op veel beleidsterreinen maar zeker op de uitvoering van het Zaans preventiemodel.

Op welke termijn: Het betreft een langjarige subsidie waarvoor een afbouwperiode nodig is, dit is circa 2 tot 3 jaar.

5. Specialistische jeugdhulp

Wat doen we: We leveren specialistische jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet. Het is een openeinde financiering, wat betekent dat we het budget moeilijk kunnen begrenzen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: In het kader van de Hervormingsagenda Jeugd lopen maatregelen om de kostenstijging om te buigen, zoals de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen, extra inzet op kinderopvang en BSO om kinderen in reguliere voorzieningen te houden, strakke sturing op de contracten en te bewegen om meer bij het Jeugdteam en collectief

af te vangen. Het lukt tot nu toe nog onvoldoende om de kostenstijging terug te dringen. Daarom zijn we ook gestart met een bestuursopdracht Jeugd; om ook te sturen op de omgeving van kinderen en gezinnen met complexe problematiek.

Wat is de impact als we stoppen: We kunnen niet stoppen met het leveren van specialistische jeugdhulp. Het is een wettelijke taak. Via de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd wordt waar mogelijk, en dat is zeer beperkt, gestuurd om de groei van de kosten te beperken. Dit is ook nodig vanwege de taakstellingen/budgetkortingen op jeugdhulp.

Op welke termijn: Niet van toepassing

6. Eigen bijdrage jeugdzorg en sturen op trajectduur

Wat doen we: Dit is een taakstelling vanuit het Rijk voor deze maatregelen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Deze taakstelling heeft een relatie met 5. Specialistische jeugdhulp. We zijn hierbij afhankelijk van invoering van deze maatregelen door het Rijk.

Wat is de impact als we stoppen: Dit is een taakstelling. We zijn hierbij afhankelijk van invoering van deze maatregelen door het Rijk.

Op welke termijn: Dit gaat in vanaf 2028.

7. Uitvoering Jeugdteams

Wat doen we: De Jeugdteams hebben twee taken: (1) toegang tot de Jeugdwet (wettelijk; niet beïnvloedbaar) en (2) zelf lichte hulp verlenen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes:

We kunnen de opdracht aan het Jeugdteam mogelijk verkleinen door taken eraf te halen. Dit zou bijvoorbeeld de inzet van de praktijkondersteuner bij de huisarts kunnen zijn. Ook hun inzet op scholen kan worden verminderd. Verder zou het Jeugdteam versneld aan de slag kunnen met opbouw van collectief aanbod voor jeugdhulp om zo individuele hulp af te bouwen.

Wat is de impact als we stoppen:

- Stoppen met zelf lichte hulp verlenen betekent dat de hulp door een andere partij geleverd gaat worden (specialistische jeugdhulp) en dat betekent een verplaatsing van de kosten.
- Wanneer het Jeugdteam stopt met het indiceren (toegang Jeugdwet) dan zal de taak die we hebben om namens het college een besluit te nemen om specialistische jeugdhulp in te zetten, terugkomen naar de gemeente. Gemeente moet aanvragen in behandeling nemen, conform Jeugdwet. Ook dit betekent een verplaatsing van kosten en frictiekosten om de organisatie om te bouwen.

Op welke termijn: 2 tot 3 jaar.

8. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 4.2 Gezondheid.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: Hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

9. PGB Jeugd

Wat doen we: We verstrekken persoonsgebonden budgetten (PGB's) aan gezinnen met kinderen op het moment dat de specialistische jeugdhulp niet beschikbaar of niet passend is en de ouders het PGB kunnen beheren.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Inwoners hebben volgens de Jeugdwet de mogelijkheid om te kiezen voor een PGB. We kunnen streng zijn bij de toekenning maar we kunnen een terechte aanvraag voor een PGB niet afwijzen. Dus er is zeer beperkte sturing.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is in strijd met de Jeugdwet. Voor strenger indiceren dienen we binnen het kader van de verordening te blijven. Echt strakker sturen op Pgb's vraagt meer inzet en kennis van het jeugdteam, dit moeten we dan organiseren.

Op welke termijn: 2 jaar

10. Huisvesting en ICT jeugdteams

Wat doen we: Huisvesting van de Jeugdteams in de wijken

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: We kunnen kiezen voor goedkopere locaties (dat hebben we nu maar die voldoen niet aan de Arbo-norm). Verder zouden we ervoor kunnen kiezen minder locaties te hebben in de gemeente. Dit heeft impact op inwoners.

Wat is de impact als we stoppen: Medewerkers van de Jeugdteams hebben dan geen werkplek meer en er is geen locatie om gesprekken te voeren met ouders en jeugdigen (wettelijke taak). Inwoners moeten een andere plek worden gesproken en de medewerkers zullen een andere werkplek moeten hebben of zij zullen in het stadhuis gehuisvest moeten worden. Als de gemeente stopt met het verzorgen van de ICT dan gaan zij dit zelf doen. De gemeente is echter de enige financier en zullen deze kosten, die waarschijnlijk hoger zijn dan als de gemeente het voor ze verzorgt, moeten betalen. Het gaat dus om een verplaatsing van de kosten.

Op welke termijn: Dit kan per 2027 worden ingeregeld maar zal eerder tot meer kosten leiden.

11. Huisvestingsplan Jeugdteam

Wat doen we: De Jeugdteams zijn op zes locaties in de gemeente gehuisvest. De afspraak is dat de gemeente de huisvesting verzorgt dus de gemeente heeft de huurovereenkomsten gesloten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er loopt een traject om te komen tot een nieuwe huisvestingsstrategie. Dan worden er nieuwe keuzes gemaakt. Financiële sturing is echter beperkt omdat het om vervanging gaat en er dus wel huisvesting nodig blijft als werkplek voor de medewerkers en als plek om ouders en jeugdigen te ontvangen.

Als de organisatie de huisvesting zelf regelt, dan komt de rekening alsnog bij de gemeente te liggen. De gemeente is de enige financier van de organisatie.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze over de Jeugdteams (zie nr. 7. Uitvoering Jeugdteams)

Op welke termijn: Dat is afhankelijk van de keuze over de jeugdteams (zie nr. 7. Uitvoering Jeugdteams)

12. Regionale uitvoeringskosten

Wat doen we: Taken op het gebied van regionale samenwerking, zoals de inzet van regionale contractmanagers.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er zijn regionale ambtelijke overleggen en een regionaal directeurenoverleg. Dat zijn de structuren waar wordt besloten over prioritering en nieuw beleid.

Wat is de impact als we stoppen: Dit kan Zaanstad niet zelfstandig besluiten. Daarbij zijn we wettelijk verplicht om regionaal jeugdhulp in te kopen en dus ook om samen te werken. Hiermee stoppen zou betekenen dat we als regio niet meer regionaal contractmanagement kunnen uitvoeren.

Op welke termijn: In dat geval zouden medewerkers in vaste dienst moeten uitvloeien, maar dat zou betekenen dat we regionaal geen contractmanagement voeren op de aanbieders die jeugdhulp leveren.

13. Opvoedondersteuning

Wat doen we: Huisvesting Centrum jong. Dit zijn de consultatiebureaus voor de periodieke controles in het kader van de jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er is een aantal locaties in de gemeente nodig voor de consultatiebureaus. Er kan voor worden gekozen deze locaties te combineren met bijvoorbeeld de locaties van de Jeugd- en Wijkteams. Maar ook dan zijn er vierkante meters nodig.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen we de basistaak rondom de jeugdgezondheidszorg niet meer uitvoeren want er is een locatie voor inwoners om heen te gaan.

Op welke termijn: Langjarig als er wordt gekozen voor samenvoegen met andere locaties.

4.3 Maatschappelijke ondersteuning en ouder worden

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	413	1%	413	1%	413	1%	413	1%
1 Overige taken Wmo	813		813		813		813	
2 Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening	-400		-400		-400		-400	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1.942	2%	1.414	2%	1.128	1%	1.128	1%
3 Overige taken Wmo	1.415		1.199		913		913	
4 Aanpak zorgfraude	313		-		-		-	
5 ICT kosten sociale wijkteams	215		215		215		215	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	77.233	97%	77.842	97%	78.421	98%	78.421	98%
6 Wmo specialistische zorg zonder verblijf	34.759		35.374		35.952		35.952	
7 Sociale wijkteams	16.268		16.268		16.268		16.268	
8 Beschermd wonen	12.109		12.109		12.109		12.109	
9 Maatschappelijke opvang en verslavingszorg	4.478		4.477		4.478		4.478	
10 Wmo individuele verstrekkingen	4.354		4.346		4.346		4.346	
11 Personeelskosten	2.714		2.716		2.717		2.717	
12 Collectief vervoer	1.190		1.190		1.190		1.190	
13 PGB Wmo	882		882		882		882	
14 Huisvesting sociale wijkteams	480		480		480		480	
Niet beïnvloedbaar	307	0%	304	0%	384	0%	380	0%
Kapitaallasten huisvesting sociale wijkteam	220		217		297		293	
Gehandicapten parkeren	87		87		87		87	
Totaal	79.896		79.973		80.346		80.342	

1. Overige taken WMO

Wat doen we: Onder deze noemer van overige taken van de Wmo vallen ondersteuning van o.a. mantelzorg en steunprojecten ouderenzorg en het mantelzorgteam.

Wat is de impact als we stoppen: Verschriving van de ondersteuning aan mantelzorgers. Vanuit het mantelzorgteam worden mantelzorgers ondersteund, maar wordt er ook samengewerkt met ketenpartners aan signalering en ondersteuning van mantelzorgers. Verschriving kan ook leiden tot bezuinigingen op praktische ondersteuning van mantelzorgers zoals vervangende zorg thuis, logeermogelijkheden en dagopvang. Dit kan leiden tot een verschuiving van kosten naar Wmo maatwerk (professionele zorg).

2. Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening

Wat doen we: Bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget verlaagd. Deze onderuitputting hoort bij de subopgave 4.1 Preventie, sporten en bewegen en zal bij de Voorjaarsnota 2026 worden gecorrigeerd.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd. Het totale budget is hiermee verlaagd.

3. Overige taken Wmo

Wat doen we: Onder deze noemer van overige taken van de Wmo valt cliëntondersteuning, ervaringsdeskundigheid (en voor een kleiner deel slachtofferhulp).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Cliëntondersteuning is een wettelijk verplichte taak van de gemeente, al is de vorm opengelaten door de wetgever. De subsidie naar een van onze grootste partners in cliëntondersteuning is afgelopen jaar gehalveerd (bezuinigingsmaatregel in de

Voorjaarsnota 2025). De gemeente is wettelijk verplicht om onafhankelijke cliëntondersteuning aan te bieden maar de manier waarop dat gebeurt is niet voorgeschreven.

Wat is de impact als we stoppen: Voor alle onderdelen geldt dat het projecten of activiteiten betreffen die onderdeel zijn van de gemeentelijke inzet op ondersteuning van de 'sociale basis' en het bevorderen van preventie en de 0-delijn. Minder preventieve inzet leidt naar verwachting tot hogere kosten via Wmo-indicaties.

Op welke termijn: De vorm van een aantal van de hierboven beschreven onderdelen zijn niet voorgeschreven waardoor de kosten op termijn beïnvloedbaar zijn. Vorig jaar is op dit onderdeel een besparingsmaatregel in werking gezet. Mocht er nog meer bezuinigd worden dan zal de aanpassing van beleid tijd vergen, evenals verdere afbouw van subsidies.

4. Aanpak zorgfraude

Wat doen we: Voor aanpak zorgfraude is voor 2026 en 2027 extra budget beschikbaar gesteld voor het versterken van de aanpak in de ketens Jeugd en Wmo. Dit is gedaan om capaciteit uit te breiden voor het oppakken van aanbevelingen en het opleggen van sancties. Dus dit budget is bedoeld om toezicht in de ketens meer "programmatisch" (dus van begin onderzoek tot opvolging en maatregelen) uit te kunnen voeren. De aanpak hiervoor moet nog worden uitgewerkt. Daarom is er eerst voor twee jaar budget toegekend.

Wat is de impact als we stoppen: Als we op dit onderdeel zouden bezuinigen of stoppen zal de gemeente minder of geen onderzoek kunnen laten doen naar zorgfraude. Als gemeente dragen wij de verantwoordelijkheid voor het toezicht op zorg die valt onder de Wmo en moeten wij actieplannen ontwikkelen om zorgfraude te bestrijden. Als de gemeente dit niet meer intern uitvoert, dan zal dit uitbesteed moeten worden aan een externe partij.

Op welke termijn: Hiervoor is na 2027 (nog) geen budget beschikbaar voor gesteld.

5. ICT kosten sociale wijkteams

Wat doen we: Gemeente is verantwoordelijk voor de ICT-voorzieningen voor de Sociaal Wijkteams.

Wat is de impact als we stoppen: Als de gemeente stopt met het verzorgen van de ICT dan gaan de Wijkteams dit zelf doen. De gemeente is echter de enige financier en zal deze kosten, die waarschijnlijk hoger zijn dan als de gemeente het voor ze verzorgt, moeten betalen. Het gaat dus om een verplaatsing van de kosten.

Op welke termijn: Dit is afhankelijk van de uitvoering van de Wijkteams (zie nr. 7.)

6. Wmo specialistische zorg zonder verblijf

Wat doen we: Als gemeente bieden we begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp. De Wmo is een zogenaamde openeinderegeling voor de gemeente, omdat de kosten niet (vooraf) begrensd kunnen worden. Er geldt een wettelijke zorgplicht. In de Wmo hebben inwoners recht op een passende maatwerkvoorziening als zij niet op eigen kracht of met hulp van hun netwerk zelfredzaam zijn. Als iemand voldoet aan de voorwaarden, moet de gemeente ondersteuning bieden. Hierin zit geen keuze.

Er is ook geen maximum gesteld aan het aantal inwoners dat een beroep kan doen op de Wmo: er is hierdoor ook geen maximum aan de totale kosten die daaruit voortvloeien. Gemeenten mogen ondersteuning niet weigeren met als reden dat het budget op is.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De gemeente betaalt Wmo maatwerk in het kader van de Wmo. Het is een open einde financiering, wat betekent dat we het budget moeilijk kunnen begrenzen.

Zie ook nummer 13. PGB Wmo. De gemeente kan via de toegang (Sociaal Wijkteams) beperkt sturen op de kosten en preventie. Via de toegang zou de minimaal benodigde ondersteuning moeten worden ingezet op basis van de geldende wetgeving, verordeningen en beleidsregels. Op basis hiervan beoordeelt een Wmo-consulent de hulpvraag. Voor huishoudelijke hulp geldt landelijk een normenkader dat gevolgd wordt.

Wat is de impact als we stoppen: De gemeente kan niet stoppen met het leveren van deze Wmo producten. Het is een wettelijke taak.

Op welke termijn: Niet van toepassing.

7. Sociale wijkteams

Wat doen we: De Wijkteams onderzoeken hulpvragen van inwoners op het gebied van zorg (vooral Wmo), werk en inkomen. Op basis hiervan kan worden doorverwezen naar Wmo maatwerk (ongeveer twee derde van de hulpvragen). Dat is een wettelijke taak. Of naar andere

vormen van ondersteuning op het gebied van werk en inkomen. Op dit moment zijn we als gemeente bezig met het ontwikkelen van een nieuwe opdracht van de Wijkteams. Hierin wordt gekeken naar mogelijkheden in het samenvoegen van Wijkteams en worden er mogelijkheden onderzocht zoals een andere taakverdeling tussen gemeente en opdrachtnemer.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: In 2024 zijn de Wijkteams geëvalueerd. Hier is uitgekomen dat er spanning zit tussen de huidige opdracht en het beschikbare budget en personeel. Doordat de Wijkteams grotendeels wettelijke taken uitvoeren, is het beperkt mogelijk om te sturen op lagere kosten voor de Wijkteams.

Wat is de impact als we stoppen: Als er wordt gekozen voor minder wijkteams, minder bereikbaarheid of andere efficiënter manieren van dienstverlening geeft dat effecten op onze inwoners en in de wijk. Ook kan een besparing bij de Wijkteams leiden tot meer behoefte aan capaciteit bij de gemeente. De uitvoering van de wettelijke taken voorkomend uit de Wmo komt onder druk te staan.

Op welke termijn: De nieuwe opdracht zal ingaan vanaf 2027. Het eventueel afbouwen van niet-wettelijke taken duurt enkele jaren en zou bijvoorbeeld in kunnen gaan vanaf 2028-2029.

8. Beschermd wonen

Wat doen we: Beschermd Wonen is een voorziening, geregeld in de Wmo 2015, bedoeld voor mensen die door psychische of psychosociale problemen niet zelfstandig kunnen wonen en intensieve begeleiding nodig hebben. Als iemand hier recht op heeft, dan wordt diegene doorverwezen naar een aanbieder van Beschermd Wonen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Invloed om hierop te sturen ligt bij het verlenen tot toegang (ofwel doorverwijzen) voor Beschermd Wonen. Het is heel beperkt om te sturen op de kosten, omdat dit een wettelijke taak is. Het heeft een openeinde financiering en er sprake is van tekort aan plekken. Sturing is mogelijk door het bevorderen van uitstroom (maar leidt niet direct tot lagere kosten vanwege wachtlijsten) en de inzet van Beschermd Thuis in plaats van Beschermd Wonen, omdat een plek Beschermd Thuis minder kost. Ook binnen de trajecten Beschermd Thuis is uitstroom naar een zelfstandige woonplek van belang.

Wat is de impact als we stoppen: Dit is niet mogelijk, want dan voldoen we niet aan de wettelijk verplichting om beschermd wonen te bieden voor mensen die door psychische of psychosociale problemen niet zelfstandig kunnen wonen en intensieve begeleiding nodig hebben.

Op welke termijn: Op middellange termijn (3-5 jaar) zou sturing op doorstroom en de verschuiving naar Beschermd Thuis effect kunnen hebben. Dit vraagt wel om een investering voor het bevorderen van doorstroom. Daarbij moeten de randvoorwaarden aanwezig zijn, waarvan de belangrijkste is voldoende woningen om uit te stromen. Afspraken op regionaal/ landelijk niveau zijn van belang om zeer complexe doelgroepen op een passende plek te huisvesten.

9. Maatschappelijke opvang en verslavingszorg

Wat doen we: Maatschappelijke Opvang is een voorziening, geregeld in de Wmo 2015, bedoeld voor mensen die (tijdelijk) geen onderdak hebben. Tevens worden hieruit de kosten voor de preventieve geestelijke gezondheidszorg zorg bekostigd.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De mogelijkheid om hierop te sturen is zeer beperkt. Vergelijkbaar als bij Beschermd Wonen liggen de meeste kansen om te sturen om doorstroom naar zelfstandig wonen. Vanwege de wachtlijsten leidt dit er in eerste instantie niet toe dat er minder opvangplekken nodig zullen zijn. Er zijn verschillende factoren die (gedeeltelijk) buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen, onder andere woonnood, aantasting bestaanszekerheid, complexiteit systeemwereld, toename complexiteit van persoonlijke problemen, migratie en mensen met zwaardere psychiatrische problematiek vallen buiten de zorgverzekeringswet.

Wat is de impact als we stoppen: Dan zijn er geen opvangplekken voor dak- en thuislozen en voldoen we als gemeente niet aan de wettelijke verplichting om dak- en thuislozen op te vangen. Het niet opvangen van dak- en thuislozen leidt tot ernstige gezondheidsproblemen (zowel fysiek als mentaal), versterking van ziektebeeld (zoals bv verslaving en ggz problematiek), toename onveiligheid en criminaliteit, omdat mensen zonder stabiele basis geen perspectief hebben. Dit heeft ook maatschappelijk gevolgen, zoals hogere kosten acute zorg en politie, verslechtering van de publieke ruimte, omdat zorgverlening en begeleiding wegvallen en mensen hulpverlening moet worden.

Op welke termijn: Op het moment dat de beweging naar de voorkant wordt gemaakt (langdurig traject), dan is de verwachting dat er eerder mensen worden geholpen en dat zij mogelijk minder gaan afglijden naar dakloosheid, verslaving etc.

10. Wmo individuele verstrekking

Wat doen we: Individuele verstrekkingen bestaat uit ondersteuning voor inwoners die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Onder deze kostenpost vallen hulpmiddelen en woningaanpassingen (zoals scootmobielen en trapliften).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: We kunnen onderzoeken of we scherper kunnen sturen of de inwoner niet zelf de belemmering kan compenseren, al dan niet geholpen door huisgenoten, het sociaal netwerk, algemeen gebruikelijke voorzieningen, collectieve voorzieningen of een voorliggende voorziening.

Wat is de impact als we stoppen: We kunnen niet stoppen met individuele verstrekkingen, het is een wettelijke taak. Als we scherper kunnen sturen op het aantal verstrekkingen heeft dat gevolgen voor inwoners die daardoor geen gebruik kunnen maken van een groot aantal Wmo voorzieningen.

Op welke termijn: Een aanpassing in beleid en uitvoering zal minimaal 2 jaar vergen.

11. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 4.3 Wmo.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: Hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

12. Collectief vervoer

Wat doen we: Het aanvullend openbaar vervoer maakt het voor inwoners met een beperking mogelijk om gebruik te maken van het openbaar vervoer.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: In 2025 is een actieplan uitgevoerd om de kosten van het collectief vervoer te beheersen. Dit werd voornamelijk gedaan door middel van communicatie naar inwoners waar je het AOV wel voor mag gebruiken en waarvoor niet.

Wat is de impact als we stoppen: Beperking van mobiliteit vanwege onvoldoende aanbod of strikte condities kan effect hebben op 'mee doen voor iedereen', sociale cohesie, eenzaamheid, etc. Het kan ook mogelijk leiden tot verschillen in wijken (afhankelijk van de zelfredzaamheid van bewoners, afstand, financiële mogelijkheden).

Op welke termijn: Afgelopen jaar is uitvoering gegeven aan een actieplan om de kosten van het collectief vervoer te beheersen. Mocht de wens bestaan hier meer op te bezuinigen dan zal dit tijd kosten om tot uitvoering te laten komen.

13. Pgb Wmo

Wat doen we: Pgb staat voor persoonsgebonden budget. Hiermee krijgen inwoners zelf de mogelijkheid zorg in te kopen als ZIN (zorg in natura) niet passend is. Hiervoor gelden wel een aantal voorwaarden.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De gemeente kan onderzoeken of we meer inwoners gebruik kunnen laten maken van een Pgb i.p.v. ZIN. Pgb tarieven zijn namelijk lager door een 'afslag'. Vraag is wel of dit een besparing zal zijn, het vraagt namelijk meer capaciteit. Ook moeten inwoners kunnen voldoen aan de voorwaarden van een Pgb.

Wat is de impact als we stoppen: Stoppen is niet mogelijk, het is een wettelijke verplichting om Pgb aan te bieden.

Op welke termijn: Een aanpassing in beleid en uitvoering zal tijd vergen.

14. Huisvesting sociale wijkteams

Wat doen we: Huisvesting van de Wijkteams in de wijken.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De medewerkers van de Wijkteams moeten worden gehuisvest en een plek hebben om te werken. Eventuele mogelijkheden in de huisvesting en de kosten hiervan worden meegenomen in een huisvestingsplan voor de lokale teams.

Wat is de impact als we stoppen: Medewerkers van de Wijkteams hebben dan geen werkplek meer en er is geen locatie om gesprekken te voeren met inwoners (wettelijke taak). Inwoners moeten een andere plek worden gesproken en de medewerkers zullen een andere werkplek moeten hebben of zij zullen in het stadhuis gehuisvest moeten worden.

Op welke termijn: Dit kan per 2027 worden ingeregeld maar zal eerder tot meer kosten leiden.

4.4 Zorg & Veiligheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	143	2%	42	1%	42	1%	42	1%
1 Inzet streetlevel/ Leger des Heils	143		42		42		42	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	7.319	97%	7.312	98%	7.309	98%	7.309	98%
2 Wettelijke taken huiselijk geweld en kindermishandeling	6.509		6.509		6.509		6.509	
3 Personeelskosten	689		683		680		680	
4 Uitstapprogramma Prostituees (DUUP)	121		121		121		121	
Niet beïnvloedbaar	69		69		69		69	
Zorg en Veiligheidshuis (wettelijke taak)	69		69		69		69	
Totaal	7.531		7.424		7.421		7.421	

1. Inzet Streetlevel Leger des Heils

Wat doen we: De inzet van Streetlevel (outreaching veldwerk) van het Leger des Heils wordt gefinancierd door de gemeente Zaanstad met tijdelijk extra middelen (€ 0,05 mln. per jaar tot en met 2026) en structurele inzet (€ 0,043 mln. per jaar). De inzet van Streetlevel is erop gericht om contact te leggen met veelal kwetsbare personen die in de openbare ruimte verblijven en voor overlast kunnen zorgen, met een focus op overlastlocaties in het centrum van Zaanstad (Rozenhof, Oostkade) en het Burgemeester in 't Veldpark.

Wat is de impact als we stoppen: Als we hiermee zouden stoppen, zal de impact zeer groot zijn, omdat er dan geen sprake meer is van outreachende inzet door een zorgpartner in de openbare ruimte, die zich richt op het leggen van contact met kwetsbare volwassenen in de openbare ruimte die voor overlast kunnen zorgen. De impact van het stoppen van de inzet van Streetlevel moet in combinatie worden gezien met de afloop van de Inloopvoorziening Villa Westerweide per 1 januari 2027 (mits er geen vervolg op komt) en in combinatie met de afloop van de inzet van de Wijk GGD'er van de GGD/ MABZ per 1-10-27 (mits ook daar er geen vervolg op komt).

Op welke termijn: Het betreft een meerjarige subsidie waarvoor een afbouwperiode nodig is, dit is ca 2 jaar.

2. Wettelijke taken Aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)

Wat doen we: Meldpunt Huiselijk geweld en kindermishandeling (GGD/Veilig Thuis), Bovenregionale Vrouwenopvang (Blijf Groep) en Centrum Seksueel Geweld.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dit is zeer beperkt. We zetten de beschikbare DUVO-middelen bijna volledig in op de wettelijke taken op Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA), zoals Veilig Thuis en Vrouwenopvang (Blijf Groep). Er is binnen DUVO € 0,05 mln. beschikbaar t.b.v. regionale bewustwordingscampagnes (zoals Orange The World en Femicide) en preventie (trainingen). Omdat dit een regionale samenwerking betreft ligt besluitvorming in de regio Zaanstreek-Waterland.

Wat is de impact als we stoppen: De impact zal groot zijn én onwettig. Als Zaanstad stopt met de hele inzet van de DUVO middelen dan kunnen we als regio Zaanstreek-Waterland en als gemeente Zaanstad geen enkele bijdrage meer doen aan Veilig Thuis (en kunnen inwoners van Zaanstad niet meer bij Veilig Thuis terecht voor vragen, advies en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties), komt de Vrouwenopvang door de Blijf Groep onder grote druk te staan en kunnen slachtoffers van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties voor wie het onveilig is om thuis te blijven wonen niet terecht in de opvang.

Op welke termijn: Zaanstad ontvangt de DUVO-middelen namens de regio Zaanstreek-Waterland. De DUVO is al tekort om stijgende kosten op dit beleidsterrein te kunnen dekken. Het

beïnvloedbare deel van € 0,05 miljoen zou dan of terugvloeien in de regionale reserve DUVO of leiden tot een lager tekort op de DUVO-middelen.

3. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 4.4 Zorg en veiligheid.

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: Hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

4. Uitstapprogramma Prostituees (DUUP)

Wat doen we: De gemeente Zaanstad ontvangt als centrumgemeente van de regio ZaWa de decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma Prostituees van het rijk (€ 0,118 mln.). Dit is ten behoeve van het bieden van hulp en ondersteuning aan sekswerkers die willen stoppen met hun werk en naar werk buiten de sekswerkbranche willen overstappen, met een focus op vrijwillige deelname en het overwinnen van vooroordelen. In de regio Zaanstreek-Waterland wordt Scharlaken Koord met behulp van deze (volledige) DUUP-middelen gefinancierd en ingezet.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Zeer beperkt. De DUUP-middelen worden volledig ingezet ten behoeve van Scharlaken Koord.

Wat is de impact als we stoppen: De impact zal groot zijn en niet wenselijk. Er is dan in heel ZaWa geen enkele organisatie meer die specifieke hulp en ondersteuning biedt aan sekswerkers die willen stoppen met hun werk en naar werk buiten de sekswerkbranche willen overstappen. Daarnaast ontvangt de gemeente Zaanstad de DUUP als centrumgemeente van de regio Zaanstreek-Waterland en ligt besluitvorming in de regio Zaanstreek-Waterland.

Op welke termijn: De DUUP middelen ontvangen we als Zaanstad namens de regiogemeenten in Zaanstreek-Waterland van het Rijk en die zijn bedoeld om sekswerkers uit onze regio te begeleiden/helpen die willen stoppen met hun werk en buiten de branche ander werk willen vinden.

5 Opgave Economie, kunst & cultuur

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	1.463	7%	885	4%	835	4%	835	4%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	12.715	58%	12.720	60%	12.524	60%	12.524	60%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	7.032	32%	7.014	33%	7.014	33%	7.014	33%
Niet beïnvloedbaar	851	4%	658	3%	648	3%	638	3%
Totaal	22.061		21.277		21.021		21.011	

5.1 Kunst, cultuur en evenementen

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	232	1%	232	1%	232	1%	232	1%
1 Beeldende kunst en vorming	232		232		232		232	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	9.379	59%	9.379	60%	9.379	60%	9.379	60%
2 Podiumkunsten	4.447		4.447		4.447		4.447	
3 Cultuurparticipatie	3.253		3.253		3.253		3.253	
4 Musea	442		442		442		442	
5 Evenementen	406		406		406		406	
6 Overige kunst en cultuur	831		831		831		831	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	5.603	36%	5.599	36%	5.599	36%	5.599	36%
7 Bibliotheek	3.801		3.801		3.801		3.801	
8 Personeelskosten	1.681		1.676		1.676		1.676	
9 de Orkaan	121		121		121		121	
Niet beïnvloedbaar	553	4%	544	3%	536	3%	527	3%
Kapitaallasten voor kunst en cultuur	553		544		536		527	
Totaal	15.768		15.755		15.746		15.738	

1. Beeldende kunst en vormgeving

Wat doen we: beheer collectie kunst in de openbare ruimte en uitvoering van nieuwe kunstprojecten

Wat is de impact als we stoppen: Kwaliteitsverlies van de openbare ruimte, geen kunstprojecten meer die bijdragen aan de opgaven en gebieden (bijvoorbeeld door bij gebiedsontwikkeling oude en nieuwe inwoners te verbinden). Stoppen met beheer levert mogelijk gevaarlijke situaties op.

2. Podiumkunsten

Wat doen we: Subsidies aan Zaantheater, Filmtheater de Fabriek, Podium de Flux

Wat is de impact als we stoppen: Verlies van deze voorzieningen, centrum Zaandam fors minder aantrekkelijk, gevolgen voor (horeca)ondernemers en vestigingsklimaat, cultureel ecosysteem functioneert niet meer (er zijn bijvoorbeeld geen lokale speelmogelijkheden meer voor lokale artiesten, theatermakers, verenigingen etc.)

Op welke termijn: Subsidies moeten geleidelijk afgebouwd worden over een periode van minimaal 3 jaar.

3. Cultuurparticipatie

Wat doen we: Subsidie aan het centrum voor de kunsten, diverse subsidieregelingen voor kleine culturele organisaties, verenigingen, makers en activiteitenorganisatoren.

Wat is de impact als we stoppen: Geen netwerkorganisatie meer, veel minder cultuureducatie en ruimte voor kunst en cultuur in de vrije tijd, geen ondersteuning voor alle kleinere partijen die

samen het culturele ecosysteem vormen en voor veel inwoners zorgen voor ontmoeting en verbinding. Uiteenvallen van het ecosysteem, veel minder activiteiten en kleine evenementen in Zaanstad, opheffen van verenigingen e.d., toegankelijkheid van cultuur zwaar in het geding.
Op welke termijn: Subsidies moeten geleidelijk afgebouwd worden over een periode van minimaal 3 jaar.

4. Musea

Wat doen we: Ondersteuning Zaanse Museum, Honig Breethuis en Monetatelier.

Wat is de impact als we stoppen: Verlies van deze voorzieningen en in gevaar komen van de collecties die zij beheren. Verlies van belangrijke inhoudelijke trekker van ontwikkeling Zaanse Schans. Kans op minder spreiding van toerisme.

Op welke termijn: Subsidies moeten afgebouwd worden over een periode van enkele jaren.

5. Evenementen

Wat doen we: Uitvoering van de bestuursopdracht evenementen. Deze opdracht is gericht op het verlagen van drempels voor evenementenorganisatoren, verlenen van subsidies voor (grotere) evenementen en het verbeteren van de dienstverlening ten aanzien van evenementen. Ook de verbetering van het interne samenwerkingsproces rondom evenementen maakt deel uit van de opdracht.

Wat is de impact als we stoppen: Het niet bereiken van de doelen van de bestuursopdracht, onder andere het zorgen voor een toekomst waarin Zaanstad op een fijne, duidelijke en veilige manier evenementen kan ontvangen. Zodat inwoners kunnen blijven vieren en elkaar ontmoeten. Het gevolg hiervan is verlies van evenementen en bij grote evenementen het minder kunnen waarborgen van de veiligheid rondom evenementen, doordat het interne proces nog onvoldoende verbeterd is.

Op welke termijn: Subsidies moeten geleidelijk afgebouwd worden over een periode van minimaal 3 jaar

6. Overige kunst en cultuur

Wat doen we: Ondersteuning van voorzieningen zoals De Grote Weiver, Zaanse Cultuurhuis, Babel, Cultureel-maatschappelijke voorziening Durghorstplantsoen en uitvoering Uitvoeringsagenda kunst & cultuur.

Wat is de impact als we stoppen: Verlies van deze voorzieningen en niet meer kunnen uitvoeren van het cultuurbeleid. Geen ondersteuning voor deze kleinere partijen die samen het culturele ecosysteem vormen en voor veel inwoners zorgen voor ontmoeting en verbinding. Toegankelijkheid van cultuur komt zwaar in het geding.

Op welke termijn: Subsidies moeten geleidelijk afgebouwd worden over een periode van minimaal 3 jaar.

7. Bibliotheek

Wat doen we: Uitvoering van de wettelijke functies van de Bibliotheek vanuit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie
- bieden van ontwikkeling en educatie
- leesbevordering
- Ontmoeting en debat
- kennismaken met kunst en cultuur

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Mogelijk om bepaalde accenten te leggen door het gesprek te voeren over ambities, doel en resultaten. Het voldoen aan de wettelijke taak komt dan in gevaar.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet meer aan de wettelijke taak.

Op welke termijn: N.v.t.

8. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 5.1 Kunst en cultuur

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

9. De Orkaan

Wat doen we: Ondersteuning lokale media.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: We voeren alleen de wettelijke taak uit.

Wat is de impact als we stoppen: Dan voldoen we niet meer aan de wet.

Op welke termijn: N.v.t.

5.2 Sterk vestigingsklimaat

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	1.230	20%	653	12%	603	11%	603	11%
1 Uitvoeringsagenda economie	1.430		853		803		803	
2 Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening	-200		-200		-200		-200	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	3.336	53%	3.341	60%	3.144	60%	3.144	60%
3 Duurzaam exploitatiemodel Zaanse schans	2.310		2.315		2.315		2.315	
4 Uitvoeringsagenda economie	1.026		1.026		829		829	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	1.429	23%	1.415	26%	1.415	27%	1.415	27%
5 Personeelskosten	975		961		961		961	
6 Uitvoeringsagenda economie, Zaanse schans	204		204		204		204	
7 Kermissen	139		139		139		139	
8 Markten	91		91		91		91	
9 Zakelijke vergunningen	20		20		20		20	
Niet beïnvloedbaar	298	5%	114	2%	112	2%	111	2%
Mainstage (is een specifieke uitkering)	250		-		-		-	
Kapitaallasten camperplaats en riviercruisevaart	48		114		112		111	
Totaal	6.293		5.522		5.275		5.273	

1. Uitvoeringsagenda economie

Wat doen we: we werken aan een toekomstbestendige & groeiende Zaanse economie met brede welvaart als innovatieve maak- en foodgemeente waar iedereen meedoet. We versterken het ondernemersklimaat door aanspreekbaar te zijn en begeleiding te bieden aan projecten.

Wat is de impact als we stoppen: we voldoen dan niet meer aan deugdelijke ruimtelijke ordening. Het investeringsklimaat verslechtert, de gemeente kent geen gezicht meer voor ondernemers en de werkgelegenheid neemt daardoor mogelijk af waardoor Zaanstad nog meer een woongemeente kan worden omdat ondernemers mogelijk vertrekken.

2. Reeds ingeboekte onderuitputting jaarrekening

Wat doen we: bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget voor Sterk vestigingsklimaat verlaagd. In deze jaren is er door Corona en vervolgens door een krappe arbeidsmarkt onvoldoende voortgang geweest en zijn de middelen niet besteed konden worden.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd. Het totale budget van deze subopgave is hiermee verlaagd.

3. Duurzaam exploitatiemodel Zaanse schans

Wat doen we: we werken met de partijen op de Zaanse Schans toe naar een exploitatiemodel volgens het raadsbesluit uit mei 2025.

Wat is de impact als we stoppen: Er komt geen duurzaam exploitatiemodel. De veiligheid, leefbaarheid en het erfgoed in het gebied komen verder onder druk te staan.

Op welke termijn: Vanaf het kalenderjaar 2027 dienen zowel de huidige als de toekomstige structurele lasten die betrekking hebben op de Zaanse Schans via de gemeentelijke belastingen aangeslagen worden. Inschatting is dat de jaarlijkse bijdrage voor de Zaanse Schans per huishouden minimaal € 56 bedraagt.

4. Uitvoeringsagenda economie

Wat doen we: We werken met externe lokale en regionale partners en andere overheden samen aan een sterk vestigingsklimaat en de realisatie van de Uitvoeringsagenda economie, waaronder ondernemers- en winkeliersverenigingen, de Zaanse Foodmakers, Stichting Marketing Zaanstreek, Techlands, ROMInWest, de Metropoolregio Amsterdam (MRA), regio Zaanstreek-Waterland, de provincie Noord-Holland en het Noordzeekanaalgebied en Rijk.

Wat is de impact als we stoppen: het behouden en versterken van het vestigingsklimaat kunnen we als gemeente niet alleen. Als de samenwerking met partners niet gecontinueerd wordt, verslechtert het investeringsklimaat, neemt de werkgelegenheid mogelijk af waardoor Zaanstad nog meer een woongemeente wordt. Dit heeft een negatief effect op kansengelijkheid en brede welvaart van de inwoners.

Op welke termijn: dit is afhankelijk van de afspraken die met de individuele partijen gemaakt zijn, oplopend tot naar verwachting vijf jaar.

5. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 5.2 Sterk vestigingsklimaat.

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

6. Uitvoeringsagenda economie, Zaanse schans

Wat doen we: We werken met de partijen op de Zaanse Schans toe naar een exploitatiemodel volgens het raadsbesluit uit mei 2025.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De inzet is dat de kosten worden ondergebracht in het duurzaam exploitatiemodel en daarmee niet ten laste van de gemeente komen. De raad kan besluiten om van het duurzaam exploitatiemodel af te zien.

Wat is de impact als we stoppen: Het zicht op een exploitatiemodel waarbij de kosten komen te liggen waar deze horen te liggen; bij de bezoekers van de Zaanse Schans. In plaats van bij de bewoners van Zaanstad.

Op welke termijn: Zo kort mogelijke termijn

7. Kermissen

Wat doen we: We zetten in op de coördinatie, planning en begeleiding van de jaarlijkse kermissen in de gemeente. De uitvoering wordt gedaan vanuit Bureau de Kermisgids. Ondertussen wordt toegewerkt naar een toekomstbestendige inzet voor kermissen in het traject van de kermisvisie. De opbrengsten van de kermissen wegen niet op tegen de kosten die gemoeid gaan met de organisatie- en handavingsinzet.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Er is beperkte keuze hierin doordat er bij de organisatie van de kermis altijd inzet nodig is. De keuzes zijn dan of alle lasten doorrekenen naar de exploitanten (waardoor die mogelijk niet meer komen) of stoppen met de kermis wat maatschappelijk rumoer zal geven.

Wat is de impact als we stoppen: De inzet van het bureau stopt waardoor er geen organisator is van de kermissen die het gehele traject begeleid. Uitkomst is dan dat er geen kermissen georganiseerd worden op grotere schaal maar er meerdere kleine evenementen naast elkaar bestaan zonder coördinatie.

Op welke termijn: per 2027

8. Markten

Wat doen we: De organisatie van de markt ligt in gemeentelijke handen. De coördinatie en planning van de voedsel en warenmarkten in de gemeente worden opgepakt in samenspraak met externe kramenzetters en de marktcommissie. De inzet hiervan vraagt om middelen waar de

inkomsten niet tegenop wegen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De keuze hierin is beperkt omdat het markttarief (wanneer kostendekkend gemaakt) niet opweegt tegen de verdiensten van de marktkoopliden. Die zouden dan mogelijk vertrekken waardoor de markt (deels) uit elkaar valt.

Wat is de impact als we stoppen: De markten worden niet meer georganiseerd en begeleid waarbij er voor handelaren geen kramen meer beschikbaar zijn. Dit zal ervoor zorgen dat er geen markten meer worden georganiseerd.

Op welke termijn: Per 2028, na afloop van het contract eind 2027.

6 Opgave Veiligheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	150	0%	150	0%	145	0%	65	0%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	352	1%	352	1%	352	1%	352	1%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	37.617	98%	37.771	98%	37.802	98%	37.802	98%
Niet beïnvloedbaar	282	1%	297	1%	317	1%	318	1%
Totaal	38.401		38.570		38.616		38.537	

6.1 Samen werken aan een veilige stad

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	19.092	100%	19.093	100%	19.093	100%	19.093	100%
1 Personeelskosten	394		395		395		395	
2 Bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland	18.698		18.698		18.698		18.698	
Niet beïnvloedbaar	81	0%	80	0%	78	0%	77	0%
Kapitaallasten Prins Bernardplein	81		80		78		77	
Totaal	19.173		19.173		19.171		19.170	

1. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 6.1 Samen werken aan een veilige stad

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

2. Bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW)

Wat doen we: Dag en nacht werkt de VRZW aan de veiligheid van de inwoner of bezoeker van Zaanstreek-Waterland. Dat doet de VRZW samen met de brandweer, politie, GHOR en gemeenten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: gemeentes zijn wettelijk verplicht een veiligheidsregio op te richten en in stand te houden. De gemeentelijke bijdrage is gekoppeld aan inwoneraantal. Gemeenten zouden hiervan af kunnen wijken, maar dat vraagt instemming van alle deelnemende gemeenten.

Wat is de impact als we stoppen: dan komt de brandweer niet meer en is er geen rampenbestrijding meer.

Op welke termijn: de Kaderbrief van de VRZW wordt meestal in mei vastgesteld. Als wij invloed willen hebben op de begroting en van het eerstvolgende kalenderjaar dient dat in de zienswijze bij de Kadernota te worden meegegeven. Meerderheid gemeenten moeten instemmen met eventuele bezuinigingen. Zaanstad kan dat niet in haar eentje beslissen.

6.2 Daadkrachtig optreden

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	150	1%	150	1%	145	1%	65	0%
1 Projecten op het gebied van openbare orde en veiligheid	85		85		80		-	
2 Vaarvignet	65		65		65		65	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	14.160	98%	14.305	97%	14.338	97%	14.338	98%
3 Personeelskosten	13.235		13.380		13.409		13.409	
4 Beleid openbare orde en veiligheid	105		105		109		109	
5 Gebruikstoezicht	425		425		425		425	
6 Straattoezicht	356		356		356		356	
7 Integraal veiligheidsplan	34		34		34		34	
Minimale kosten	4		4		4		4	
Niet beïnvloedbaar	202	1%	217	1%	238	2%	240	2%
Kapitaallasten openbare orde en veiligheid	202		217		238		240	
Totaal	14.512		14.673		14.722		14.644	

1. Projecten op het gebied van openbare orde en veiligheid

Wat doen we: Implementatie nieuw systeem voor persoonsgegevens.

Wat is de impact als we stoppen: dan is integrale samenwerking met politie, justitie en overige partners niet meer mogelijk.

2. Vaarvignet

Wat doen we: Deze kosten zijn verbonden aan de apparatuur die nodig is voor de invoering van het vaarvignet (binnenhavengelden voor pleziervaart).

Wat is de impact als we stoppen: De kosten van apparatuur hangen direct samen met het vaarvignet, omdat je zonder de apparatuur geen vaarvignet kunt invoeren.

3. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 6.2 Daadkrachtig optreden.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

4. Beleid openbare orde en veiligheid

Wat doen we: Het operationeel beheren en onderhouden van cameratoezicht op basis van artikel 151c, evenals het uitvoeren van vastgesteld beleid.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het cameraplan is opgesteld op basis van artikel 151c van de Gemeentewet en met inachtneming van het bestaande beleid. Het is mogelijk om beleid aan te passen.

Wat is de impact als we stoppen: Het stoppen van cameratoezicht kan impact hebben op de veiligheid van het uitgaanspubliek. De camera's hangen er om te helpen om het uitgaanspubliek te beschermen en daarnaast fungeren ze als extra ogen voor de politie tijdens de 'hot times', de nacht van vrijdag op zaterdag én zaterdag op zondag, in het horecaconcentratiegebied van Zaandam.

Op welke termijn: Per direct

5. Gebruikstoezicht

Wat doen we: Toezicht en handhaving op kwaliteit kinderopvanglocaties met inzet van de GGD op naleving voorschriften en gestelde regelgeving, afhandelen van aanvragen tot exploitatie en wijzigingsverzoeken.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De leges voor kinderopvang zijn nu structureel niet kostendekkend. Deze kunnen kostendekkend gemaakt worden voor alle partijen.

Wat is de impact als we stoppen: Toezicht en handhaving is een wettelijke verplichting. Het is niet mogelijk om hiermee te stoppen. De tarieven gaan voor alle partijen omhoog bij een kostendekkend tarief. Dit verhoogt de instapdrempel voor het opstarten van een gastgezin of kinderopvanglocatie. Dit kan ertoe leiden dat de tarieven voor gastgezinnen en kinderopvanglocaties stijgen.

Op welke termijn: De legesverordening moet worden aangepast. Het kader van de legesverordening worden in het voorjaar vastgesteld en uitgewerkt voor het aankomende belastingjaar.

6. Straattoezicht

Wat doen we: Het gaat om de lasten ten behoeve van handhaving, zoals kosten voor voertuigen, inhuur voor veiligheidsvraagstukken, uitvoeringskosten personeel zoals portofoons en kleding etc.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Deze lasten zijn noodzakelijk voor handhavers om hun werk te kunnen doen.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

7. Integraal veiligheidsplan

Wat doen we: De gemeente is verplicht een Integraal Veiligheidsplan op te stellen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Op grond van artikel 38b Politiewet is de gemeenteraad verplicht ten minste 1 keer per 4 jaar een IVP (Integraal Veiligheidsplan) vast te stellen. In dit document legt de gemeente de lokale veiligheidsdoelen en aanpak vast. Door middel van dit plan wordt sturing gegeven aan het lokale veiligheidsbeleid en worden thema's geprioriteerd. Tevens wordt de samenwerking met partners beschreven om de veiligheid en leefbaarheid te bevorderen. Het huidige IVP loopt tot eind 2026 en voor de totstandkoming van het IVP 2027-2030 is dit jaar een activiteitenplanning en proces opgesteld om aan deze wettelijke eis te voldoen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan is er geen Integraal Veiligheidsplan

Op welke termijn: Dit is een wettelijke verplichting.

6.3 Brede integrale aanpak ondermijning

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	85	3%	85	3%	85	3%	85	3%
1 Ondermijning, RIEC	85		85		85		85	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	2.784	97%	2.784	97%	2.784	97%	2.784	97%
2 Personeelskosten	2.696		2.696		2.696		2.696	
3 Sluitingsactiviteiten	89		89		89		89	
Niet beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen niet beïnvloedbare kosten								
Totaal	2.869		2.869		2.869		2.869	

1. Ondernijning RIEC

Wat doen we: Samenwerkende landelijke en regionale overheidspartners bij de integrale regionale en lokale aanpakken, delen informatie en expertise met een wettelijke grondslag (convenanten).

Wat is de impact als we stoppen: rechtmatige en doelmatige grondslag informatie deling met partners (convenant) en integrale (regionale) samenwerking komt te vervallen. Verlies slagkracht lokaal en regionaal en risico negatieve verschuivingseffecten. Hogere kosten op stedelijk niveau voor aanpakken die mono disciplinair moeten worden uitgevoerd.

Op welke termijn: Een jaar na opzegging van de regionale samenwerking.

2. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 6.3 Brede integrale aanpak ondernijning.

Welke mogelijkheid tot sturen/ keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Afschalen op de personele inzet betekent minder interventies, preventie en handhaving. Dit tast de veiligheid en leefbaarheid aan in de gemeente.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

3. Sluitingsactiviteiten

Wat doen we: effectueren bestuurlijke handhaving (wettelijke taak openbare orde wetgeving).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: aanpassen handhavingsbeleid waardoor we wel voldoen aan de wettelijke plicht maar dan kiezen voor andere vormen van optreden (bestuurlijke maatregelen) dan sluiten. Hierdoor worden er minder sluitingen van panden geëffectueerd. Er worden meer dwangsommen opgelegd of waarschuwingen gegeven.

Wat is de impact als we stoppen: Handhaving wordt minder effectief. Criminele organisaties zijn gevoeliger voor pandsluitingen dan voor dwangsommen. Het effect is direct merkbaar op de veiligheid en leefbaarheid, omdat drugs panden open blijven, illegale prostitutie niet wordt aangepakt en hierdoor ondermijnende criminaliteit kan groeien in de gemeente met alle ontwrichtende effecten van dien voor de veiligheid en leefbaarheid in wijken en gebieden

Op welke termijn: per direct

6.4 Jeugd en veiligheid

bedragen * € 1.000	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	267	14%	267	14%	267	14%	267	14%
1 Diverse kosten jeugd en veiligheid	267		267		267		267	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	1.580		1.589		1.586		1.586	
2 Personeelskosten	1.580		1.589		1.586		1.586	
Niet beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen niet beïnvloedbare kosten								
Totaal	1.847		1.856		1.853		1.853	

1. Diverse kosten jeugd en veiligheid

Wat doen we: Subsidie voor bureau Halt, preventieactiviteiten, huur jongerencentrum en overige kosten. Bij overige kosten kan je denken aan kosten Oud & Nieuw, inhuur particulier beveiliging en diverse kosten gerelateerd aan acute veiligheidsincidenten.

Wat is de impact als we stoppen: We kunnen niet adequaat handelen bij veiligheidsincidenten en kunnen geen (preventieve) maatregelen inzetten waardoor overlast en criminaliteit door

(groepen) jongeren in de gemeente toeneemt. Ook kunnen we wensen van de raad voor extra veiligheidsmaatregelen niet uitvoeren, zoals dat nu bijvoorbeeld wel mogelijk was toen de raad afgelopen najaar de motie aannam om jongerenoverlast bij de bibliotheek terug te dringen.

Op welke termijn: Bureau Halt gaat per schooljaar subsidie (2028-2029). De andere activiteiten per 2027.

2. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor product 6.4 Jeugd en veiligheid

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Een aantal taken niet uitvoeren. Bijvoorbeeld niet meer proactief en reactief optreden. Je kan dan alleen dan repressief handelen.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

7 Opgave Samen werken aan Zaanstad

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	11.168	12%	13.367	14%	15.659	16%	15.659	16%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	75.588	78%	74.579	76%	74.182	75%	74.182	75%
Niet beïnvloedbaar	9.708	10%	9.761	10%	9.546	10%	9.394	9%
Totaal	96.464		97.707		99.388		99.235	

7.1 Bestuur

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	539	8%	539	8%	539	8%	539	8%
1 Gemeenteraad	279		279		279		279	
2 Representatie bestuur	123		123		123		123	
3 College van B&W	98		98		98		98	
4 Raadsgriffie	40		40		40		40	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten	-		-		-		-	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	4.232	64%	4.232	64%	4.232	64%	4.232	64%
5 Personeelskosten college van B&W	1.078		1.078		1.078		1.078	
6 Personeelskosten griffie	982		982		982		982	
7 Contributies en lidmaatschappen	1.490		1.490		1.490		1.490	
8 Accountantskosten	432		432		432		432	
9 Rekenkamer	250		250		250		250	
Niet beïnvloedbaar	1.800	27%	1.800	27%	1.800	27%	1.800	27%
Personeelskosten gemeenteraad	1.440		1.440		1.440		1.440	
Toevoeging aan pensioenvoorziening	194		194		194		194	
Toevoeging aan bestemmingsreserve wachtgeld	175		175		175		175	
Minimale kosten	-8		-8		-8		-8	
Totaal	6.571		6.571		6.571		6.571	

1. Gemeenteraad

Wat doen we: Functioneringsbudget raad (trainingen, raadsconferenties ed.), Vergoedingen fracties, Notuleerkosten (lbabs), Raadscommunicatie, Representatie/ catering ed., Burgerparticipatie en Jeugd & Democratie

Wat is de impact als we stoppen:

- Functioneringsbudget raad: de raad kan geen trainingen, raadsconferenties ed. meer organiseren. Dit verslechtert de sociale cohesie, het samenspel en het kennisniveau van de raad.
- Vergoedingen fracties: de verplichting van betaling van deze vergoedingen komen voort uit de Verordening geldelijke voorzieningen voor raadsleden, steunfractieleiden, commissieleden en fracties in de gemeente Zaanstad.
- Notuleerkosten: bij stoppen kan de afdeling IBT de kosten voor het beheer en de overeenkomsten met betrekking tot lbabs niet meer nakomen. Dit heeft gevolgen voor de te leveren diensten vanuit lbabs, bijvoorbeeld het leveren van verslagen en onderhoud van het raadsinformatiesysteem.

- Raadscommunicatie: de stad en de dorpen worden niet geïnformeerd en betrokken bij dat wat de gemeenteraad doet.
- Representatie/catering e.d.: er kan niet meer door de raad gegeten worden bij werkgroepen. Hierdoor kunnen raadsleden hun tijd niet meer efficiënt indelen door bv. voorafgaand aan een vergadering aanwezig te zijn bij een werkgroep.
- Burgerparticipatie: er kan dan door de raad niet meer ingezet worden op burgerparticipatie. Daarmee komt bv. de ideeënmarkt te vervallen.
- Jeugd en Democratie: idem, maar dan gericht op de jeugd.

2. Representatie bestuur

Wat doen we: We zorgen dat het bestuur verbinding maakt met de inwoners, ondernemers en partners in de gemeente en het land. Zo organiseren we ieder jaar een nieuwjaarsfestival.

Wat is de impact als we stoppen: Voor het goed kunnen besturen is het van belang dat het bestuur zichtbaar is in de gemeente. Als het bestuur minder zichtbaar is dan weet men niet wat er leeft in de samenleving en is het bestuur moeilijker aanspreekbaar voor inwoners, bedrijven en partners.

3. College van B&W

Wat doen we: Met het flexibel budget voor het College zorgen we ervoor dat reiskosten (OV en hotels), bloemetjes e.d. van wethouders en burgemeester worden betaald.

Wat is de impact als we stoppen: als we stoppen met het flexibele budget voor het college kunnen kosten reiskosten e.d. niet meer worden vergoed en moeten bestuurders, als ze hiervoor kosten maken, deze zelf betalen.

4. Raadsgriffie

Wat doen we: Dit is een flexibel budget om in tijden van drukte in te kunnen huren bij de griffie.

Wat is de impact als we stoppen: Bij het stoppen kan er in peaktijden geen ondersteuning op de griffie ingehuurd worden.

5. Personeelskosten college van B&W

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van de burgemeester en wethouders.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het aantal wethouder kan worden gekozen. De Gemeentewet schrijft voor dat Zaanstad minimaal 2 wethouders moet hebben en op basis van haar aantal inwoners en raadsleden maximaal 8 voltijds (of 8,8 fte aan maximaal 10 deeltijds) wethouders mag hebben (zie [uitleg van de VNG](#)).

Wat is de impact als we stoppen: Alleen het aantal wethouders kan veranderen en daarmee de personeelskosten van het College.

Op welke termijn: alleen bij aanvang van de bestuursperiode (daarna sowieso kosten voor wachtgeld bij vermindering aantal wethouders).

6. Personeelskosten griffie

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt bij de griffie.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het hebben van een griffier is een wettelijke taak. Gemiddeld bestaat een griffie uit 8,7 fte in een 100.000+ gemeente. De griffie kan worden verkleind/ vergroot, maar dat heeft gevolgen voor de advisering en ondersteuning van de raad, werkdruk, communicatie over de raad etc.

Wat is de impact als we stoppen: Het besluitvormingsproces, de kwaliteit daarvan en de strategische advisering aan de gemeenteraad komt onder druk te staan. Vermindering dienstverlening aan de raad en de gemeente.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk frictiekosten van toepassing.

7. Contributies en lidmaatschappen

Wat doen we:

- MRA: ruimtelijke-economische samenwerking met de gemeenten, provincies en Vervoerregio rondom Amsterdam. Hier profiteert Zaanstad van, bijvoorbeeld door bijdragen voor ontwikkelingen zoals de HOV Zaan-IJ of gebiedsontwikkelingen.
- VNG: we werken samen met alle andere gemeenten van Nederland en zijn hierdoor sterk vertegenwoordigd bij het Rijk, richting provincies en de EU.
- Stedennetwerk G40: we delen kennis en zorgen voor gezamenlijke belangenbehartiging van stedelijke vraagstukken.

- Ombudsman: de ombudsman is verantwoordelijk voor het beoordelen van klachten over de gemeente Zaanstad.
- Fonds GGU: via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) van de VNG pakken we maatschappelijke en organisatorische vraagstukken op die voor alle gemeenten gelijk zijn. We spreken standaarden af, kopen samen in en werken samen aan nieuwe diensten en producten. Denk bijvoorbeeld aan de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie en een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes:

- MRA: we kunnen het lidmaatschap opzeggen, maar hebben wel een verantwoordelijkheid als centrumgemeente binnen de MRA-deelregio Zaanstreek-Waterland. Wel kunnen we op basis van onze prioriteiten onze inzet kleiner of groter maken, dit heeft echter geen gevolgen voor onze contributiebijdrage.
- VNG: de Zaanse bijdrage en invloed aan/ binnen de VNG kan variëren afhankelijk van eigen keuzen. De contributie staat vast en stopt alleen bij opzeggen van het lidmaatschap.
- Stedennetwerk G40: de Zaanse bijdrage en invloed aan/ binnen het Stedennetwerk G40 kan variëren afhankelijk van eigen keuzen. De contributie staat vast en stopt alleen bij opzeggen van het lidmaatschap.
- Ombudsman: we zijn aangesloten bij de Ombudsman Metropool Amsterdam. Het is mogelijk een eigen Ombudsman te organiseren.
- Fonds GGU: binnen het Fonds kan gebruikt worden gemaakt van een divers aanbod (100+ producten, diensten en standaarden). Omdat we lid zijn van de VNG kunnen we het aanbod beïnvloeden. De bijdrage aan het fonds is verplicht voor ieder VNG lid. Daarnaast subsidieert het Rijk GGU activiteiten.

Wat is de impact als we stoppen:

- MRA: we lopen kansen mis en staan alleen tussen de ons omringende gemeenten.
- VNG: we worden niet collectief vertegenwoordigd bij het Rijk en staan alleen tussen alle andere gemeenten.
- Stedennetwerk G40: we hebben dan geen platform meer om specifiek stedelijke belangen naar voren te brengen of uit te wisselen.
- Ombudsman: we stellen inwoners en belanghebbenden niet meer in staat zich tot een onafhankelijk instituut te wenden bij klachten over de gemeente.
- Fonds GGU: als we geen gebruik maken van de collectieve oplossingen die via de GGU worden ontwikkeld moeten we het zelf doen. Dat is vaak ingewikkelder en duurder.

Op welke termijn: jaarlijks over het algemeen

8. Accountantskosten

Wat doen we: De gemeenteraad stelt een accountant aan om een accountantsoordeel bij de jaarrekening te verstrekken.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dit is een wettelijk vereiste, daar is niet of nauwelijks op te sturen want we zitten op het minimale niveau. Kosten kunnen mogelijk beperkt wijzigen bij een nieuwe aanbesteding.

Wat is de impact als we stoppen: Voldoen we niet meer aan de wet.

Op welke termijn: Aanbesteding van de accountant vindt in 2027 plaats.

9. Rekenkamer

Wat doen we: de rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling met de gemeente Amsterdam.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het hebben van een rekenkamer is een wettelijk vereiste. Alleen de omvang kan beperkt worden beïnvloed een keer in de zes jaar (v.a. 2028).

Wat is de impact als we stoppen: als we de omvang beperken zal de rekenkamer minder onderzoeken voor Zaanstad kunnen uitvoeren.

Op welke termijn: er is sprake van een gemeenschappelijke regeling. Eens in de zes jaar wordt het budget bepaald, dit kan weer per 2028.

7.2 Dienstverlening

<i>bedragen * € 1.000</i>		2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar		134	1%	134	1%	134	1%	134	1%
1	Thuisbezorging documenten	134		134		134		134	
Op middellange termijn beïnvloedbaar		-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
	Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten	-		-		-		-	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar		10.300	86%	10.142	86%	10.127	86%	10.127	86%
2	Personeelskosten	8.971		8.916		8.902		8.902	
3	Verkiezingen	535		535		535		535	
4	Gemeentearchief	351		351		351		351	
5	GEO informatie	222		222		222		222	
6	Wet open overheid	116		13		13		13	
7	Kosten van burgerzaken	105		105		104		104	
Niet beïnvloedbaar		1.561	13%	1.561	13%	1.561	13%	1.561	13%
	Leges vanuit het Rijk rondom naturalisatie, reisdocumenten, rijbewijzen en verklaringen omtrent gedrag	1.550		1.550		1.550		1.550	
	Kapitaallasten GEO informatie, landmeten	11		11		11		10	
Totaal		11.995		11.837		11.822		11.822	

1. Thuisbezorging documenten

Wat doen we: Het gemeenteloket in Noord heeft geen kluis voor het opslaan van documenten. Daarom worden documenten thuisbezorgd.

Wat is de impact als we stoppen: Als de thuisbezorging stopt, moeten inwoners van Zaanstad-noord alsnog naar het stadhuis reizen om deze op te halen. Dat betekent bovendien extra werklast aan de loketten op het stadhuis van ca 1 fte. Dit weegt niet op tegen de kosten voor thuisbezorging.

2. Personeelskosten

Wat doen we: Dit zijn de personeelskosten van het personeel dat werkt voor het product 7.2 Dienstverlening.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Dat is afhankelijk van de keuze welke taken/ activiteiten verminderd of stopgezet worden. Besparing op personeelskosten is pas mogelijk nadat er een keuze is gemaakt op de inhoud.

Wat is de impact als we stoppen: Informatievoorziening en dienstverlening aan inwoners en ondernemers is een wettelijke taak van de gemeente. Bij het niet structureel beleggen van capaciteit en budget ontstaat het risico op niet-naleving van wetgeving, kwaliteitsverlies in dienstverlening en toenemende ad-hoc inzet met hogere kosten en minder sturing. Op termijn leidt dit tot grotere financiële en bestuurlijke risico's.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en zijn mogelijk frictiekosten van toepassing.

3. Verkiezingen

Wat doen we: Dit betreft de kosten voor de organisatie van verkiezingen (voorbereiding en borging verkiezingsproces, logistiek rond stembusgang) en referenda.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het organiseren van verkiezingen op voldoende en goed toegankelijke stembureaus, en een betrouwbaar en transparant stemproces is een wettelijke taak van gemeenten (dit is vastgelegd in de Kieswet).

Na het intrekken van de Wet raadgevend referendum in 2018 zijn referenda geen wettelijke verplichting meer. Een gemeente mag nu zelf bepalen of en hoe zij een referendum mogelijk maakt. De gemeenteraad van Zaanstad heeft besloten een Referendumverordening in te voeren, waardoor het recht op het houden van een referendum in Zaanstad via bindende regelgeving is

vastgelegd. Het niet organiseren van referenda is alleen mogelijk als de gemeenteraad besluit de Referendumverordening in te trekken.

Wat is de impact als we stoppen: Het niet organiseren van verkiezingen is geen optie. Een kleiner budget zal leiden tot minder stemlocaties en een minder betrouwbaar stemproces. Dit schaadt de democratie.

Intrekken van de Referendumverordening zal mogelijk negatieve impact hebben op het vertrouwen van de inwoner in de lokale politiek.

Op welke termijn: niet van toepassing

4. Gemeentearchief

Wat doen we: Uitvoering van de Archiefwet door het Gemeentearchief: archiveren, beheren en ontsluiten van gemeentelijke informatie.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De uitvoering van de archiefwet is een wettelijke taak. Bovenop deze wettelijke taak voeren we minimale extra taken uit (ongeveer € 0,02 mln.). Het gaat om het beheer van de beeldcollectie, bibliotheekcollectie, educatie aan kinderen en volwassenen en het stimuleren van de Zaanse historie door middel van het organiseren van tentoonstellingen en evenementen. Daarmee geven we invulling aan de wens van de raad om te functioneren als regionaal-historische centrum en de plaats van cultuur in onze stad.

Wat is de impact als we stoppen: Het sluiten van het gemeentearchief en niet archiveren van gemeentelijke informatie is geen optie. Want we voldoen daardoor niet aan de eisen van een transparante overheid.

De impact als we stoppen met de extra taken is groot. Door het wegvallen van de historische bibliotheek- en beeldcollectie volgt er sterke afname van dienstverleningsservice voor de recht- en bewijszoekende inwoner en collega. Daarnaast is er kans op imagoschade door het wegvallen van de tentoonstellingen en activiteiten vanuit de gemeente en het afstoten van de historische bibliotheek- en beeldcollectie. Er zijn minder aanbiedingen archiefmateriaal door verminderde zicht op sociale media, in de pers en bij evenementen.

Op welke termijn: niet van toepassing.

5. GEO informatie

Wat doen we: Dit betreft het verzamelen van geografische informatie (onder andere metingen, productie van kaarten en foto's) voor Zaanatlas. Deze informatie is beschikbaar voor medewerkers en externen.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: de GEO-informatie vormt een noodzakelijke basis voor stedelijke ontwikkeling, grond- en wegwerkzaamheden, etc

Wat is de impact als we stoppen: Zonder de juiste informatie kunnen bijvoorbeeld stedenbouwkundige plannen niet worden uitgewerkt en ontstaan risico's bij uitvoering van werkzaamheden

Op welke termijn: niet van toepassing

6. Wet open overheid

Wat doen we: Met het programma Zaanstad Open! werken we aan het implementeren van de Wet Open Overheid (WOO), inclusief het op orde brengen van het informatiebeheer. Ook werkt het programmateam aan het implementeren van nieuwe wetgeving rond toegankelijkheid, Informatieveiligheid en hergebruik van data.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: voor de implementatie zijn tijdelijke middelen tot 2027 vrijgemaakt.

Wat is de impact als we stoppen: Na beëindiging van de tijdelijke middelen moet de aandacht voor informatiebeheer en actieve openbaarmaking in de werkprocessen geborgd zijn.

Op welke termijn: deze incidentele middelen stoppen al na 2026.

7. Kosten van burgerzaken

Wat doen we: dit betreft het exploitatiebudget van Burgerzaken (bijv geldlopers, aktepapier, etc), dat nodig is voor de uitvoering van de wettelijke taken.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De kosten voor dienstverlening worden voor 94% gedekt uit leges. Het is mogelijk om leges voor dienstverlening volledig kostendekkend te maken. Dit kan worden gerealiseerd door de tarieven aan te passen of door middel van kruissubsidiëring binnen hoofdstuk 1. Er dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat bepaalde tarieven wettelijk zijn gemaximeerd. Indien gekozen wordt voor het verhogen van tarieven tot een kostendekkend niveau, kan dit bijvoorbeeld resulteren in een stijging van het tarief voor een

urgentieverklaring van €67 naar €754. Inwoners ervaren langere wachttijden en een slechtere service. Minder dienstverlening betekent ook minder inkomsten uit leges.

Wat is de impact als we stoppen: Verstrekken reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijksvoltrekkingen, etc zijn wettelijke taken van de gemeente. Stoppen kan niet.

Op welke termijn: niet van toepassing

7.3 Organisatie

<i>bedragen * € 1.000</i>		2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar		10.495	13%	12.694	16%	14.986	19%	14.986	19%
1	Kosten bedrijfsvoering	2.690		2.507		2.383		2.383	
2	Uitbesteding van diensten	2.988		2.988		2.987		2.987	
3	Groei van de stad	2.026		4.326		6.626		6.626	
4	Opleidingsbudget	2.181		2.181		2.181		2.181	
5	Inhuur (flexibele schil)	1.362		1.443		1.561		1.561	
6	Vervoerskosten	150		150		150		150	
7	Stelpost capaciteit begroting	-767		-767		-767		-767	
8	Onderuitputting jaarrekening	-200		-200		-200		-200	
9	Diverse kleine kosten	65		65		65		65	
Op middellange termijn beïnvloedbaar		-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten									
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar		61.056	78%	60.204	76%	59.822	74%	59.822	74%
10	Personeelskosten	43.526		43.291		43.278		43.278	
11	Kosten voor ICT	8.499		8.020		7.651		7.651	
12	Beheer en onderhoudslasten van de gebouwen en installaties	6.859		6.722		6.722		6.722	
13	Woon-werk vergoeding	1.453		1.453		1.453		1.453	
14	Kantoorinrichting en benodigdheden	719		719		719		719	
Niet beïnvloedbaar		6.346	8%	6.400	8%	6.185	8%	6.033	7%
	Kapitaallasten huisvesting	4.976		5.030		4.815		4.663	
	Wettelijke mutaties personeelslasten	877		877		877		877	
	Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering	493		493		493		493	
Totaal		77.897		79.298		80.994		80.842	

1. Kosten bedrijfsvoering

Wat doen we: Op het moment dat de organisatie met een fte groeit wordt er ook een bedrag begroot voor de extra overhead lasten. Op deze manier kan de bedrijfsvoering meegroeien met de organisatie. Bij de voorjaarsnota wordt deze stelpost ingezet voor de diverse kosten van bedrijfsvoering (zoals bijvoorbeeld ICT)

Wat is de impact als we stoppen: Als we stoppen met het automatische overheadbudget bij fte-groei, loopt de bedrijfsvoering achter op de organisatie, wordt de werkdruk hoger en komen ICT- en ondersteuningskosten onder druk te staan.

2. Uitbesteding van diensten

Wat doen we: Bedrijfsvoeringsafdelingen besteden diensten uit wanneer zij een taak niet zelf kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld omdat er te weinig mensen of specialistische kennis is. Door uit te besteden kan de gemeente sneller en beter werk leveren, omdat externe partijen vaak meer ervaring of moderne middelen hebben. Ook helpt het om kosten te beheersen: sommige taken zijn

goedkoper of efficiënter als een externe partij ze uitvoert, vooral als het om piekdrukke of tijdelijk werk gaat.

Wat is de impact als we stoppen: Als we stoppen met het uitbesteden van diensten, kunnen taken niet meer op tijd of op het juiste kwaliteitsniveau worden uitgevoerd, omdat we daarvoor vaak te weinig mensen of specialistische kennis hebben.

3. Groei van de stad

Wat doen we: Omdat de gemeente groeit, groeien ook onze inkomsten. Ook onze uitgaven groeien jaarlijks. Deze stelpost is opgenomen zodat de gemeente kan groeien met kwaliteit en de basis financieel op orde blijft. Bij de Voorjaarsnota wordt de stelpost jaarlijks ingezet voor de hogere lasten. De afgelopen jaren is deze bijvoorbeeld ingezet voor Wmo volumegroei en Areaaluitbreiding openbare ruimte.

Wat is de impact als we stoppen: Dan kunnen de lasten niet meegroeien. Inhoudelijk betekent het een afschaling van de dienstverlening aan de gemeente, in de breedste zin van het woord. Er is een groot risico dat bij de voorjaarsnota deze kosten alsnog moeten worden verwerkt als autonome ontwikkeling, omdat de lasten evengoed stijgen.

4. Opleidingsbudget

Wat doen we: We leiden collega's op, zodat zij vaardigheden en competenties ontwikkelen die nodig zijn voor de uitvoering van hun functie, ook in het kader van wettelijke opleidingsverplichtingen. Daarnaast stelt continu leren medewerkers in staat sneller op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Investeren in opleidingen verhoogt de motivatie, betrokkenheid en loyaliteit van medewerkers, en het verhoogt de kwaliteit van het werk.

Wat is de impact als we stoppen: Gebrek aan opleidingsmogelijkheden kan leiden tot (extra) uitstroom, vooral onder jongere medewerkers. Daarnaast leidt het stoppen van sommige opleidingen tot het verlies van wettelijke accreditaties.

5. Inhuur (flexibele schil)

Wat doen we: We huren externe medewerkers in. Zoals bijvoorbeeld uitzendkrachten, interim professionals, gedetacheerden en ZZP'ers. Deze externe medewerkers voeren taken en werkzaamheden onder toezicht uit voor Zaanstad. Dat doen wij via leveranciers die we daarvoor contracteren. De leveranciers factureren deze kosten aan Zaanstad.

Wat is de impact als we stoppen: Als we minder externe krachten inhuren, kunnen we piekdrukke en personeelstekorten minder goed opvangen. Hierdoor blijven taken langer liggen, loopt de werkdruk voor vaste medewerkers op en kan de kwaliteit van dienstverlening dalen. Ook missen we dan specialistische kennis die we zelf niet in huis hebben, waardoor projecten vertragen of helemaal stilvallen.

6. Vervoerskosten

Wat doen we: medewerkers kunnen voor dienstreizen gebruik maken van auto's, fietsen, NS-business cards.

Wat is de impact als we stoppen: dan moeten medewerkers reizen op eigen kosten en dan dienen we de regeling voor dienstreizen aan te passen. Ook kan het effect hebben op de afspraken met de belastingdienst over welke vervoerskosten we al dan niet vergoden.

7. Stelpost capaciteit begroting

Wat doen we: bij de begroting 2024 is extra capaciteit toegekend, daarnaast is er direct een stelpost begroot, omdat deze lasten binnen de begroting moeten worden opgelost. De afgelopen jaren is deze stelpost gerealiseerd door vacature ruimte af te romen.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd.

8. Onderuitputting jaarrekening

Wat doen we: Bij de voorjaarsnota 2024 is een analyse gemaakt op basis van de jaarrekeningen 2021-2022-2023. Op basis van deze analyse is het budget verlaagd.

Wat is de impact als we stoppen: Het budget is al afgeraamd. Het totale budget van de subopgave is hiermee verlaagd.

9. Diverse kleine kosten

Wat doen we: we betalen hieruit kleine bedragen om activiteiten mogelijk te maken zoals contributies, huurkosten van een vergaderlocatie en een advies.

Wat is de impact als we stoppen: Dan is er minder flexibiliteit om met een activiteit of contributie bedrijfsvoering te faciliteren.

2. Personeelskosten

Wat doen we: De bedrijfsvoering ondersteunt de hele gemeentelijke organisatie zodat alle diensten efficiënt kunnen werken. HR zorgt voor de personeels- en salarisadministratie, goed werkgeverschap, van werving tot ontwikkeling, inzetbaarheid en het tegengaan van verzuim en verzuimbegeleiding. IT levert en beheert alle bedrijfsapplicaties, infrastructuur en werkplekapparatuur. Juridische Zaken adviseert over wet- en regelgeving en bewaakt de rechtmatigheid van besluiten. Facilities zorgt voor veilige, schone en goed ingerichte werkplekken en facilitaire dienstverlening. Financiën & Inkoop houden grip op budgetten, rapportages en rechtmatige inkoop. Business Control, Kaders & Regie, Audit, Strategie en Onderzoek zorgen samen voor inzicht, sturing, verantwoording en toekomstbestendige beleidskeuzes.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Bedrijfsvoering is ondersteunend aan vrijwel alle (vaak wettelijke) gemeentelijke taken en processen, daardoor is het overgrote deel van de personele kosten alleen te beïnvloeden door andere keuzes te maken op het niveau van taken en processen. Dit heeft tijd nodig om te kunnen realiseren. Bovendien is bedrijfsvoering de afgelopen jaren minder hard gegroeid dan de rest van de organisatie en is een bepaalde capaciteit aan basisdienstverlening nodig om het werken bij de gemeente mogelijk te maken.

Wat is de impact als we stoppen: Het verlagen van directe personeelskosten zoals op HR, IBT, facilitair en archief heeft aanzienlijke gevolgen voor de continuïteit en kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening. Minder capaciteit bij HR zet de noodzakelijke activiteiten tbv werving, advies, ontwikkeling, verzuimbeheer en (personeels & salaris)administratie onder druk, wat hogere uitstroom, hoger ziekteverzuim en lagere medewerkerstevredenheid kan veroorzaken. Bezuinigingen op IBT vergroten het risico op uitval van systemen, minder efficiënte ondersteuning van processen, datalekken en non-compliance. Verminderde facilitaire inzet leidt tot een onveilige en inefficiënte werkomgeving, terwijl minder archiefcapaciteit juridische risico's en verlies van informatie oplevert.

Op welke termijn: hier is een afbouwperiode nodig en mogelijk zijn frictiekosten van toepassing.

3. Kosten voor ICT

Wat doen we: We ondersteunen vrijwel alle gemeentelijke processen door het leveren van tientallen beheerde bedrijfsapplicaties, IT-infrastructuur en werkplekapparatuur zoals smartphones en laptops. We dragen bij aan datakwaliteit en besturing van processen door inzet van een datawarehouse, goed gebruikte dashboards, en bijvoorbeeld het werken met opgaveplannen en Obeya's. We ondersteunen de governance op de bedrijfsvoering met advies op het gebied van rol-gebaseerde toegang tot gegevens, privacy, informatieveiligheid en procesoptimalisatie.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: IT is ondersteunend aan vrijwel alle (vaak wettelijke) gemeentelijke taken en processen, daardoor is het overgrote deel van de IT kosten alleen te beïnvloeden door andere keuzes te maken op het niveau van taken en processen. Daarnaast is het efficiënt uitvoeren van het IT takenpakket van belang voor de IT kosten, daarom wordt 2-jaarlijks aan een benchmark meegedaan. Uiteraard valt er daarnaast nog genoeg te kiezen, bijvoorbeeld hoe autonoom we qua IT willen zijn en wat dat mag kosten.

Wat is de impact als we stoppen: Een ambtenaar kan zonder laptop, telefoon en applicaties zijn of haar werk niet doen. De enige manier om deze kosten substantieel te beïnvloeden is de gemeentelijke taken met minder mensen uitvoeren. Generieke IT kosten zijn gerelateerd aan (een gevolg van) de globale omvang van de organisatie. Ze veranderen niet bij 100 medewerkers meer of minder maar wel bij honderden meer of minder. Een gemeente heeft enkele honderden (meestal wettelijke) taken die onderling sterk verschillen. Daardoor heeft een gemeente enkele honderden applicaties van groot tot klein. Iedere applicatie brengt externe kosten (licentie of cloud service) met zich mee evenals de kosten voor beheer door een applicatiebeheerder. Deze kosten worden voornamelijk bepaald door het aantal taken wat de gemeente moet uitvoeren. Alleen door (niet-wettelijke) taken te schrappen of met aanzienlijk minder ambtenaren het werk te doen kunnen deze kosten echt substantieel beïnvloed worden.

Op welke termijn: nvt

4. Beheer en onderhoudslasten van de gebouwen en installaties

Wat doen we: Het onderhoud van gebouwen en installaties – inclusief inspecties, planmatig onderhoud, keuringen en vervangingen – wordt gestuurd via de NEN 2767 en het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Op basis van conditiemetingen kun je onderhoud uitstellen als de technische staat dit toelaat, onderhoud versnellen waar veiligheids- of faalisico's hoog zijn, middelen gericht inzetten op de onderdelen met het grootste risico.

Wat is de impact als we stoppen: zonder beheer en onderhoud van gebouwen én installaties kunnen we de veiligheid, wettelijke verplichtingen, continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening niet waarborgen.

Op welke termijn: Jaarlijks kun je prioriteren binnen het MJOP op basis van de conditiemetingen

5. Woon-werk vergoeding

Wat doen we: Bij Zaanstad krijgen medewerkers een reiskostenvergoeding van € 0,23 netto per kilometer voor werkelijk gereisde dagen woon-werkverkeer (tot een maximum van 100 kilometer per enkele reis). Voor de dagen dat een medewerker thuiswerkt krijgt men een thuiswerkvergoeding van €3,25 per dag.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De woon-werkvergoeding is niet beïnvloedbaar, maar een vaste arbeidsvoorwaarde en daarmee onderdeel van de personeelskosten. Het is ook niet eenzijdig te wijzigen juridisch gezien (enkel na akkoord met vakbonden, en dat zou in theorie alleen over de hoogte van de vergoeding kunnen gaan, want het is op basis van de CAO verplicht een vergoeding voor woon-werkverkeer te hebben. Bonden zullen hier niet mee instemmen zonder dat er op zijn minst een arbeidsvoorwaarde tegenover staat van een vergelijkbare waarde. Dat levert dus geen besparing op.). Eventuele wijzigingen die nadelig zijn voor medewerkers kunnen alleen nieuwe medewerkers raken.

Wat is de impact als we stoppen: stoppen is niet mogelijk; de CAO gemeenten schrijft verplicht voor dat gemeenten een vergoeding voor woon-werkverkeer bieden. Een eventuele verlaging bemoeilijkt werving van nieuw personeel en kan ook leiden tot uitstroom van zittend personeel.

Op welke termijn: nvt

6. Kantoorinrichting en benodigdheden

Wat doen we: inkopen meubilair en kantoorartikelen. De Arbowet verplicht werkgevers om veilige, gezonde en ergonomisch verantwoorde werkplekken te bieden.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: je kunt sturen op tempo en prioriteit, maar niet op minimale ergonomie.

Wat is de impact als we stoppen: er ontstaat een reëel risico dat de werkplekken niet meer voldoen aan de arbonormen (Arbowet en Arboregelgeving). Dit kan juridische, financiële, organisatorische en gezondheidsrisico's opleveren.

Op welke termijn: nvt

8 Hoofdstuk Financiën

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	595	9%	1.328	19%	1.817	20%	1.823	23%
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1	0%	1	0%	1	0%	1	0%
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	5.088	81%	5.088	73%	5.088	57%	5.088	63%
Niet beïnvloedbaar	620	10%	597	9%	1.972	22%	1.110	14%
Totaal	6.304		7.014		8.878		8.022	

8.1 Lokale heffingen

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen direct beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-	0%	-	0%	-	0%	-	0%
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	5.088	94%	5.088	94%	5.088	94%	5.088	94%
1 Personeelskosten	4.319		4.319		4.319		4.319	
2 Kosten voor de uitvoering van de wet WOZ	769		769		769		769	
Niet beïnvloedbaar	311	6%	311	6%	311	6%	311	6%
Toevoeging aan de voorziening OZB	288		288		288		288	
Kapitaallasten abri's	23		23		23		23	
Totaal	5.399		5.399		5.399		5.399	

1. Personeelskosten

Wat doen we: Personeelskosten betreft de heffing en inning van belastingen, maar ook het wettelijke beheer van basisregistraties zoals de WOZ (Waardering Onroerende Zaken) en de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Daarnaast onderhoudt de afdeling de registratie BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) en levert informatie aan de BRK-PB (Basisregistratie Kadaster Publiekrechtelijke beperkingen). Deze registraties zijn wettelijk verplicht en moeten actueel en betrouwbaar zijn.

Verder zal door de verstedelijke verdichting als gevolg van woningbouw, het aantal gebieden met betaald parkeren toenemen. Hetgeen zorgt voor meer naheffingsaanslagen/ meer bezwaar- en beroepschriften en kosten als gevolg van personele inzet, o.a. ook t.b.v. invordering.

We zien niet alleen toe op het heffen en innen van belastingaanslagen, maar maken ook onderdeel uit van de integrale beleidsvoering op het gebied van het sociale invorderingsbeleid (onderdeel armoedebeleid en van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening). Dat vereist extra inzet (capaciteit) en uitvoeringskosten voor het invorderingsproces van gemeentebelastingen.

Weten wat er achter de voordeur speelt. Hiervoor is het belangrijk dat we de verbinding zoeken met de inwoners, Schuldsituaties voorkomen en waar dat kan de inwoners helpen met betalingsregelingen, kwijtschelding en/of doorverwijzing naar de juiste hulpinstantie. Daarover ook in contact blijven.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: De eerdergenoemde uitbreiding van de gemeente zal sowieso leiden tot een toename van de benodigde inzet. Een overweging kan zijn om terughoudend om te gaan met invoeren van nieuwe heffingen en/ of doorvoeren van nieuwe meer complexe tariefstructuren (zoals tariefdifferentiaties). Het invoeren van nieuwe heffingen en/ of complexe tariefstructuren brengt administratieve lasten met zich mee, meer berekeningen, meer uitzonderingen, meer communicatie naar burgers en bedrijven en naar verwachting ook meer bezwaar- en beroepsprocedures.

Wat is de impact als we stoppen: Zonder voldoende middelen en personeel kan de heffing en inning van de lokale heffingen niet op een rechtmatige en efficiënte manier worden uitgevoerd,

wat risico's oplevert zowel qua rechtmatigheid als financieel en kunnen we niet voldoen aan de wettelijke taken. Het niet kunnen innen van belastingen heeft gevolgen voor het in standhouden van het gemeentelijke voorzieningenniveau, denk aan afvalinzameling, straatverlichting, aanleg van riolering. De afdeling belastingen kan dan ook niet meer voldoen aan de wettelijke taken zoals de WOZ waarde vaststelling voor diverse afnemers, zoals het Waterschap en Rijksbelastingen.
Op welke termijn: n.v.t.

2. Kosten voor de uitvoering van de wet WOZ

Wat doen we: De gemeente is wettelijk bronhouder van de basisregistratie WOZ en daarmee verantwoordelijk voor het bijhouden van de WOZ-administratie. Deze registratie bevat de WOZ-waarde van alle onroerende zaken binnen de gemeente. Jaarlijks stelt de gemeente de waarde vast van circa 85.000 woningen en niet-woningen. De WOZ-waarde vormt de grondslag voor verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelasting (OZB), de watersysteemheffing van waterschappen en het eigenwoningforfait in de inkomstenbelasting.

Daarbij hebben we jaarlijks te maken met forse aantallen bezwaar- en beroepsprocedures. Waaronder de zogenaemde no cure – no pay bedrijven. Dit legt een flinke druk op de capaciteit en op de vergoedingen van proceskosten.

Welke mogelijkheid tot sturen/keuzes: Het vaststellen van de WOZ-waarden en het op beschikking brengen daarvan is een wettelijke taak die volledig bij de gemeente is belegd. Daarbij is de afhandeling van bezwaarschriften aan strikte termijnen gebonden, waarbij het merendeel uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar moet zijn afgehandeld. Indien niet tijdig wordt beslist, kan dit leiden tot een dwangsom vanwege overschrijding van de wettelijke beslistermijn.

Wat is de impact als we stoppen: Dan leggen we geen aanslagen op en missen we de inkomsten van de OZB.

Op welke termijn: n.v.t.

8.2 Algemene uitkering

Er zijn geen lasten begroot

8.3 Dividend

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	1	44%	1	44%	1	44%	1	44%
Er zijn minimale beïnvloedbare kosten	1		1		1		1	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	1	56%	1	56%	1	56%	1	56%
Er zijn minimale op middellang termijn beïnvloedbare kosten	1		1		1		1	
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen niet beïnvloedbare kosten								
Totaal	1		1		1		1	

8.4 Vennootschapsbelasting

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellang termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	

Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten

Niet beïnvloedbaar	225	100%	225	100%	225	100%	225	100%
Vennootschapsbelasting	225		225		225		225	
Totaal	225		225		225		225	

8.5 Saldo financieringsfunctie

bedragen * € 1.000	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-411	31%	1.227	435%	1.716	80%	1.722	133%
1 Planningsoptimisme, vervangingsinvesteringen	-1.000		-1.000		-1.000		-1.000	
2 Stelpost kapitaallasten uitbreidingsinvesteringen	589		2.227		2.716		2.722	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellang termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	-922	69%	-945	-335%	430	20%	-432	-33%
Rentekosten en provisie	-922		-945		430		-432	
Totaal	-1.332		282		2.147		1.290	

1. Planningsoptimisme, vervangingsinvesteringen

Wat doen we: In het kader van Scherper aan de wind houden we in de begroting rekening met planningsoptimisme. O.b.v. ervaring weten we namelijk dat we werkelijk minder investeren dan we begroten. We begroten de kapitaallasten daarom € 1,0 mln. lager.

Wat is de impact als we stoppen: Deze maatregel levert € 1 mln. ruimte op in de begroting. Als we hiermee stoppen, betekent dit dat het tekort oploopt met € 1 mln. structureel. Deze maatregel is ingevoerd bij de begroting 2024 en reeds twee jaar gerealiseerd.

2. Stelpost kapitaallasten uitbreidingsinvesteringen

Wat doen we: In de voorjaarsnota 2025 is de nieuwe investeringsstrategie voor uitbreidingsinvesteringen doorgevoerd. Dit betekent dat we uitbreidingsinvesteringen niet meer uit het investeringsfonds dekken, maar activeren en afschrijven. De kapitaallasten van de uitbreidingsinvesteringen dekken we uit deze stelpost. De kapitaallasten van de kredieten zijn hier al uit gedekt. Het bedrag dat nu nog in de stelpost zit is beschikbaar voor de kapitaallasten van de reserveringen en wensen.

Wat is de impact als we stoppen: Dan is er geen dekking meer voor uitbreidingsinvesteringen.

8.6 Overige algemene dekkingsmiddelen

bedragen * € 1.000	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	905	100%	-		-		-	
1 Toevoeging aan de egalisatiereserve	905		-		-		-	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellang termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen niet beïnvloedbare kosten								

Totaal	905	0	0	0
---------------	------------	----------	----------	----------

1. Toevoeging aan de egalisereserve

Wat doen we: In de voorjaarsnota 2025 zijn incidentele maatregelen getroffen om incidentele knelpunten te dekken. In de jaarschijf 2027 was het saldo maatregelen voor € 0,9 mln. hoger dan het saldo knelpunten. Dit saldo is toegevoegd aan de egalisereserve.

Wat is de impact als we stoppen: Er is dan minder budget beschikbaar in de egalisereserve voor dekking van de tekorten in de komende jaren.

8.7 Overige baten en lasten

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen beïnvloedbare kosten								
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellang termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	1.005	100%	1.005	100%	1.005	100%	1.005	100%
Loonindexatie conform CAO	1.005		1.005		1.005		1.005	
Totaal	1.005		1.005		1.005		1.005	

8.8 Onvoorzien

<i>bedragen * € 1.000</i>	2027	%	2028	%	2029	%	2030	%
Beïnvloedbaar	101	100%	101	100%	101	100%	101	100%
1 Stelpost onvoorziene uitgaven	101		101		101		101	
Op middellange termijn beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen op middellang termijn beïnvloedbare kosten								
(Zeer) Beperkt beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen (Zeer) beperkte beïnvloedbare kosten								
Niet beïnvloedbaar	-		-		-		-	
Er zijn geen niet beïnvloedbare kosten								
Totaal	101		101		101		101	

1. Stelpost onvoorziene uitgaven

Wat doen we: Op grond van artikel 8 lid 6 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de gemeente verplicht een post onvoorzien op te nemen in de begroting. Het budget onvoorzien is beschikbaar voor uitgaven die als onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen bedrag is opgenomen.

Wat is de impact als we stoppen: Er is dan geen budget beschikbaar voor onvoorziene uitgaven.

gemeente Zaanstad

Afdeling Kaders Regie en Audit

Stadhuisplein 100,
1506 MZ Zaandam

Postbus 2000,
1500 GA Zaandam

T14 075
www.zaanstad.nl